

Η
ΚΑΛΗ ΜΗΤΗΡ

Υπό Δεσποίνης * * *

764

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΑΠΑΝΑΙΣ

Γ. Ι. ΣΕΪΤΑΝΙΔΟΥ.

ΕΚΔΟΣΙΣ Δ'.

Ἄδεια τοῦ ὑπουργείου τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως.

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
1881.

ΤΥΠΟΙΣ
Μ. Ἐγκερτζιγιάν.

ΔΙΕΥΘΥΝ.
Κωνστ. Α. Βρετός

Η

ΚΑΛΗ ΜΗΤΗΡ

Υπό Δεσποίνης * * *

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΔΑΠΑΝΑΙΣ

Γ. Ι. ΣΕΙΤΑΝΙΔΟΥ.

ΕΚΔΟΣΙΣ Δ'.

Άδεια του υπουργείου της Δημοσίας Έκπαιδύσεως.

SISYANOGLIO
MEGARO

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
1881.

ΤΥΠΟΓΡ.
Μ. Έγκασερτζιγιάν.

ΔΙΕΥΘΥΝΤ.
Κωνστ. Α. Βρετός.

Πᾶν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν κάτωθι σφραγίδα θέλει θεωρηθῆ ὡς ἐκ τυποκλοπίας προερχόμενον καὶ προκαλέσει τὴν ὅπου δεῖ δικαστικὴν καταδίωξιν τοῦ τυποκλόπου.

Πρὸς ἐξασφάλισιν ἀπὸ τῆς τυποκλοπίας ἐξετελέσθησαν αἱ νόμιμοι παρὰ ταῖς αὐτοκρατορικαῖς ἀρχαῖς διατυπώσεις.

Ἐπὶ τῷ αὐτῷ σκοπῷ ὁ συγγραφεὺς προσφέρει δέκα ὄθωμα-νικὰς λίρας πρὸς τὸν ὅστις ἐπιδώσῃ εἰς αὐτὸν ἀντίτυπον μὴ φέρον τὴν κάτωθι σφραγίδα μετὰ τῆς ἐμμαρτύρου ἀποδείξεως τοῦ παρ' οὗ ἐλήφθη τὸ ἀσφράγιστον καὶ ἀνυπόγραφον ἢ ὅπως-δήποτε κλειψίτυπον βιβλίον.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Τὸ βιβλίον τοῦτο ὀνομάζεται Καλὴ Μήτηρ, διότι ἡ ὑπόθεσις του παριστάνει μιαν καλὴν μητέρα, ἡ ὅποια διδάσκει καὶ συμβουλεύει τὰς θυγατέρας της.

Ἡ μήτηρ ὀνομάζεται Ἐλένη.

Ἡ κυρία Ἐλένη εἶχε τὴν εὐτυχίαν νὰ λάβῃ ἀπὸ τοὺς γονεῖς της καλὴν ἀνατροφὴν.

Ἐντυφεύθη πρὸ ὀλίγων ἐτῶν καὶ σήμερον ἔχει δύο θυγατέρας· μόνη δὲ φροντὶς τῆς μητρὸς εἶναι ἡ ἀνατροφὴ τῶν θυγατέρων της.

Πρὸς τὰς θυγατέρας μου,

Καθὼς ἡ καθαρὰ τροφή ὠφελεῖ τὸ σῶμα, τοιοῦτο-
τρόπως καὶ ἡ ἀνάγνωσις τῶν ἠθικῶν βιβλίων ὠφελεῖ
τὴν ψυχὴν καὶ ἀναπτύσσει τὸν νοῦν.

Συνέγραψα, φίλταταί μου, τὸ βιβλίον τοῦτο διὰ σᾶς,
ἐπίτηδες διὰ σᾶς, ὅτε ἠναγκάσθην χάριν τῆς πασχούσης
υἰείας μου νὰ σᾶς ἐγκαταλείψω πρὸς καιρὸν καὶ νὰ
μεταβῶ εἰς θερμότερα κλίματα.

Εἶναι ἠθικὸν, εἶναι διδακτικὸν, ὅταν δὲ τὸ ἔγραφον,
ἐνόμιζα ὅτι σᾶς εἶχα πάντοτε πλησίον μου, ὅτι σᾶς
ἐδίδασκον καὶ σᾶς ἐσυμβούλευον.

Ὅταν ἔγραφον τὸ βιβλίον τοῦτο, συνδιελεγόμην νοερῶς
μεθ' ὑμῶν, τοῦτο δὲ μ' ἐπαρηγόρει εἰς τὴν μοναξίαν μου.

Κατὰ Μάρτιον τοῦ 1874.

Ἡ Μήτηρ σας.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Α'.

Ἡ ἀνοιξίς.

Εἶναι Μάρτιος.

Ἡ ἐξοχή ἀρχίζει νὰ πρασινίζη.

Τὰ ἄνθη στολίζουν τὴν ἐξοχήν.

Ὁ ἄνεμος πνέει γλυκύτατος.

Τὰ πτηνὰ κελαδοῦν ἐπάνω εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων. Μὲ τὸ κελάδημά των νομίζεις ὅτι χαιρετοῦν τὴν ἐπιστροφήν τῆς ἀνοιξέως.

Ὅλη ἡ φύσις ἀναγεννᾶται, χαίρει, εὐφραίνεται.

— Χαρίκλεια, εἶπεν ἡ μήτηρ εἰς τὴν μικρὰν θυγατέρα της, σήμερον θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν περίπατον. Ἴδὲ πόσον καλὴ εἶναι ἡ ἡμέρα, πόσον ωραία εἶναι ἡ ἐξοχή.

Ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ ὑπῆγον λοιπὸν εἰς τὴν ἐξοχήν.

Ἡ μικρὰ Χαρίκλεια ἔτρεχεν ἐδῶ καὶ ἐκεῖ ὡς πεταλοῦδα, ἔπειτα ἐσύναξεν ἄνθη καὶ ἔκαμεν ἀπὸ αὐτὰ μίαν μικρὰν ἀνθοδέσμην.

Ἐπειτα ἐκάθησε κάτω ἀπὸ ἓν δένδρον ἐπάνω εἰς τὰ χόρτα καὶ ἤρχισε ν' ἀκούῃ τὸ γλυκὺ κελάδημα τῶν πτηνῶν.

— Πολὺ εὐχαριστήθην ἀπὸ τὸν περίπατον σήμερον, μῆτέρ μου, εἶπε τὸ ἐσπέρας ἡ Χαρίκλεια· Θὰ πηγαίνωμεν συχνὰ εἰς τὴν ἐξοχὴν;

— Μάλιστα, κόρη μου, πολὺ συχνὰ, φθάνει μόνον νὰ ἦσαι εὐτακτος, ἐπιμελής καὶ εὐπειθής.

— Λοιπὸν ἐὰν ἦμαι ἐπιμελής, εὐτακτος καὶ εὐπειθής θὰ μὲ πηγαίνετε εἰς τὴν ἐξοχὴν κάθε ἡμέραν;

— Κάθε ἡμέραν, εἶπεν ἡ μήτηρ.

— ὦ! τότε εἶμαι εὐτυχής, καὶ σὰς εὐχαριστῶ πολὺ, καλή μου μῆτερ.

Καὶ ἡ μικρὰ Χαρίκλεια ἐνηγκαλίσθη καὶ ἠσπάσθη τὴν μητέρα της.

B'.

Ἡ χιών.

Ἐπέρασαν δύο ἡμέραι.

Καὶ αἱ δύο αὐταὶ ἡμέραι ἦσαν ὠραῖαι.

Καὶ τὰς δύο αὐτὰς ἡμέρας ἡ μήτηρ καὶ ἡ θυγάτηρ ὑπῆγαν εἰς τὸν περίπατον.

Τὴν τρίτην ὁμῶς ἡμέραν ὁ καιρὸς μετεβλήθη καθ' ὀλοκληρίαν.

Ἦρχισε νὰ πνέῃ δυνατὸς καὶ ψυχρὸς βόρειος ἀνεμος, τόσον ψυχρὸς, ὥστε ἡ κυρία Ἐλένη διέταξε τοὺς ὑπηρέτας ν' ἀνάψουν τὰς θερμάστρας τῆς οἰκίας.

Ἐνόμιζες ὅτι ὁ χειμὼν ἤρχισεν ἐκ νέου.

Ἡ μικρὰ Χαρίκλεια ἐλυπήθη πολὺ διὰ τὴν ἀλλαγὴν τοῦ καιροῦ, ἀπεσύρθη εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἐξηπλώθη εἰς τὴν ἀπαλὴν καὶ θερμὴν κλίνην της, ἐσκεπάσθη μὲ θερμὰ σκεπάσματα καὶ εὐχαρίστησε τὸν Θεὸν, διότι εἶχεν ὄλας τὰς ἀναπαύσεις της καὶ δὲν ὑπέφερον ἀπὸ τὸ ψῦχος καὶ ἀπὸ ἄλλας στερήσεις, καθὼς ὑποφέρουν τόσα ταλαίπωρα πτωχὰ καὶ δυστυχῆ παιδία.

Τὴν ἐπαύριον ἡ μικρὰ Χαρίκλεια ἐξύπνησεν, ἀλλὰ καθὼς ἐσηκώθη ἀπὸ τὴν κλίνην ἤρχισε νὰ αἰσθάνεται πολὺ ψῦχος.

Ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον καὶ ἐφώνηξε μὲ θαυμασμόν.

— Ἄ! Χιόνια! τί πολλὰ χιόνια!

Πραγματικῶς πυκνὴ χιών εἶχε σκεπάσει τὰς ὁδοὺς, τὰς στέγας τῶν οἰκιῶν, τὴν ἐξοχὴν, τὰ ὄρη καὶ αὐτοὺς ἀκόμη τοὺς κλάδους τῶν δένδρων.

Ἡ χιών ἦτο τόσο πυκνή, ὥστε οἱ διαβάται ἐχώ-
νοντο εἰς αὐτήν ἕως τὰ γόνατα.

Ἡ μικρά Χαρίκλεια, ὅταν εἶδε τὴν χιόνα, ἐλυπή-
θη πολὺ περισσότερο, παρ' ὅσον ἐλυπήθη, ὅταν εἶδεν
ὅτι εἶχε μεταβληθῆ ὁ καιρὸς.

Γ'.

Τὰ πτηνά.

Ὅταν ἡ ἐξοχὴ εἶναι σκεπασμένη ἀπὸ χιόνα, τὰ
δυστυχῆ πτηνὰ καταφεύγουν εἰς τὰς πόλεις καὶ εἰς
τὰ χωρία, ἐκεῖ δὲ ζητοῦν τροφήν εἰς τοὺς δρόμους καὶ
εἰς τὰς αὐλάς τῶν οἰκιῶν.

Πολλὰ πτηνὰ λοιπὸν ἦλθον εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰ-
κίας, ἡ δὲ Χαρίκλεια, ὅταν τὰ εἶδεν, εἶπε·

— Τὰ καυμένα τὰ πουλάκια! τῶρα ἀφοῦ ὅλη ἡ
γῆ ἐσκεπάσθη ἀπὸ χιόνα, ποῦ θὰ εὔρουν τροφήν! Τὰ
δυστυχισμένα! θ' ἀποθάνουν ἀπὸ τὴν πείναν.

Δάκρυα ἔβρεξαν τότε τοὺς ὠραίους μικροὺς ὀφθαλ-
μοὺς τῆς καὶ ἔτρεξε περίλυπος εἰς τὸ δωμάτιον τῆς
μητρός τῆς.

— Τί ἔχεις, Χαρίκλειά μου, καὶ εἶσαι τόσο λυ-
πημένη; τὴν ἠρώτησεν ἡ μήτηρ τῆς.

— Ἄχ! μήτέρ μου, εἶπεν ἡ μικρὰ Χαρίκλεια, τὰ
καυμένα τὰ πουλάκια πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἐκελα-

δοῦσαν τόσο ὠραῖα εἰς τὴν ἐξοχὴν, καὶ τῶρα ἐσυνά-
χθησαν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας μας.

Φαίνεται ὅτι κρύνουν καὶ πεινοῦν, διότι δὲν εὔ-
ρίσκουν τί νὰ φάγουν.

Τὰ δυστυχισμένα θ' ἀποθάνουν ἀπὸ τὴν πείναν.

Μοῦ δίδετε τὴν ἄδειαν, μήτέρ μου, νὰ ρίψω εἰς
αὐτὰ ὀλίγον σιταράκι;

— Εὐχαρίστως, κόρη μου, εἶπεν ἡ κυρία Ἑλένη.

Ἡ Χαρίκλεια ἔτρεξεν εἰς τὴν ἀποθήκην, ἔβαλεν
ὀλίγον σιτάρι μέσα εἰς τὴν μικρὰν ἐμπροσθέλαν τῆς
καὶ τὸ ἐσκορπίσεν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας.

Τὰ πτηνὰ ἐσυνάχθησαν τότε ὀλόγυρα εἰς τὴν μι-
κρὰν καὶ ἤρχισαν τὰ συναΐζουν τὸ σιτάριον.

Ἡ Χαρίκλεια παρετήρει τὰ πτηνὰ μὲ εὐχαρίστη-
σιν, ἐπήδα ἀπὸ τὴν χαρὰν τῆς, καὶ ἔπειτα ἐφώναξε
τὴν μητέρα τῆς διὰ νὰ παρατηρήσῃ καὶ αὐτὴ πῶς
ἔτρωγαν τὰ πτηνά.

Δ'.

Τὸ σωμακόπαιδον.

Εἰς ὀλίγας στιγμὰς τὸ σιτάρι, τὸ ὁποῖον ἡ Χαρί-
κλεια εἶχε σκορπίσει εἰς τὴν αὐλὴν, ἐγεινεν ἄφαντον.

Τὰ πτηνὰ δὲν ἄφησαν οὔτε σπειρίον.

Ἐπέταξαν ἔπειτα εἰς τὴν ἄκραν τῆς στέγης τῆς

οικίας και ἔβλεπον τὴν Χαρίκλειαν μὲ βλέμματα παρακαλεστικά.

Τὴν ἔβλεπον μὲ τρόπον τοιοῦτον ὡς νὰ τῆς ἔλεγον.

«—Δὲν ἔχεις πλέον τίποτε νὰ μᾶς δώσης; Πεινοῦμεν.»

Ἡ Χαρίκλεια ἐνόησε τὴν γλῶσσαν τῶν πτηνῶν, και ἀνεχώρησεν ὡς ἀστραπὴ διὰ νὰ φέρῃ εἰς αὐτὰ και ἄλλο σιτάρι.

Διὰ νὰ φέρῃ ὅμως τὸ σιτάρι ἔπρεπε νὰ ὑπάγῃ εἰς τὴν ἀποθήκην, και ἡ ἀποθήκη εὕρισκετο ἀπὸ τὸ ἄλλο μέρος τοῦ δρόμου ἀντικρὺ εἰς τὴν οἰκίαν.

Εἰς τὸν δρόμον ἐν σωμακόπαιδον ἐκράτει εἰς τὰς χεῖράς του ἐν κλωβίον, μέσα εἰς τὸ ὁποῖον ὑπῆρχον πτηνά.

Τὸ σωμακόπαιδον ἐτίναζε μὲ δύναμιν τὸ κλωβίον, και τὰ δυστυχισμένα τὰ πτηνά ἐπετοῦσαν ἐδῶ και ἐκεῖ ἐκτυποῦσαν τὰς μικρὰς κεφαλὰς των εἰς τὰ ἄκρα τοῦ κλωβίου.

Ἡ Χαρίκλεια ἐλυπήθη πολὺ, διότι τὰ πτηνά ὑπέφερον μέσα εἰς τὸ κλωβίον.

— Τί θὰ κάμῃς αὐτὰ τὰ πτηνά; ἠρώτησεν ἡ μικρὰ τὸ σωμακόπαιδον.

— Ἐεῦρω κ' ἐγώ; ἀπεκρίθη ἐκεῖνο. Θὰ ζητήσω νὰ τὰ πουλήσω. Ἄν εὔρω ἀγοραστὴν, ἴσως καλὰ, ἂν ὅμως δὲν τ' ἀγοράσῃ κανένας, θὰ τὰ δώσω εἰς τὸν γάτον μου. Θὰ κάμῃ λαμπρὸν φατητό.

Τὸ σωμακόπαιδον.

— Θὰ τὰ δώσης εἰς τὸν γάτον σου! Εἶπεν ἡ Χαρίκλεια, θὰ τὰ δώσης εἰς τὸν γάτον σου! τί κακόπαιδον ὅπου εἶσαι!

— Καὶ μήπως αὐτὰ εἶναι τὰ πρῶτα ὅπου τρώγει ὁ γάτος μου;

Καὶ τὸ σωμακόπαιδον ἤρχισε νὰ σείη καὶ πάλιν τὸ κλωβίον καὶ νὰ ἀπομακρύνεται.

— Στάσου! ἐφώναξεν ἡ Χαρίκλεια· πόσον τὰ πουλεῖς αὐτὰ τὰ πτηνά;

— Τὰ πουλῶ εἴκοσι παράδες τὸ ἓνα.

— Καὶ πόσα εἶναι μέσα εἰς τὸ κλωβίον; ἠρώτησε τὸ κοράσιον.

— Εἶναι εἴκοσι, πρὸς εἴκοσι παράδες τὸ ἓνα μᾶς κάμνουν δέκα γρόσια, ἀπεκρίθη τὸ σωμακόπαιδον.

— Τότε λοιπὸν τ' ἀγοράζω, εἶπεν ἡ Χαρίκλεια ἔλα μαζίη μου.

Ἡ Χαρίκλεια καὶ τὸ σωμακόπαιδον ὑπῆγαν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Κυρίας Ἑλένης.

— Μητέρα μου, εἶπεν ἡ μικρὰ, μοῦ δίδετε τὴν ἄδειαν ν' ἀγοράσω αὐτὰ τὰ πτηνά;

— Εὐχαρίστως, κόρη μου, ἀπήντησεν ἡ Κυρία Ἑλένη, σοῦ δίδω μάλιστα καὶ τὸ μικρὸν δωμάτιον, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται εἰς τὸ ἐπάνω πάτωμα τῆς οἰκίας, διὰ νὰ βάλῃς μέσα εἰς αὐτὸ τὰ πτηνά σου.

Τὸ σωμακόπαιδον ἔδωκε τὰ πτηνά, ἔλαβε τὰ δέκα γρόσια καὶ ἀνεχώρησεν εὐχαριστημένον.

Ἐδιηγῆθη ὁμῶς ἀμέσως εἰς τοὺς συντρόφους του, ὅτι ἐγνώριζεν ἓν μικρὸν κοράσιον, τὸ ὁποῖον ἀγοράζει τὰ πτηνά.

Ε'.

Ἡ ἀγορὰ τῶν πτηνῶν.

Ἵσπερον ἀπὸ ὀλίγην ὥραν ἦλθον πολλὰ σωμακόπαιδα εἰς τὴν θύραν τῆς οἰκίας τῆς Κυρίας Ἑλένης.

Καθὲν ἀπὸ αὐτὰ ἐκράτει εἰς χεῖράς του ἀπὸ ἓν κλωβίον μὲ πτηνά, εἰς τρόπον ὥστε ἐνόμιζες ὅτι ἐγίνετο ἀγορὰ πτηνῶν.

Τὰ σωμακόπαιδα ἐφώναζαν.

— Πουλιὰ διὰ πούλημα! πουλιὰ διὰ πούλημα!

Ἡ μικρὰ Χαρίκλεια ἐπλησίασεν εἰς τὸ παράθυρον διὰ νὰ ἰδῆ τί τρέχει.

Καθὼς εἶδε τὰ σωμακόπαιδα μὲ τὰ πτηνά, ἐκατέβη εἰς τὸν δρόμον διὰ νὰ ἐρωτήσῃ πόσον πωλοῦν τὰ πτηνά, τὰ δὲ σωμακόπαιδα ἐπερικύκλωσαν τότε τὸ κοράσιον, ὕψωσαν τὰ κλωβία εἰς τὸν ἀέρα, καὶ ἐφώναζαν ὅλα μάζῃ.

— Κυρία, ἀγοράσατε τὰ ἰδικά μου τὰ πτηνά!

ἰδέτε τα! ἰδέτε τα! εἶναι πλέον ὠραῖα, εἶναι πλέον μεγάλα.

Ἡ Χαρίκλεια ἠγόρασεν ὅλα τὰ πτηνά, καὶ τὰ ἔφερον εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιον εἰς τὸ ὁποῖον ὑπῆρχον καὶ τὰ πρῶτα.

Ἐπειτα ἔφερε καὶ πάλιν σιτάριον, τὸ ἔρριψεν εἰς τὰ πτηνά της καὶ ὅταν ἐνύκτωσεν ἀπεκοιμήθη πολὺ εὐχαριστημένη.

— Πόσον εὐτυχῆς εἶμαι, ἐσυλλογίζετο, διότι ἔσωσα τὴν ζωὴν τόσων ἀθῶων πλασμάτων. Μὲ πόσῃ εὐχαρίστησιν θὰ τὰ τρέφω.

Ὅταν ἔλθῃ τὸ καλοκαίριον θὰ πηγαίνω εἰς τὴν ἐξοχὴν, καὶ ὅλα αὐτὰ τὰ πτηνά ἅμα μὲ βλέπουν θὰ κελαδοῦν διὰ νὰ μ' εὐχαριστοῦν, διότι τὰ ἔσωσα ἀπὸ τὸν θάνατον καὶ τὰ ἔτρεφα τὸν χειμῶνα.

Ἐνῶ ἐσυλλογίζετο αὐτὰ τὰ πράγματα ἀπεκοιμήθη, καὶ εἰς τὸν ὕπνον της εἶδεν ὠραῖον ὄνειρον.

Εἶδεν ὅτι εὕρισκετο εἰς τὴν ἐξοχὴν μέσα εἰς πυκνὸν καὶ ὠραῖον δάσος.

Τὰ δένδρα ἦσαν στολισμένα ἀπὸ ἄνθη, καὶ εἰς τοὺς κλάδους τῶν δένδρων εὕρισκοντο πολλὰ πτηνά.

Τὰ πτηνά ἐπετοῦσαν ἀπὸ κλάδον εἰς κλάδον, ἐκελαδοῦσαν πολὺ εὐθυμα, καὶ ἄλλα πάλιν ἀπὸ αὐτὰ ἔτρεφον τὰ μικρά των μέσα εἰς τὰς φωλεὰς των.

Ἡ Χαρίκλεια εἰς τὸν ὕπνον της ἐγέλα ἀπὸ τὴν χαρὰν της.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ἐξύπνησε πολλὰ πρωτῆ, πρώτη δὲ φροντίς της καθὼς ἐξύπνησεν ἦτο νὰ δώσῃ φαγητὸν εἰς τὰ πτηνά, τὰ ὁποῖα εἶχε κλεισμένα μέσα εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιον.

Ἐπειτα ἔβαλε πάλιν μέσα εἰς τὴν ἐμπροσθέλαν της σιτάριον καὶ τὸ ἔρριπεν εἰς τὴν αὐλὴν διὰ νὰ φάγωσι καὶ τὰ ἄλλα πτηνά.

ΣΤ'.

Τὰ Χρήματα.

Ἵστερον ἀπὸ ὀλίγον ἡ Χαρίκλεια ἔγεινε κατηφής· τὸ πρόσωπόν της ἐφαίνετο δυσηρεσθημένον.

Διὰ τί ἄρά γε ;

— Χθὲς, ἔλεγεν, ἐξώδευσα πολλὰ χρήματα διὰ ν' ἀγοράσω τὰ πτηνά, ἀλλὰ τὰ χρήματά μου πλησιάζουν τὰ τελειώσουν. Ἄν ὁ χειμὼν διαρκέσῃ πῶς θ' ἀγοράζω ἀπὸ τὰ σωμακόπαιδα τὰ πτηνά ; Καὶ ἂν δὲν τ' ἀγοράζω, τὰ κακόπαιδα ἐκεῖνα θὰ τὰ δίδουν εἰς τοὺς γάτους διὰ νὰ τὰ τρώγουν ζωντανά. Τί νὰ κάμω ; τί δυστυχία νὰ μὴν ἔχω πολλὰ χρήματα, τί δυστυχία !

Ἄς μετρήσω ὅμως τὰ χρήματά μου, εἶπε, διὰ νὰ ἰδῶ πόσα μὲ μένουν ἀκόμη.

Λαμβάνει τότε τὸ χρηματοφυλάκιόν της καὶ τὸ εὐρίσκει πολὺ βαρὺ.

— Περιέργον, ἐσκέφθη ἡ Χαρίκλεια, χθὲς ἀφήκα μέσα εἰς αὐτὸ ὀλίγα χρήματα· διατί τώρα εἶναι τόσο βαρὺ ;

Ἄνοίγει τότε τὸ χρηματοφυλάκιόν της καὶ ἀφίνει φωνὴν χαρᾶς καὶ θαυμασμοῦ.

Τὸ χρηματοφυλάκιον ἦτο γεμάτον ἀπὸ διάφορα νομίσματα.

Τρέχει τότε εἰς τὴν μητέρα της καὶ τῆς διηγεῖται τὸ περιστατικόν.

Ἡ Κυρία Ἑλένη ἔλαβε τὴν θυγατέρα της εἰς τὰς ἀγκάλας της, τὴν ἠσπᾶσθη καὶ τῆς εἶπε·

— Φαίνεται, Χαρίκλειά μου, ὅτι αὐτὸ τὸ ἔκαμεν ὁ Θεὸς, διὰ ν' ἀνταμείψῃ τὴν καλὴν πράξιν, τὴν ὁποῖαν ἔκαμες χθὲς.

Ἐξακολούθει, κόρη μου, νὰ βοηθῆς τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ, τὰ ὁποῖα ὑποφέρουν καὶ νὰ ἦσαι βεβαία ὅτι θὰ εὐρίσκῃς πάντοτε χρήματα εἰς τὸ χρηματοφυλάκιόν σου.

Ἡ μικρὰ Χαρίκλεια τότε δὲν ἠδύνατο νὰ κρατηθῆ ἀπὸ τὴν χαρὰν της.

Ἐτρεξεν εἰς τὴν ἀποθήκην, ἐγέμισε καὶ πάλιν τὴν

μικράν ἐμπροσθέλαν της ἀπὸ σιτάρι καὶ ἔφερε τροφήν εἰς τὰ πτηνά της.

Ἐπειτα κατέβη εἰς τὴν αὐλὴν καὶ ἔδωκε τροφήν εἰς τὰ ἄλλα πτηνά.

Ἡ Χαρίκλεια εἶχε κλεισμένα εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιον ἑκατὸν πτηνά, τὰ πτηνά δὲ αὐτὰ ἦσαν μία χαρά.

Ποτὲ ἡ μικρὰ δὲν ἠσθάνθη τόσῃν μεγάλῃν χαρὰν, ποτέ!

Οὔτε ὅταν ὁ πατήρ της τὴν πρώτην τοῦ ἔτους τῆς ἐχάρισε μίαν ὠραίαν κοῦκλαν ἴσῃν μὲ τὸ ἀνάστημά της.

Οὔδὲ ὅταν ἡ μήτηρ της εἰς τὴν ἑορτὴν τῶν γενεθλίων της τῆς ἐχάρισεν ἓν πολὺ ὠραῖον φόρεμα.

Μίαν ἡμέραν ἡ Χαρίκλεια ὑπῆγε καὶ πάλιν εἰς τὴν ἀποθήκην διὰ νὰ φέρῃ τροφήν εἰς τὰ μικρά της, μέσα δὲ εἰς τὸν σάκκον, εἰς τὸν ὁποῖον ὑπῆρχε τὸ σιτάριον εὔρεν ἓν μικρὸν γραμματίον.

Ἡ Χαρίκλεια τὸ ἀνέγνωσεν.

« Σὺ, Κύριε, τρέφεις τὰ πετεινά τοῦ οὐρανοῦ καὶ εὐεργετεῖς ὅλα τὰ πλάσματα. »

Ἐν ᾧ ἡ Χαρίκλεια ἀνεγίνωσκε τὸ γραμματίον, ἐμβῆκεν εἰς τὴν ἀποθήκην ἡ μήτηρ της.

— Τί κάμνεις ἐκεῖ, Χαρίκλειά μου; τὴν ἠρώτησεν.

— Ἐδῶ μέσα, μῆτέρ μου, εἶπεν ἡ μικρὰ, ἤρρα αὐτὸ τὸ γραμματίον καὶ τὸ ἀναγινώσκω. Ἴδετε τί γράφει.

— Τὸ βλέπω, κόρη μου, εἶπεν ἡ Κυρία Ἑλένη.

— Ἀλλὰ τότε, μῆτέρ μου, ἐγὼ ἡ ὁποία τρέφω τὰ πτηνά ὁμοιάζω τὸν Θεόν;

— Βέβαια, κόρη μου, ὅσας φορές κάμνεις καλὸν ὁμοιάζεις τὸν Θεόν. Ὅταν ὅμως μεγαλώσῃς καὶ δύνασαι νὰ βοηθῆς τοὺς δυστυχεῖς ἀνθρώπους, τότε θὰ ὁμοιάζῃς τὸν Θεόν περισσότερον, ἢ μεγαλειότερα εὐτυχία δι' ἓνα ἄνθρωπον, Χαρίκλειά μου, εἶναι ὅταν δύναται νὰ κάμνῃ τὸ καλὸν, καθὼς καὶ ὁ Θεός.

Ζ'.

Ἡ ἐλευθερία.

Ἐπέρασαν ὀκτὼ ἡμέραι.

Εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ ἡ Χαρίκλεια ἔτρεφε τακτικὰ τὰ πτηνά της πρῶτ' καὶ ἐσπέρας.

Ἐπὶ τέλους ὅμως ὁ καιρὸς ἐδιωρθώθη.

Ἡ χιὼν διελύθη.

Ἡ ἐξοχὴ ἐπρασίνισε καὶ πάλιν.

Τὰ πτηνά, τὰ ὁποῖα ὅλην τὴν ἡμέραν ἐπετοῦσαν εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας, τῶρα ἐγειναν ἄφαντα.

Ἐπέταξαν εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Ἐμειναν ὅμως πάντοτε ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα ἡ Χαρίκλεια εἶχε κλεισμένα μέσα εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιον.

Ἀλλὰ καὶ αὐτὰ ἐπιθυμοῦσαν τὴν ἐλευθερίαν.

Καὶ αὐτὰ ἐπιθυμοῦσαν τὸν καλὸν ἀέρα τῆς ἐξοχῆς.

Ἄμα εἶδον τὸν ἥλιον ἤρχισαν νὰ πετοῦν εἰς τὰ παράθυρα καὶ νὰ κτυποῦν μὲ τὸ μικρὸν ράμφος των τὰ ὑαλῖα τῶν παραθύρων.

Ἡ Χαρίκλεια δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσῃ τί ἤθελον τῶρα τὰ πτηνὰ καὶ ἦσαν τόσο ἀνήσυχα.

Μίαν ἡμέραν τὴν στιγμὴν κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ μικρὰ εἶδε τροφήν εἰς τὰ πτηνὰ τῆς, ἐμβῆκεν εἰς τὸ μικρὸν δωμάτιον ἢ μῆτηρ τῆς.

— Ἀγαπητῆ μου κόρη, τῆς εἶπε, τί ἔχουν τὰ πτηνὰ σου καὶ εἶναι τόσο ἀνήσυχα; μήπως ἐπιθυμοῦν τίποτε; μήπως ἔχουν εἰς τὴν ἐξοχὴν συντρόφους καὶ φίλους καὶ θέλουν νὰ τοὺς ἰδοῦν;

— Ἐχετε δίκαιον, μῆτὲρ μου, εἶπεν ἡ Χαρίκλεια, μοῦ φαίνεται ὅτι εἶναι λυπημένα, ἀφ' ὅτου ὁ καιρὸς ἐγεινε καλός. Θ' ἀνοίξω τὰ παράθυρα διὰ νὰ πετάξουν.

— Καὶ νομίζω ὅτι θὰ κάμῃς πολὺ καλὰ, ἀπήντησεν ἡ κυρία Ἑλένη. Οἱ μικροὶ αἰχμάλωτοί σου θὰ εὗρουν τότε εἰς τὴν ἐξοχὴν τοὺς φίλους των, οἱ ὁποῖοι θὰ τρέξουν νὰ τοὺς προῦπαντήσουν, καθὼς σὺ τρέχεις νὰ μὲ προαπαντᾷς, ὅταν λείψω ὀλίγας ὥρας ἀπὸ τὴν οἰκίαν.

Ἡ Χαρίκλεια ἤνοιξε τότε τὸ παράθυρον καὶ τὰ πτηνὰ ἐπέταξαν ὅλα εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Ἄπὸ τότε ἡ μικρὰ ἐπήγγαινε κάθε ἡμέραν νὰ περι-

Ἡ μικρὰ Χαρίκλεια.

πατῆ εἰς τὴν ἔσοχὴν, παντοῦ δὲ ἔβλεπε πτηνὰ καὶ ἤκουε τὸ κελάδημά των.

“Ὅσας φορὰς ἤκουε κανέν πτηνὸν νὰ κελαδῆ καλ-
λίτερον ἀπὸ τὰ ἄλλα·

— Αὐτὸ, ἔλεγεν εἰς τὴν μητέρα της, εἶναι ἀπὸ
τοὺς ὑποτρόφους μου. Ἀπὸ τὴν φωνὴν του φαίνεται
ὅτι ἔτρωγε καλὰ τὸν χειμῶνα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Α'.

Ἡ μικρὰ ἀδελφή.

Ἦστερον ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν ἡ Χαρίκλεια ἀπέκτησε
μῖαν μικρὰν ἀδελφὴν, τὴν Καλλιόπην.

Καθὼς ἐγεννήθη ἡ Καλλιόπη, ἡ Χαρίκλεια ἐλη-
σμόνησε καὶ τὰς κούκλας καὶ ὅλα της τὰ παιγνίδια.

“Ἄμα ἐπέστρεφεν ἀπὸ τὸ σχολεῖον, ἐκάθητο πλη-
σίον εἰς τὴν μικρὰν ἀδελφὴν της, τὴν ἐπεριποιεῖτο,
τῆς ἐτραγῶδει καὶ τὴν ἐνανούριζε.

— Τὴν ἀγαπᾶς πολὺ, τὴν μικρὰν ἀδελφὴν σου,
Χαρίκλειά μου; ἠρώτησε μῖαν ἡμέραν ἡ μήτηρ της.

— Καὶ ἐρωτᾶτε, μήτηρ μου; ἀπεκρίθη ἡ Χαρί-
κλεια. Αὐτὸ δὲν θέλει ἐρώτησιν.

Δὲν δύναμαι νὰ σᾶς παραστήσω πόσον ἀγαπῶ τὴν Καλλιόπην.

Ἄν δὲν εἶχα τὸ σχολεῖον θὰ ἔμενα πάντοτε πλησίον τῆς διὰ νὰ τὴν προσέχω, νὰ τὴν περιποιῶμαι καὶ νὰ τὴν λανουρίζω.

Τί εὐτυχία δι' ἐμὲ νὰ ἔχω μίαν μικρὰν ἀδελφὴν!

Ὅταν γείνη μεγαλειτέρα καὶ ἀρχίσῃ νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ περιπατῇ θὰ παίζω μαζί τῆς, θὰ τῆς χαρίζω ταῖς κούκλές μου καὶ τὰ ἄλλα μου τὰ παιγνίδια, θὰ τὴν ἐνδύω ἐγὼ καὶ ἔπειτα θὰ πηγαίνωμεν μαζί εἰς τὸν περίπατον.

Τί θέλω τώρα νὰ παίζω μὲ τὰς κούκλας μου, ἀφ' οὗ ἔχω τὴν μικρὰν ἀδελφὴν μου;

Θὰ ἰδῆτε, μητέρα μου, πῶς θὰ τὴν ἀγαπῶ καὶ θὰ τὴν συμβουλεύω, καθὼς τώρα συμβουλεύετε σεῖς ἐμέ.

Ἐπειτα ὅταν μεγαλώσῃ θὰ ἔρχεται μαζί μου εἰς τὸ σχολεῖον.

Τότε ἐγὼ θὰ τὴν μανθάνω τὸ μάθημά τῆς διὰ νὰ μὴ τὴν ἐπιπλήττῃ ἢ διδασκάλισσα, θὰ τῆς δείξω νὰ κεντᾶ καὶ νὰ ράπτῃ, καὶ θὰ τῆς ράπτω ἐγὼ τὰ φορέματά τῆς.

— Εὗγε, Χαρίκλειά μου, εἶπεν ἡ κυρία Ἑλένη, καὶ ἐνηγκαλίσθη τὴν θυγατέρα τῆς, εὗγε, καλὴ μου κόρη, τώρα σὲ ἀγαπῶ καὶ ἐγὼ περισσότερο. Ἔως τώρα ἦσαν μόνον καλὴ κόρη, τώρα ὁμως καὶ καλὴ ἀδελφὴ.

B.

Εἰς τόπος διὰ κάθε πρᾶγμα, καὶ κάθε πρᾶγμα εἰς τὸν τόπον του.

Ἐπέρασαν τέσσαρα ἔτη.

Αἱ δύο ἀδελφαὶ ἠγαπῶντο τρυφερῶς. Ὅ,τι εἶχεν ἡ Χαρίκλεια τὸ ἔδιδεν εἰς τὴν Καλλιόπην.

Ἡ Καλλιόπη ἤκουε πάντοτε τὰς συμβουλὰς τῆς μεγαλειτέρας ἀδελφῆς τῆς.

Μερικὰς ὁμως φορὰς ἡ μικρὰ Καλλιόπη ἦτον ἀπειθὴς καὶ τότε ἡ Χαρίκλεια παρεκάλει τὴν μητέρα τῆς νὰ τὴν συμβουλεύσῃ.

— Μητέρα, εἶπεν ἡ Χαρίκλεια μίαν ἡμέραν, δὲν εἶναι ἀκαταστασία νὰ ρίπτῃ ἐν κοράσιον ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὰ βιβλία του καὶ τὰ χειροτεχνήματά του;

— Βέβαια, κόρη μου, εἶπεν ἡ κυρία Ἑλένη.

— Τὸ λέγω τῆς Καλλιόπης καὶ αὐτὴ γελᾷ.

— Ἀλλὰ τί κάμνει ἡ Καλλιόπη, Χαρίκλειά μου;

— Τὸ βιβλίον τῆς, τὸ ὠραῖον ἐκεῖνο χρυσοῦν βιβλίον, τὸ ὁποῖον ὁ πατὴρ τῆς ἀγόρασε χθὲς τὸ ἔρριψεν εἰς μίαν γωνίαν τοῦ δωματίου καὶ τὸ χειροτέχνημά τῆς κυλίεται κατὰ γῆς.

Ἡ Χαρίκλεια τὴν συμβουλεύω νὰ βάλῃ τὸ βιβλίον τῆς ἐπάνω εἰς τὸ τραπεζάκι τῆς καὶ τὸ κέντημά τῆς μέσα εἰς

τὸ μικρὸν πανεράκι της, ἡ Καλλιόπη ὅμως ὄχι μόνον δὲν μὲ ἀκούει ἀλλὰ καὶ γελά.

— Καλλιόπη μου, εἶπεν ἡ Κυρία Ἐλένη κάμνεις πολὺ ἄσχημα νὰ μὴν ἀκούης τὰς φρονίμους συμβουλάς τῆς μεγαλειτέρας ἀδελφῆς σου.

Λυποῦμαι δι' αὐτὸ, διότι γνωρίζω ὅτι εἶσαι καλὸν κοράσιον.

Ἄλλὰ δὲν γνωρίζεις, κόρη μου, ὅτι ἡ ἀκαταστασία εἶναι ἐλάττωμα ἀσυγχώρητον;

— Καὶ αὐτὸ, μητερίτζα μου, λέγεται ἀκαταστασία; ἠρώτησεν ἡ μικρὰ Καλλιόπη.

— Ναι, Καλλιόπη μου, πρὸ τριῶν ἡμερῶν ἦλθα εἰς τὸ σχολεῖόν σας καὶ παρατήρησα ὅτι ἦσαν γραμμένα εἰς τοὺς τοίχους μὲ μεγάλα γράμματα μερικαὶ ἐπιγραφαί.

Ἀνέγνωσές ποτε αὐτὰς τὰς ἐπιγραφάς, κόρη μου;

— Μάλιστα, μητερίτζα μου, εἶπεν ἡ Καλλιόπη.

— Καὶ αὐτὰς τὰς ἐπιγραφάς τὰς ἐνθυμεῖσαι;

— Μάλιστα, μητέρ μου.

| Ἄς ἴδωμεν λοιπὸν, εἰπέ τας.

— Μία ἀπὸ αὐτὰς λέγει Σέβου τὸν Θεὸν, εἶπεν ἡ Καλλιόπη.

— Δὲν θέλω αὐτήν.

— Μία ἄλλη λέγει Τίμα τοὺς γονεῖς σου.

— Δὲν θέλω οὐδὲ αὐτήν.

— Ἄλλη λέγει Ἀγάπα τὸν πλησίον σου.

— Ὅχι αὐτή.

— Εἶναι καὶ μία ἄλλη, αὐτήν ὅμως, μητερίτζα μου, δὲν τὴν ἐνθυμοῦμαι, εἶναι πολὺ μεγάλη, εἶπεν ἡ Καλλιόπη.

— Σὺ, Χαρίκλεια, τὴν ἐνθυμεῖσαι; ἠρώτησεν ἡ Κυρία Ἐλένη τὴν μεγαλειτέραν θυγατέρα της.

— Ναι, μητερίτζα μου, τὴν ἐνθυμοῦμαι.

— Καὶ τί λέγει αὐτή, ἄς ἀκούσωμεν.

— Αὐτὴ λέγει, εἶπεν ἡ Χαρίκλεια, *Εἰς τόπος διὰ κάθε πρᾶγμα, καὶ κάθε πρᾶγμα εἰς τὸν τόπον του.*

— Εὖγε, Χαρίκλεια, εἶπεν ἡ Κυρία Ἐλένη, αὐτὴ εἶναι ἡ ἐπιγραφή, τὴν ὁποῖαν θέλω.

Αὐτὴ ἡ ἐπιγραφή ἐφαρμόζεται καὶ εἰς αὐτήν τὴν περίστασιν.

Γ'.

Ἡ τάξις.

— Καὶ τί θὰ εἶπῃ αὐτὸ, μητερίτζα μου; ἠρώτησεν ἡ μικρὰ Καλλιόπη.

— Αὐτὸ θὰ εἶπῃ, κόρη μου, ὅτι χρεωστεῖς, ἂν θέλῃς νὰ σὲ ἀγαπᾶμεν καὶ ἐγὼ καὶ ὁ πατήρ σου καὶ

νά σέ λέγουν καί οἱ ἄνθρωποι καλόν κοράσιον, νά κάμνης τὰ ἐξῆς.

“Αμα τελειώσης τήν ἀνάγνωσίν σου, νά κλείης τὸ βιβλίον σου καί νά τὸ βάζης ἐπάνω εἰς τὸ τραπεζάκι σου.

“Όταν ἀφήσης τὸ ἐργόχειρόν σου, νά τὸ βάζης μέσα εἰς τὸ πανεράκι σου, καθὼς σοῦ εἶπε καί ἡ ἀδελφή σου.

“Αμα ἐπιστρέψης ἀπὸ τὸ σχολεῖον ἢ ἀπὸ τὸν περίπατον νά βάζης τὸ καπελάκι σου καί τὸ ἐπανωφόρεμά σου εἰς τὰς θέσεις των.

Γνωρίζεις, Καλλιόπη μου, διατί σοῦ ἔδωκα ἐκεῖνο τὸ τραπεζάκι;

Διὰ νά βάζης ἐπάνω εἰς αὐτὸ κατὰ τάξιν τὰ βιβλία σου.

Εἰξεύρεις, κόρη μου, διατί ὁ πατήρ σου σοῦ ἠγόρασεν ἐκεῖνο τὸ πανεράκι; Διὰ νά βάζης μέσα εἰς αὐτὸ τὸ χειροτέχνημά σου.

Γνωρίζεις διατί σοῦ ἔδωκα τὴν ἱματοθήκην, ἡ ὁποία εὑρίσκεται εἰς τὸ δωμάτιόν σου.

Διὰ νά βάζης μέσα εἰς αὐτὴν κατὰ τάξιν τὰ φορέματά σου.

Ἡ ἀκαταστασία, κόρη μου, καί μάλιστα διὰ μίαν γυναῖκα εἶναι μέγα ἐλάττωμα, ἡ δὲ τάξις ἐξέναντίας εἶναι σημαντικὸν προτέρημα.

“Ακουσε τώρα, κόρη μου, καί τὰ ἀποτελέσματα τῆς ἀκαταστασίας.

“Ἐρρίψες τὸ βιβλίον σου εἰς ἐκείνην τὴν γωνίαν τοῦ δωματίου, ὕστερον ὁμοῦς ἀπὸ ὀλίγον θὰ ἔλθῃ τὸ ἀγαπημένον σου τὸ γατάκι.

Ἐπειδὴ τὸ γατάκι σου δὲν ἔμαθε γράμματα οὔτε θέλει νά μάθῃ, καθὼς σύ, θ' ἀρχίσῃ νά παίζῃ μὲ τὸ βιβλίον σου καί θὰ τὸ ξεσχίσῃ.

Εἰξεύρεις δὲ τί θὰ συμβῆ τότε;

— Τί, μητερίτζα μου; ἠρώτησε μὲ λύπην ἡ μικρὰ Καλλιόπη.

— Θὰ συμβῆ, κόρη μου, τὸ ἐξῆς.

Θὰ σέ ἐπιπλήξω τώρα ἐγὼ διὰ τὴν ἀπροσεξίαν σου καί τὴν ἀκαταστασίαν σου.

Θὰ σέ ἐπιπλήξῃ τὸ ἐσπέρας ὁ πατήρ σου, ὅταν σέ προσκαλέσῃ νά τοῦ εἰπῆς τὸ μάθημά σου.

Θὰ σέ ἐπιπλήξῃ αὐριον εἰς τὸ σχολεῖον ἢ διδασκάλιστά σου.

Δὲν εἶναι λοιπὸν φρονιμώτερον νά βάλῃς τὸ βιβλίον σου ἐπάνω εἰς τὸ τραπεζάκι σου καί τοιουτοτρόπως ν' ἀποφύγῃς τὰς ἐπιπλήξεις;

Δ'.

Τάξις (συνέχεια).

Ἡ κυρία Ἑλένη ἐξηκολούθησεν.

— Ἐρρίψες κατὰ γῆς, Καλλιόπη μου, τὸ κέντημά σου, ἀλλὰ καὶ πάλιν τὸ ἠγαπημένον σου τὸ γατάκι θὰ παίξῃ με αὐτὸ, θὰ ξετυλίξῃ καὶ θὰ ἐμπερδεύσῃ τὸ κουβαράκι σου ἢ θὰ ξεσχίσῃ τὸ κέντημά σου.

Τί δὲ θ' ἀποκριθῆς αὐριον εἰς τὴν διδασκάλισσάν σου, ὅταν σ' ἐρωτήσῃ πῶς ἐξετυλίσθη τὸ χειροτέχνημά σου;

Θὰ εἰπῆς ὅτι ἐξετυλίσθη μόνον του;

Τοῦτο βέβαια δὲν γίνεται· ἂν δὲ τὸ εἰπῆς, ἡ διδασκάλισσά σου θὰ ἐννοήσῃ ὅτι λέγεις ψεύματα καὶ θὰ σὲ τιμωρήσῃ διὰ τὸ ψεῦδός σου.

Πρώτη λοιπὸν ἀταξία.

Γνωρίζεις, Καλλιόπη μου, διατί ἡ ἱματιοθήκη σου ἔχει πολλὰ συρτάρια;

— Ὁχι, μήτηρ μου, εἶπεν ἡ Καλλιόπη.

— Ἐχει πολλὰ, κόρη μου, διὰ νὰ βάζῃς κάθε πρᾶγμα εἰς ἓν συρτάριον χωριστά.

Ἐχει πολλὰ, κόρη μου, διὰ νὰ βάζῃς μέσα εἰς τὸ ἐν τ' ἀσπρόρόουχά σου, εἰς τὸ ἄλλο τὰ φορέματά σου, εἰς τὸ τρίτον ἄλλα ἐνδύματα καὶ οὕτω καθεξῆς.

Ἴδου, αὐριον τὸ πρῶτ' θέλεις νὰ ὑπάγῃς εἰς τὸ σχολεῖον.

Ἐχεις ἀνάγκην ἀπὸ ἐν μανδῆλιον, ἀλλ' ἐπειδὴ εἰς τὴν ἱματιοθήκην σου ὅλα εἶναι ἄνω κάτω, δὲν τὸ εὕρισκεις.

Καὶ ὅμως εἶναι ἡ ὥρα τοῦ σχολείου.

Τὸ μάθημα ἤρχισεν, ἀνεγνώσθη ὁ κατάλογος τῶν μαθητριῶν, σὺ δὲ, ἐπειδὴ ἀκόμη δὲν ἔφθασες εἰς τὸ σχολεῖον, λαμβάνεις μίαν ἀπουσίαν.

Φθάνεις εἰς τὸ σχολεῖον, ἀλλ' εἶναι πλέον ἄργά.

Ἡ ἀπουσία ἐγράφη.

Περιπλέον θὰ ὑποθέσουν αἱ συμμαθήτριά σου ὅτι ἤργησες, διότι ἐκοιμήθης πολὺ, καὶ θὰ σὲ περιπαίζουσι δι' αὐτὸ σου τὸ ἐλάττωμα.

Ἐπίσης θὰ κάμῃ καὶ ἡ διδασκάλισσα τὴν παρατήρησιν, ἐμπρὸς εἰς ὅλας τὰς συμμαθητρίας σου, ὅτι χρεωστεῖς νὰ πηγαίνῃς πλέον ἐνωρὶς εἰς τὸ σχολεῖον.

Δευτέρα ἀταξία.

Τὴν Κυριακὴν θὰ ὑπάγωμεν εἰς τὸν περίπατον.

— Καλλιόπη μου, σοῦ λέγω ἐγὼ, πήγαινε νὰ φέρῃς τὸ ἐορτερόν σου φόρεμα, καὶ ἔλα μαζί ἡμᾶς εἰς τὸν περίπατον.

Σὺ τρέχεις, βάζεις τὸ φόρεμά σου, αὐτὸ ὅμως εἶναι ζαρωμένον, καὶ ἐγὼ ἐπειδὴ ἐντρέπομαι νὰ σὲ λάβω μαζί μου εἰς τοιαύτην κατάστασιν, σὲ ἀφίνω εἰς τὴν οἰκίαν.

Σοῦ ἀρέσει αὐτὸ, κόρη μου;

— "Ὅχι, μῆτέρ μου, εἶπεν ἡ Καλλιόπη, καὶ θὰ προσπαθῆσω εἰς τὸ ἐξῆς νὰ ἦμαι προσεκτικὴ διὰ νὰ μὲ ἀγαπᾶτε σεῖς, ὁ πατήρ μου καὶ ἡ διδασκά-
λισσα καὶ διὰ νὰ μὲ λέγουν οἱ ἄνθρωποι καλὴν καὶ
καλοανατεθραμμένην κόρην.

— Ἄκούσατε, κοράσιά μου, εἶπεν ἡ κυρία Ἐλένη
εἰς τὰς δύο θυγατέρας της, ἀκούσατε καλῶς τὰς μη-
τρικὰς συμβουλὰς μου, ἂν θέλετε νὰ γίνετε μίαν ἡμέραν
καλαὶ οἰκοδέσποιναί, καλαὶ σύζυγοί, καλαὶ μητέρες.

Ἀγαπᾶτε πολὺ τὴν τάξιν, ὄχι ὅμως μόνον εἰς τὰ
φορέματα καὶ τὰ ἐνδύματα, ἀλλὰ εἰς ὅλα ἐν γένει
τὰ πράγματα.

Ἡ καλὴ οἰκοδέσποινα χρεωστεῖ νὰ ἦναι εἰς ὅλα
τακτικὴ.

Χρεωστεῖ νὰ ἐξυπνᾷ πολὺ πρῶτῃ, νὰ φορῇ ἀπλᾶ
καὶ καθαρὰ φορέματα, καὶ πρῶτον νὰ ἐπισκέπτεται
τὰ τέκνα της.

Ἄν ἔχη ὑπηρετρίας, νὰ παρατηρῇ πῶς αἱ ὑπηρε-
τρίαι περιποιοῦνται τὰ τέκνα της, καὶ ἂν δὲν ἔχη
ὑπηρετρίας, χρεωστεῖ νὰ τὰ περιποιῆται καὶ νὰ
τὰ ἐνδύῃ ἡ ἴδια.

Χρεωστεῖ ἔπειτα νὰ καταβαίνη εἰς τὸ μαγειρεῖον,
νὰ παρατηρῇ ἂν τὰ μαγειρικὰ σκεύη ἦναι καθαρὰ
καὶ νὰ διατάσῃ πῶς νὰ γείνη τὸ φαγητόν.

Ἡ κυρία Ἐλένη μετὰ τῆς μικρᾶς Καλλιόπης.

Ἐννοεῖται ὅτι ἔχει χρέος νὰ μαγειρεύῃ ἢ ἰδία, ἂν ὁ σύζυγός της δὲν ᾔῃαι πλούσιος.

Μετὰ ταῦτα πρέπει νὰ διατάξῃ νὰ σκουπίσουν τὴν οἰκίαν καὶ νὰ ἀνοίξουν τὰ παράθυρα διὰ νὰ ἔμβῃ καθαρὸς ἀήρ.

Νὰ διατάξῃ νὰ καθαρίσουν οἱ ὑπηρέται ἢ νὰ καθαρίσῃ ἢ ἰδία τὰ ἐπιπλα τῆς οἰκίας της.

Χρεωστεῖ, ἂν δὲν ἔχῃ ὑπηρετριάς, νὰ ἐπιδιερθῆνῃ ἢ ἰδία τὰ ἐνδύματα τοῦ συζύγου της καὶ τῶν τέκνων της.

Τέλος ἡ οἰκοδέσποινα χρεωστεῖ νὰ ᾔῃαι πάντοτε ἐτοίμη εἰς τὴν ὥραν τοῦ γεύματος καὶ τοῦ περιπάτου.

Νὰ ᾔῃαι πάντοτε ἐνδεδυμένη μὲ ἀπλότητα καὶ καθαριότητα.

Νὰ ἔχῃ πάντοτε κτενισμένην τὴν κόμην της.

Νὰ μὴ ἀφίγη ποτὲ μισοανοικτὰς τὰς θύρας, τὰ ἐρμάρια, τὰ συρτάρια τῶν ἱματιοθηκῶν καὶ τὰ λοιπά.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Α'.

Ἡ ἐξοχή.

Ἡ μικρὰ Καλλιόπη ἦτο κοράσιον πολὺ καλὸν καὶ ἐφρόντιζε πάντοτε νὰ ὠφελῆται ἀπὸ τὰς συμβουλὰς τῆς μητρὸς της.

— Χαίρω πολὺ, Καλλιόπη μου, τῆς εἶπεν ἡ μήτηρ της μίαν ἡμέραν, χαίρω πολὺ, διότι ἔγινες τόσον τακτικὴ. Βλέπω πάντοτε ὅτι βάζεις εἰς τὴν θέσιν των τὰ φορέματά σου, τὰ βιβλία σου καὶ τὰ χειροτεχνήματά σου. Δὲν εἶναι τοῦτο καλλίτερον;

— Μάλιστα, μητέρα μου, εἶπεν ἡ Καλλιόπη, καὶ σὰς εὐχαριστῶ διὰ τὰς καλὰς συμβουλὰς σας.

Ἐγὼ δὲ, Καλλιόπη μου, εἶμαι ἀπὸ σὲ τόσον εὐχαριστημένη, ὥστε ἐνῶ εἶχα σκοπὸν νὰ ὑπάγω σήμερον εἰς τὴν ἐξοχὴν μόνον μετὰ τὴν Χαρίκλειαν, τώρα θὰ ἔλθῃς μαζί μου καὶ σύ.

Ἡ μικρὰ Καλλιόπη ἐκτύπησε τὰς δύο μικρὰς χεῖράς της ἀπὸ τὴν χαρὰν της, ἔτρεξεν εἰς τὸ δωμάτιόν της, ἐνεδύθη καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον ἡ μήτηρ καὶ τὰ δύο κοράσια της, ἐκίνησαν διὰ τὴν ἐξοχὴν.

Εἶναι ὠραία ἡ ἡμέρα· ἡμέρα ἀνοιξέως.

Τὰ δένδρα εἶναι καταστόλιστα ἀπὸ ἄνθη.

Τὰ πτηνὰ κελαδοῦν εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Ἡ κυρία Ἑλένη καὶ αἱ δύο θυγατέρες της ἐκάθισαν κάτω ἀπὸ ἓνα πλάτανον καὶ ἐθαύμαζον τὴν ὠραιότητα τῆς φύσεως.

Πραγματικῶς ἦτο πολὺ ὠραία ἡ θέσις, εἰς τὴν ὁποίαν ἐκάθηντο.

Εὐρίσκετο ἀπέναντί των ἓνα μικρὸν βουναλάκι, εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ ὁποίου ὑπῆρχε μίαν μικρὰ ἐκκλησίαν.

Ὁλόγυρα εἰς τὴν ἐκκλησίαν ἦτο φυτευμένη μία σειρὰ ἀπὸ μεγάλα καὶ ὑψηλὰ δένδρα, αὐτὰ δὲ τὰ δένδρα ἦσαν τόσον πυκνά, ὥστε ἐσχημάτιζαν τρόπον τινὰ τὴν αὐλὴν τῆς ἐκκλησίας.

Εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ λόφου ἔτρεχε μικρὸς ποταμὸς, εἰς μερικὰ δὲ μέρη αἱ κλαυθμηραὶ ἰτέαι, αἱ ὁποῖαι ἦσαν φυτευμέναι ἐκεῖ πλησίον, ἐσκέπαζον ὅλως διόλου σχεδὸν τὰ νερά τοῦ ποταμίσκου.

Κάθε κῆπος εἶχε καὶ μίαν καλύβην σκεπασμένην ἀπὸ χόρτα ξηρά.

Εἰς τὰς καλύβας αὐτὰς ἐκάθηντο οἱ χωρικοὶ μετὰ τὰς οἰκογενεῖας των.

Β΄.

Ἡ σκληρὰ μήτηρ.

Ἡ μήτηρ καὶ αἱ δύο θυγατέρες τῆς ἐκάθηντο ἐκεῖ πρὸ ἡμισείας περιήτου ὥρας.

Μετ' ὀλίγον ἀπὸ μίαν καλύβην ἐβγήκεν ἓν κοράσιον, ἡλικίας δέκα ἕως δώδεκα χρόνων ἡλιοκαυμένον, χωρικὰ ἐνδεδυμένον, ξεσκούφωτον καὶ ξυπόλυτον, ἐπλησίασεν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ ἤρχισε νὰ πλύνῃ τοὺς πόδας του μέσα εἰς αὐτόν.

— Μαρία! Μαρία! ἔλα ἐδῶ, ἐφώναξε μία γυνὴ μέσα ἀπὸ τὴν καλύβην.

Φαίνεται ὅτι ἦτον ἡ μήτηρ τοῦ κορασίου.

Ἄλλὰ πρὸ κοράσιον, εἶτε διότι δὲν ἤκουσε τὴν φωνὴν τῆς μητρός του, εἶτε διότι ἐπροσποιήθη ὅτι δὲν τὴν ἤκουσεν, ἐξηκολούθει νὰ πλύνῃ τοὺς πόδας του.

— Μαρία! Μαρία! δὲν ἀκούεις; ἐξηκολούθησεν ἡ φωνή!

Καὶ τότε ἐκβαίνει ἀπὸ τὴν καλύβην μία γυνὴ χωρική, τρέχει πλησίον εἰς τὸ κοράσιον, τὸ ἀρπάζει ἀπὸ τὰ μαλιὰ καὶ ἀρχίζει νὰ τὸ κτυπᾷ τόσο δυνατὰ μὲ ἓν ραβδίον, τὸ ὁποῖον ἐκρατοῦσεν εἰς τὰς χεῖράς της, ὥστε τὸ δυστυχισμένον τὸ κοράσιον ἀπὸ τοὺς πόνους ἐκλαίεν, ἐκυλίετο κατὰ γῆς, ἐφώναζε καὶ ἔχυνε δάκρυα ποταμηδόν.

Ἡ κυρία Ἑλένη καθὼς εἶδε τὴν τόσῃν σκληρότητα τῆς γυναικὸς, τὴν ἐπλησίασε καὶ τῆς εἶπε·

— Καλὴ γυναῖκα, διατί κτυπᾷς αὐτὸ τὸ μικρὸν πλάσμα μὲ τόσῃν σκληρότητα;

— Τὸ ἀνόητον, εἶπεν ἡ χωρική, τοῦ φωνάζω τόσῃν ὥραν καὶ δὲν μὲ ἀκούει.

— Καὶ τί σοῦ εἶναι; ἠρώτησεν ἡ κυρία Ἑλένη.

— Εἶναι κόρη μου, ἀπεκρίθη ἡ χωρική.

— Ἄλλ' ἐπειδὴ δὲν σὲ ἀκούει, ἀντὶ νὰ τὸ κτυπᾷς μὲ τόσῃν σκληρότητα, δύνασαι νὰ τὸ συμβουλεύσης, νὰ τὸ ἐπιπλήξῃς, νὰ τὸ τιμωρήσῃς, ἂν θέλῃς, ἀλλὰ μὲ ἄλλον τρόπον καὶ ὄχι μὲ ξύλον.

Ἐξ ἐναντίας, σὺ κτυπᾷς τὸ μικρὸν αὐτὸ πλάσμα τόσο δυνατὰ μὲ αὐτὸ τὸ ραβδίον.

Ἄλλ' ἂν σπάσῃς τὸ χεράκι του καὶ τὸ ἀφήσῃς διὰ παντὸς χωλόν;

Ἄν σπάσῃς τὴν κεφαλὴν του;

Ἄν ἐκβάλῃς τὸ ὀμμάτιόν του, δὲν θὰ λυπηθῇ, δὲν θὰ κλαύσῃς, δὲν θὰ μετανοῆς διὰ πάντα;

Εἶναι ἁμαρτία, καλὴ μου γυναῖκα, νὰ κτυπῶμεν καὶ αὐτὰ τὰ ζῶα, καὶ σὺ κτυπᾷς μὲ τόσῃν σκληρότητα τὸ τέκνον σου, τὸ σπλάγχνον σου;

Δὲν πονεῖ ἡ ψυχὴ σου, δὲν καίεται ἡ καρδιά σου τώρα, ὅπου τὸ βλέπεις νὰ χύνῃ τόσα δάκρυα καὶ νὰ κυλῖεται κατὰ γῆς ἀπὸ τοὺς πόνους;

Ἡ χωρική παρετήρησε με προσοχὴν τὴν κυρίαν Ἑλένην, συνεκινήθη ἀπὸ τοὺς λόγους τῆς καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον ἀπεκρίθη·

— Ἐχετε δίκαιον, καλή μου καὶ εὐγενὴς κυρία, ἔχετε δίκαιον εἶναι ἡ πρώτη φορά, ὅπου ἀκούω νὰ μοῦ ὀμιλοῦν με αὐτὸν τὸν καλὸν τρόπον.

Τί νὰ κάμωμεν ἡμεῖς αἱ δυστυχεῖς χωρिकाί, ἀφοῦ οἱ γονεῖς μας δὲν μᾶς δίδουν καλὴν ἀνατροφὴν, καὶ δὲν μᾶς συμβουλεύουν ὅτι ὁ θυμὸς εἶναι κακὸν πράγμα.

Καὶ ἐμὲ, καλή μου κυρία, καὶ ἐμὲ ἡ μητέρα μου με ἔδερνε, καὶ μάλιστα πολὺ σκληρά.

Μίαν φοράν ἐνθυμοῦμαι ὅτι ὀλίγον ἔλειψε νὰ ἐκβάλῃ τὸ ὀμμάτιόν μου.

Περιπλέον ἐγὼ ἔχω ἐν μεγάλον ἐλάττωμα, καλή μου κυρία, εἶμαι πολὺ θυμώδης, καὶ ὅταν με κυριεύσῃ ὁ θυμὸς, δὲν βλέπω πλέον ποῦ κτυπῶ καὶ ποῦ δὲν κτυπῶ.

— Ναί, καλή μου γυναῖκα, εἶπεν ἡ κυρία Ἑλένη, ὁ θυμὸς εἶναι μέγα ἐλάττωμα, ἀλλὰ διορθόνηται, ὅταν ὁ ἄνθρωπος θελήσῃ νὰ τὸν διορθώσῃ.

— Καὶ πῶς διορθόνηται, σᾶς παρακαλῶ, καλή μου κυρία, πῶς διορθόνηται;

— Ἐκεῖ πέρα κάτω ἀπὸ ἐκεῖνον τὸν πλάτανον, εἶπεν ἡ κυρία Ἑλένη, κάθηνται τὰ δύο κοράσια μου.

Ἄν δὲν ἔχῃς ἐργασίαν, ἔλα ἐκεῖ, καὶ θὰ σοῦ διηγηθῶ, καλή μου γυναῖκα, πῶς διορθόνηται ὁ θυμὸς.

Γ·

Ἡ θυμώδης Ἀμαλία.

Ἡ χωρική ἔλαβεν ἀπὸ τὴν χεῖρα τὸ κοράσιόν τῆς, τὸ ἐφίλησε καὶ ἠκολούθησε τὴν κυρίαν Ἑλένην.

Ὅταν ἔφθασεν εἰς τὸν πλάτανον, τὰ δύο κοράσια τῆς κυρίας Ἑλένης ἐκάθησαν πλησίον τῶν τὴν μικρὰν χωρικήν, ἡ δὲ μήτηρ ἐκάθησε πλησίον τῆς κυρίας Ἑλένης.

— Θὰ διηγηθῶ, κόρη μου, εἶπεν ἡ κυρία Ἑλένη εἰς τὰς θυγατέρας τῆς, θὰ διηγηθῶ εἰς αὐτὴν τὴν καλὴν γυναῖκα μίαν περίεργον ἱστορίαν διὰ τὸν θυμόν.

Εἶναι καλὸν ν' ἀκούσητε καὶ σεῖς τὴν ἱστορίαν αὐτὴν, διὰ νὰ μάθητε πόσον κακὸν ἐλάττωμα εἶναι ὁ θυμὸς, καὶ ὅτι τὸ ἐλάττωμα αὐτὸ καθὼς καὶ κάθε ἄλλο ἐλάττωμα διορθόνηται ὅταν ὁ ἄνθρωπος θελήσῃ.

Ἡμῶν ἀκόμη μικρὰ, πολὺ μικρὰ.

Οἱ γονεῖς μου με ἔστειλαν οἰκότροφον εἰς τὸ παρθεναγωγεῖον.

Εἰς τὸ παρθεναγωγεῖον αὐτὸ ἐσχετίσθην μὲ ἕν κοράσιον, τὴν Ἀμαλίαν Χρηστίδου.

Ἡ Ἀμαλία ἦτο μοναχοκόρη καὶ ὄρφανὴ ἀπὸ μητέρα, ὃ δὲ πατὴρ τῆς τὴν ἡγάπα τόσον πολὺ, ὥστε ἔκαμνε πάντοτε τὰ θελήματά τῆς.

Ἡ μικρὰ Ἀμαλία ἦτον ὁ τύραννος τῆς οἰκογενείας, ἀλλοίμονον δὲ εἰς τοὺς ὑπηρέτας, ἂν τῆς ἀντεστέκοντο καὶ δὲν τῆς ἐδίδον ὅ,τι ἐζήτηι.

Τότε ἐκυλίετο κατὰ γῆς, ἐγένετο κατακόκκινη ἀπὸ τὸν θυμὸν τῆς, ἐξέσχιζε τὰ φορέματά τῆς καὶ ἔσπανεν ὅ,τι πρᾶγμα εὗρισκεν ἔμπροσθέν τῆς.

Ὁ πατὴρ τῆς εἶδεν ὅτι ἦτο ἀδύνατον νὰ τὴν ἀναθρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ τὴν ἔστειλεν εἰς ἕν παρθεναγωγεῖον.

Ἐκεῖ ἐσχετίσθημεν, ἡγαπήθημεν καὶ ἐγεινάμεν φίλοι ἀχώριστοι.

Εἰς τὸ παρθεναγωγεῖον αἱ διδασκάλισσαι ὑπέφερον πολλὰ ἀπὸ τὸν θυμὸν τῆς Ἀμαλίας, πολλὰς φορὰς ἠθέλησαν νὰ τὴν ἀποβάλουν, ὃ πατὴρ τῆς ὅμως παρεκάλει πάντοτε καὶ τὴν ἐκρατοῦσαν.

Ὑστερον ἀπὸ ὀλίγα ἔτη ἡ Ἀμαλία ἐβγήκεν ἀπὸ τὸ παρθεναγωγεῖον καὶ ὑπῆγεν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ πατρὸς τῆς.

Ἦτο κόρη φρονιμωτάτη, ἡγάπα τὴν ἐργασίαν, εἶχε ψυχὴν χρυσῆν, ἦτο οἰκονόμος, εἶχεν ὅμως ἕν

μέγα ἐλάττωμα, τὸ ὁποῖον τῆς ἔμεινεν ἀπὸ τὴν παιδικὴν τῆς ἡλικίαν, τὸν θυμὸν.

Ὅταν ἐθύμονεν ἐγένετο ἄλλη ἐξ ἄλλης, καὶ μετεχειρίζετο μὲ τόσον κακὸν τρόπον τοὺς ὑπηρέτας καὶ τὰς ὑπηρετρίας, ὥστε ἦτο θαῦμα, ἂν μία ὑπηρετρία ἔμεινεν ἕνα μῆνα εἰς τὴν οἰκίαν τῆς Ἀμαλίας.

Ἡ Ἀμαλία ἦτο νέα ὠραία, εἶχε καλὴν ἀνατροφὴν, καλὴν προῖκα, εἰς δὲ νέος καὶ ὠραῖος ἀξιωματικὸς τὴν ἡγάπησε καὶ τὴν ἐζήτησεν ἀπὸ τὸν πατέρα τῆς διὰ γυναῖκα.

Ὁ Λεωνίδας, τοιοῦτοτρόπως ὠνομάζετο ὁ ἀξιωματικὸς, ἐστεφανώθη λοιπὸν τὴν Ἀμαλίαν καὶ ὕστερον ἀπὸ τὸν γάμον τὴν ἔφερεν ἀμέσως εἰς τὴν οἰκίαν του.

Εἰς τὸ διάστημα ὅμως μιᾶς ἐβδομάδος ἡ Ἀμαλία ἤλλαξε δύο θαλαμηπόλους καὶ τρεῖς μαγειρίσσας.

— Περίεργον, ἔλεγεν ὁ Λεωνίδας, ἀφ' ὅτου ἐνυμφεύθη, οἱ ὑπηρέται δὲν μένουσιν πλέον εἰς τὴν οἰκίαν μου. Τί τρέχει;

Μίαν ἡμέραν ἐν ᾧ ἐκάθητο καὶ ἔγραφεν εἰς τὸ γραφεῖόν του ἤκουσε φωνᾶς.

— Κρεμίσου γρήγορα ἀπ' ἐμπρός μου, ἀνόητη, ἐφώναζεν ἡ Ἀμαλία, νὰ χαθῆς εἰς τὴν στιγμὴν, νὰ μὴ σὲ ἰδῶ πλέον εἰς τοὺς ὀφθαλμούς μου.

Καὶ ἐνῶ ἔλεγεν αὐτὰ, ἐκτύπα τὸ πάτωμα μὲ τοὺς πόδας της καὶ τὰ ἐπιπλα μὲ τὰς χεῖράς της.

— Ἐγὼ φεύγω, κυρία, ἀπεκρίθη μὲ εὐγένειαν ἡ ὑπηρετρία τὴν ὁποίαν ἡ Ἀμαλία ἐδίωκεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν, ἐγὼ φεύγω, συγχωρήσατέ μου ὅμως νὰ σᾶς κάμω μίαν παρατήρησιν.

Εἰς τὸ διάστημα μιᾶς ἐβδομάδος ἐδιώξατε πέντε ὑπηρετρίας καὶ ἂν δὲν διορθώσητε τὸ ἐλάττωμα τοῦ θυμοῦ σας, θὰ καταντήσητε νὰ μὴν εὕρισκῃτε πλέον ὑπηρετὴν.

Αἱ συμβουλαι τῆς ὑπηρετρίας ἦσαν φρόνιμαι, ἀλλ' ἡ Ἀμαλία ἐθύμωσε περισσότερο, καὶ ἀπὸ τὸν θυμὸν της ἤρπασε τὴν κιθάραν της καὶ τὴν ἔκαμε κομμάτια.

Ὑστερον ἀπὸ ὀλίγον ἦλθεν ἡ σιδερώτρια καὶ ἔφερε τ' ἀσπρόρρουχά της.

— Τί σιδέρωμα εἶναι αὐτό! φωνάζει ἡ Ἀμαλία, εἶσαι ἀνόητη.

Καὶ ἀρπάζει τ' ἀσπρόρρουχά της, τὰ σκορπίζει κατὰ γῆς καὶ ἀρχίζει νὰ τὰ πατῆ.

Δ'.

Τὸ στρατήγημα.

Ἡ Ἀμαλία εἶχε καλὴν ψυχὴν, ὅταν ὅμως τὴν ἐκυρίευσεν ὁ θυμὸς, δὲν ἤσθάνετο οὐδὲ τί ἔλεγεν, οὐδὲ τί ἔκαμνεν.

Ὅταν ὁ Λεωνίδας ἤκουσεν ἀπὸ τὸ γραφεῖόν του αὐτὴν τὴν σκηνὴν.

— Δυστυχία μου! εἶπε, τὴν ἔπαθα. Ἄς σκεφθῶ πῶς νὰ διορθώσω αὐτὸ τὸ τρομερὸν ἐλάττωμα τῆς Ἀμαλίας, διότι, ἂν δὲν τὸ διορθώσω, θὰ ἤμῃαι δυστυχῆς εἰς ὅλην μου τὴν ζωὴν.

Καὶ διευθύνεται εἰς τὸ δωμάτιον τῆς συζύγου του.

— Φιλτάτη μου Ἀμαλία, τῆς λέγει, πετῶ ἀπὸ τὴν χαρὰν μου.

— Καὶ διατί; Λεωνίδα, ἐρωτᾷ ἡ Ἀμαλία κατακόκκινη ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν της, διότι ὁ σύζυγός της ἤρε το δωμάτιόν της εἰς τοιαύτην κατάστασιν.

— Πετῶ ἀπὸ τὴν χαρὰν μου, διότι ἔκαμα μίαν σπουδαίαν ἀνακάλυψιν.

— Καὶ τί ἀνεκάλυψες, σύζυγέ μου;

— Μάντευσε.

— Τέλος, λέγε, Λεωνίδα μου, εἶμαι ἀνυπόμονη νὰ μάθω, τί ἀνεκάλυψες.

— Ἀμαλία μου, σὲ ἠγάπων πρὸ πολλοῦ, γνωρίζεις ὅμως διατί δὲν ἐτόλμησα νὰ σὲ ζητήσω ἀπὸ τὸν πατέρα σου εἰς γάμον;

— Ὅχι· διατί;

— Δὲν ἐτολμοῦσα νὰ σὲ ζητήσω εἰς γάμον, διότι ἐφοβούμην μήπως σὲ καταστήσω δυστυχῆ.

— Ἀλλὰ πῶς θὰ μὲ ἔκαμνες δυστυχῆ, ἀφοῦ μὲ ἀγαπᾶς τόσο; ἠρώτησε μὲ ἀπορίαν ἡ Ἀμαλία.

— Ἐχω, φιλάττη μου, ἓν μέγα ἐλάττωμα, θυμόνῳ ὑπερβολικᾷ, ὅταν δὲ μὲ κυριεύσῃ ὁ θυμὸς, ὁμοιάζω ὄχι ἄνθρωπον ἀλλὰ θηρίον.

Σπάνῳ ὅ,τι τύχη, ὅσον πολύτιμον καὶ ἂν ἦναι· ἂν δὲ κρατῶ μαχαίριον εἶμαι ἱκανὸς νὰ φονεύσω ἐκεῖνον ὁ ὁποῖος τύχη ἐμπρὸς μου.

— Θεέ μου! Θεέ μου! ἐφώναζεν ἡ Ἀμαλία, καὶ δὲν δύνασαι, Λεωνίδα μου, νὰ διορθώσῃς αὐτὸ τὸ τρομερὸν σου ἐλάττωμα;

— Ποτὲ ἕως τῶρα δὲν ἐπροσπάθησα, Ἀμαλία μου, ἀλλὰ δὲν εἰςεύρεις πόσον ἐχάρην πρὸ ὀλέγου ὅταν σὲ ἤκουσα νὰ θυμόνης καὶ σὺ ὡς ἐμὲ, νὰ σπάνῃς τὴν κιθάραν σου, νὰ πατῆς τὰ φορέματά σου, νὰ διώκῃς τοὺς ὑπηρέτας σου.

Ἀφ' οὗ ἡ Ἀμαλία μου, εἶπον, ἔχει τὸ ἴδιον ἐλάττωμα μὲ ἐμὲ, θὰ μὲ συγχωρῆ ὅταν θυμόνῳ, θὰ τὴν συγχωρῶ ὅταν θυμόνῃ, καὶ τοιοῦτοτρόπως οὔτε ἐγὼ

θὰ παραπονοῦμαι διὰ τὴν συζυγόν μου, οὔτε ἐκείνη θὰ παραπονῆται δι' ἐμέ.

Καθὼς ἤκουσεν αὐτοὺς τοὺς λόγους ἡ Ἀμαλία, ἤρχισε νὰ συλλογίζεται, ὁ δὲ Λεωνίδας ἐπέστρεψε καὶ πάλιν εἰς τὸ δωμάτιόν του.

Ἐκεῖ ὁ Λεωνίδας ἐπροσκάλεσε τὸν ἀδελφὸν τῆς συζύγου του, ὁ ὁποῖος ἦτο καὶ αὐτὸς στρατιωτικὸς καὶ τοῦ εἶπε·

— Φίλε μου, γνωρίζεις ὅτι ἡ ἀδελφή σου ἔχει ἓν τρομερὸν ἐλάττωμα;

— Τὸ γνωρίζω, εἶπεν ὁ Γεώργιος, τοιοῦτοτρόπως ὠνομάζετο ὁ ἀδελφὸς τῆς Ἀμαλίας, ἐννοεῖς βέβαια τὸν θυμόν τῆς.

— Ἐγὼ ἀπεφάσισα νὰ διορθώσω αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα τῆς Ἀμαλίας.

— Τὸ εὐχομαι καὶ τὸ ἐπιθυμῶ, εἶπεν ὁ Γεώργιος, ἀμφιβάλλω ὅμως.

— Τοῦτο εἶναι ἰδική μου ὑπόθεσις, ἀπήντησεν ὁ Λεωνίδας, σὲ παρακαλῶ μόνον νὰ μὲ βοηθήσῃς διὰ νὰ παραστήσωμεν μίαν κωμωδίαν.

Ἐὰν θυμώσω μαζίη σου ἐμπροσθεν τῆς Ἀμαλίας, θὰ σὲ ὕβρισω, θὰ μὲ ὕβρισῃς καὶ σὺ, καὶ θὰ σὲ προσκαλέσω εἰς μονομαχίαν.

— Ποῦ καλὰ, ἀδελφέ μου, θὰ κάμω ὅ,τι θέλεις, εἶπεν ὁ Γεώργιος, καὶ ὑπῆγεν εἰς τὸ δωμάτιον τῆς Ἀμαλίας.

Ὁ Λεωνίδας ἐπροσκάλεσεν ἔπειτα τὸν πιστὸν ὑπηρέτην τοῦ Ἰωάννην καὶ τοῦ εἶπε·

— Ἰωάννη, ἔχω λόγους νὰ προσποιηθῶ ὅτι θυμῶ, θὰ κάμω ζημίαν, θὰ φέρω τὴν οἰκίαν ἄνω κάτω.

Σὺ εἰδοποίησε δι' αὐτὸ τοὺς ἄλλους ὑπηρέτας, εἶπε νὰ μὴν παραξενευθοῦν, νὰ μὴν ἀναχωρήσουν, διότι θὰ τὸ κάμω ἐπίτηδες, φρόντισε ὅμως νὰ μὴ ἐννοήσῃ τίποτε ἀπὸ αὐτὰ ἡ κυρία σου.

Ὁ Ἰωάννης ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἐκτελέσῃ τὰς διαταγὰς τοῦ κυρίου του καὶ ἀνεχώρησεν.

Ἵσπερον ἀπὸ ὀλίγον ἐκάθησαν εἰς τὴν τράπεζαν.

— Τί ἄνοστα φαγητὰ εἶναι αὐτά; ἐφώναζεν ὁ Λεωνίδας, καὶ ἔρριψε κατὰ γῆς τὸ φαγητόν.

Ἡ Ἀμαλία ἐσιώπα.

Ἐπειτα ὁ Λεωνίδας ἐζήτησεν ἓν ποτήριον μὲ κρασίον.

— Τί ξύδι εἶναι αὐτό, ἀνόητε, φωνάζει ὁ Λεωνίδας εἰς τὸν ὑπηρέτην, καὶ ρίπτει τὸ ποτήριον κατὰ γῆς.

— Ἀλλὰ, Λεωνίδα μου, ἐτόλμησε νὰ εἰπῇ ἡ Ἀμαλία, σὺ ὁ ἴδιος ἠγόρασες αὐτὸ τὸ κρασί χθες, πῶς σήμερον δὲν σοὶ ἀρέσει;

— Κυρία, ἐφώναζεν ὁ Λεωνίδας μὲ θυμὸν ἐγὼ εἰξεύρω τί λέγω· δὲν εἶμαι τρελλός· αὐτὸ ἐν εἶναι κρασί, εἶναι ξύδι· σὺ διόλου δὲν φροντίζε δια τὴν οἰκίαν σου.

Ἐπειτα σηκώνεται ἀπὸ τὴν τράπεζαν, ἀρχίζει νὰ φωνάζῃ ὡς τρελλός, ἀναποδογυρίζει τὴν τράπεζαν μὲ τὰ φαγητὰ, μὲ τὰ πινάκια, μὲ τὰ ποτήρια καὶ μὲ τὰ βουκάλια, σπάνει δύο καθέκλας καὶ κομματιάζει ὅ,τι εὕρισκει ἐμπρὸς του.

Ἡ Ἀμαλία ἔτρεμεν ἀπὸ τὸν φόβον τῆς.

Ὁ Γεώργιος τότε εἶπε πρὸς τὸν Λεωνίδαν.

— Φίλε μου, τί τρόπος εἶναι αὐτός;

— Καὶ σὺ τί ἀνακατόνεσαι εἰς τὴν οἰκίαν μου; ἀπήντησε μὲ θυμὸν ὁ Λεωνίδας.

— Δὲν εἶσαι διόλου εὐγενής, εἶπεν ὁ Γεώργιος.

— Κύριε, μὲ ὑβρίζεις εἰς τὴν οἰκίαν μου, ἀπήντησεν ὁ Λεωνίδας, καὶ ἐκτύπα ἀπὸ τὸν θυμὸν του τὸν πόδα κατὰ γῆς. Κύριε, μὲ ὑβρίζεις, εἰμεθα καὶ οἱ δύο στρατιωτικοὶ, καὶ θὰ μοῦ δώσης ἱκανοποίησιν διὰ τὴν αὐθάδειάν σου.

Σὲ προκαλῶ εἰς μονομαχίαν, καὶ σὲ περιμένω μετὰ μίαν ὥραν εἰς τὸ δάσος.

Καὶ ἀφοῦ ὁ Λεωνίδας εἶπεν αὐτὰ, ἐβγήκεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν.

Τότε ἡ δυστυχῆς Ἀμαλία κλαίει, ὀδύρεται, χύνει πικρὰ δάκρυα καὶ ἀρχίζει νὰ παρακαλῇ τὸν ἀδελφόν τῆς νὰ μὴ δεχθῇ αὐτὴν τὴν μονομαχίαν.

— Ἀλλὰ εἶδες, ἀδελφή μου, εἶπεν ὁ Γεώργιος, ὅτι ἐγὼ διόλου δὲν ἔπταισα. Τί νὰ κάμω; Πῶς ν' ἀπο-

φύγω αὐτήν τὴν μονομαχίαν; Θὰ μὲ εἰποῦν δειλὸν
καὶ ἄνανδρον.

Ε΄.

Ἡ ἐπιστολή.

Ὁ Γεώργιος ἀνεχώρησεν ἀπὸ τὴν οἰκίαν, ἡ δὲ Ἀ-
μαλία εὕρισκετο εἰς μεγάλην ἀμηχανίαν.

Ἵστερον ἀπὸ ὀλίγας στιγμᾶς εἰς ὑπηρέτης ἔφερε
μίαν ἐπιστολήν.

Ἡ Ἀμαλία τὴν ἤνοιξε καὶ ἀνέγνωσε τὰ ἀκό-
λουθα.

«Φιλτάτη μου,

- » Εἶναι πολὺ κακὸν ἐλάττωμα ὁ θυμὸς.
- » Εἶδες πόσον μὲ παρέφερε.
- » Τώρα χρεωστῶ νὰ μονομαχήσω μὲ τὸν ἀδελφόν
σου καὶ θὰ συμβῆ ἓν ἀπὸ τὰ δύο.
- » Θὰ τὸν φονεύσω ἢ θὰ μὲ φονεύσῃ.
- » Ἴν τὸν φονεύσω, δὲν θὰ ὑποφέρῃς πλέον νὰ βλέ-
πῃς τὸν φονέα τοῦ ἀδελφοῦ σου.
- » Ἴν μὲ φονεύσῃ, δὲν θὰ δύνασαι νὰ ὑποφέρῃς
τὸν ἀδελφόν σου, τὸν φονέα τοῦ συζύγου σου.

» Ἴν δὲν μονομαχήσω, θὰ γείνω ὁ περίγελως ὀ-
λων καὶ θὰ μὲ εἰποῦν ἄνανδρον.

» Βλέπεις εἰς πόσον δύσκολον θέσιν μὲ ἔφερον ὁ
θυμὸς.

» Ἐκτὸς τούτου ὕστερον ἀπὸ ὅσα συνέβησαν ἐν-
τρέπομαι πλέον νὰ σὲ ἰδῶ καὶ δι' αὐτὸ προτιμῶ νὰ
ἀναχωρήσω.

» Ἐχε λοιπὸν ὑγείαν καὶ ἐνθυμοῦ τὸν δυστυχῆ
σύζυγόν σου.»

Ἡ κωμῳδία ἐπράχθη θαυμασία.

Ἡ Ἀμαλία ἀνελύθη εἰς δάκρυα καὶ ἔστειλεν ἕνα
ὑπηρέτην νὰ προσκαλέσῃ τὸν ἀδελφόν της· ὅταν ἤλ-
θεν ὁ Γεώργιος, ἔπεσεν εἰς τοὺς πόδας του καὶ τὸν
παρεκάλεσε νὰ τῆς φέρῃ τὸν σύζυγόν της.

Ὁ Γεώργιος τὴν ἐλυπήθη, ἀνεχώρησεν ἀμέσως
ὕστερον ἀπὸ ὀλίγον ἐπέστρεψε μαζὶ μὲ τὸν Λεω-
νίδα.

— Ἀμαλία μου, εἶπεν ὁ Λεωνίδας, ὕστερον ἀπὸ
ὅσα συνέβησαν, ἐντρέπομαι νὰ σὲ ἰδῶ κατὰ πρόσωπον.
Διατί δὲν μὲ ἄφησες νὰ ἀναχωρήσω;

— Καὶ μήπως δύναμαι νὰ ζήσω μακρὰν ἀπὸ σέ;
ἀπεκρίθη ἡ Ἀμαλία. Μήπως δὲν πάσχω καὶ ἐγὼ
ἀπὸ τὸ ἴδιον πάθος; σὲ ὑπόσχομαι ὅμως, Λεωνίδα
μου, νὰ διορθωθῶ, διότι εἶδαν πόσον κακὰ ἀποτελέ-

σματα ἔχει ὁ θυμός. Θὰ ἰδῆς ἂν θὰ θυμώσω πλέον εἰς τὸ ἐξῆς.

Σὲ τὸ ὀρκίζομαι εἰς τὴν ψυχὴν τῆς μητρός μου.

Ἄ! εἶναι τρομερὸν πρᾶγμα αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα.

Ὁ θυμώδης ἄνθρωπος ὁμοιάζει μὲ θηρίον.

— Ναι, Ἀμαλία μου, ἀπήντησεν ὁ Λεωνίδα, ὁ θυμώδης ὁμοιάζει θηρίον. Τώρα ὅμως σοῦ λέγω καὶ ἐγὼ ὅτι ὁ θυμός μου ἦτο προσποιητὸς καὶ ὅτι ἔπαιξα κωμωδίαν διὰ νὰ σοῦ ἀποδείξω πόσον κακὸν εἶναι τὸ ἐλάττωμά σου καὶ διὰ νὰ σὲ καταπείσω νὰ τὸ διορθώσης.

Καθὼς εἰς τὸν καθρέπτην βλέπεις τὸ πρόσωπόν σου, τοιοῦτοτρόπως ἠθέλησα ὥστε εἰς τὸν θυμὸν μου νὰ ἰδῆς τὸν ἰδικόν σου θυμὸν καὶ νὰ τὸν διορθώσης.

Ἡ Ἀμαλία ἐγέλασεν ἀπὸ καρδίας διὰ τὴν κωμωδίαν αὐτὴν καὶ ἐφύλαξε τὴν ὑπόσχεσιν, τὴν ὅποιαν ἔδωκεν εἰς τὸν σύζυγόν της.

Ἀπὸ τότε δὲν ἐθύμωσε ποτὲ πλέον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Α'.

Ἡ πλύστρα.

Ἡ χωρική ἤρεσε πολὺ αὐτὴν τὴν διήγησιν.

Ἡ χαρίστησεν ἔπειτα τὴν κυρίαν Ἑλένην καὶ ὑπεσχέθη ποτὲ πλέον νὰ μὴ θυμώσῃ.

Ὁ ἥλιος ἐπλησίασε νὰ δύσῃ, καὶ ἡ κυρία Ἑλένη ἀπεχαιρέτησε τὴν χωρικήν καὶ ἐκίνησε μὲ τὰς δύο θυγατέρας της διὰ τὴν πόλιν.

Εἰς τὸν δρόμον ἀπήντησαν μίαν νέαν, ἣ ὅποια ἤρχετο ἀπὸ τὴν πόλιν καὶ ἐπήγαινε εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Αὐτὴ ἡ νέα ἐφαίνετο χωρική, καὶ ὅμως ἐφοροῦσε καπέλον τοῦ συρμοῦ καὶ μεταξωτὸν φόρεμα.

— Μητέρα, ἠρώτησεν ἡ Χαρίκλεια, ποῦ πηγαίνει αὐτὴ ἡ κυρία μόνη τοιαύτην ὥραν;

— Πηγαίνει εἰς τὴν οἰκίαν της, κόρη μου.

— Καὶ ποῦ εἶναι ἡ οἰκία της;

— Εἰς τὴν ἐξοχὴν.

— Εἶναι λοιπὸν χωρική;

— Βέβαια εἶναι πλύστρα.

— Καὶ γίνεται, μητέρα μου, πλύστρα νὰ φορῇ μεταξωτὸν φόρεμα καὶ καπέλον τοῦ συρμοῦ;

— Δὲν ἔπρεπε, κόρη μου, νὰ τὸ κάμῃ, διότι εἶναι κακόν.

Κάθε γυνὴ χρεωστεῖ νὰ ἐνδύεται ἀναλόγως τῆς θέσεώς της.

Ἄν καὶ εἰς τὰς πλουσίας ἀκόμη εἶναι περιττὰ καὶ μάταια τὰ πολυτελῆ φορέματα, φαντασθῆτε πόσον περισσότερον εἶναι περιττὰ καὶ μάταια διὰ τὰς πτωχάς.

Εἴμεθα πολὺ ἀνόητοι ἡμεῖς αἱ γυναῖκες. Φροντίζομεν πῶς νὰ στολίζωμεν τὸ σῶμά μας καὶ ἀμελοῦμεν ὅλως διόλου νὰ στολίζωμεν τὴν ψυχὴν μας.

Καὶ ὅμως ὁ κόσμος ἀρέσει τὸν στολισμὸν τῆς ψυχῆς καὶ ὄχι τὸν στολισμὸν τοῦ σώματος.

Ὅταν μεγαλώσητε, κοράσιά μου, καὶ πηγαίνετε εἰς τὰς συναναστροφάς, σᾶς συμβουλεύω νὰ κάμετε μίαν παρατήρησιν.

Θὰ ἰδῆτε γυναῖκας ἐνδεδυμένας κατὰ τὸν τελευταῖον πάντοτε συρμὸν, μὲ πολυτελῆ καὶ λαμπρὰ φορέματα, μὲ ἀδάμαντας καὶ ἄλλους πολυτίμους λίθους.

Θὰ ἰδῆτε καὶ ἄλλας γυναῖκας ἐνδεδυμένας μὲ ἀπλότητα.

Συναναστραφῆτε τὰς πρώτας καὶ τὰς δευτέρας καὶ θὰ ἰδῆτε πόσον μεγάλη διαφορά ὑπάρχει μεταξύ αὐτῶν.

Θὰ λυπηθῆτε ἐκείνας αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐνδεδυμένοι μὲ πολυτέλειαν καὶ θὰ ἀγαπήσητε ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι εἶναι ἐνδεδυμένοι μὲ ἀπλότητα.

Αἱ πρώται γυναῖκες φροντίζουν μόνον πῶς νὰ στολίσουν τὸ σῶμά των, παραμελοῦν ὅμως ὅλως διόλου τὸν στολισμὸν τῆς ψυχῆς των, καὶ δὲν διαφέρουν πολὺ ἀπὸ τὴν μεγάλην ἐκείνην κούκλαν, τὴν ὁποῖαν ὁ πατὴρ σας ἐχάρισε τὴν πρωτοχρονιάν εἰς τὴν Καλλιόπην.

Αἱ δευτέραι δὲν φροντίζουν μὲν νὰ στολίσουν ὡς κούκλαι τὸ σῶμά των, γνωρίζουν ὅμως πολλὰ περὶ ἐργα πράγματα, διότι ἐσπούδασαν, διότι ἀναγινώσκουσιν ὠφέλιμα βιβλία, καὶ αὐταὶ εὐχαριστοῦν ὅλον τὸν κόσμον μὲ τὴν καλὴν συναναστροφήν των.

Β'.

Ἡ γυνὴ καὶ τὰ στολίδια.

Ἀκούσατε, φίλτατά μου, ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία Ἑλένη.

Ἡ γυνὴ δὲν ἔρχεται εἰς τὸν κόσμον διὰ νὰ φροντίζη μόνον διὰ τὰ στολίδιά της.

Ἡ γυνὴ ἔχει μέγα καθήκον.

Ἔχει καθήκον ν' ἀναθρέψῃ καλῶς τὰ τέκνα της, ἐπομένως πρέπει νὰ καταγίνεται πῶς νὰ μάθῃ τὸν τρόπον τοῦτον.

Ἡ μήτηρ ἔχει μεγάλην εὐθύνην.

Ἀπὸ τὴν ἀνατροφήν, τὴν ὁποίαν θὰ δώσῃ εἰς τὰ τέκνα της, ἐξαρτᾶται αὐτὰ νὰ γείνουν καλὰ ἢ κακά· τί δὲ θὰ εἶπῃ μίαν ἡμέραν εἰς τὸν Πλάστην, ὅταν τὴν ἐρωτήσῃ;

— Γύναι! πῶς ἀνέθρεψες τὰ τέκνα σου;

Γύναι! γνωρίζεις διατί ἡ κόρη σου παρεξέτραπῃ;

Γνωρίζεις διατί ἡ κόρη σου ἔγεινε κακὴ γυνή, κακὴ μήτηρ;

Διότι τὴν ἀνέθρεψες μὲ κακὸν τρόπον.

Διότι ἐφρόντιζες διὰ τὰ στολιδιά σου, ἀντὶ νὰ φροντίζῃς διὰ τὴν ἀνατροφήν τῆς θυγατρὸς σου.

Γύναι, γνωρίζεις διατί ὁ υἱός σου ἔγεινε κακὸς, διεφθαρμένος, χαρτοπαίκτης, ἄσωτος, κακοῦργος ἴσως;

Διότι δὲν ἐνέσπειρες εἰς τὴν ἀπαλὴν ψυχὴν του, ὅταν ἀκόμη ἦτο μικρὸν παιδίον, τὰς ἀρχὰς τῆς ἠθικῆς, ἀλλ' ἐνησχολεῖσο μόνον πῶς νὰ ἐνδύεσαι εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ σὲ θαυμάζουσι εἰς τὸν περίπατον, εἰς τοὺς χοροὺς, εἰς τὰς διασκεδάσεις.

Μὲ αὐτὰ, κόραι μου, δὲν ἐννοῶ ὅτι μία γυνὴ πρέπει νὰ παραμελῇ τὸν ἑαυτὸν της. Ὅχι.

Ἡ γυνὴ χρεωστεῖ νὰ ἐνδύεται πάντοτε μὲ κομψὰ φορέματα, ἀλλὰ τὰ φορέματα αὐτὰ νὰ ἦναι ὅσον τὸ δυνατὸν ἀπλᾶ.

Ἡ φρόνιμος γυνὴ χρεωστεῖ ν' ἀποφεύγῃ τὴν πολυτέλειαν, καὶ μάλιστα ἂν ὁ σύζυγός της τύχῃ νὰ μὴ ἦναι πλούσιος.

Ἡ φρόνιμος χρεωστεῖ ποτὲ νὰ μὴ ζητῇ πράγματα ἀνώτερα ἀπὸ τὴν θέσιν της, διότι γίνεται γελοία.

Σεῖς δὲν γελάτε τώρα, διότι βλέπετε αὐτὴν τὴν πλύστραν νὰ φορῇ μεταξωτὸν φόρεμα καὶ καπέλον τοῦ συρμοῦ;

— Ναί, μητέρ μου, εἶπον τὰ δύο κοράσια.

— Λοιπὸν, καθὼς σεῖς γελάτε μὲ τὴν χωρικὴν, τοιοῦτοτρόπως καὶ αἱ πλούσιαι γυναῖκες θὰ γελοῦν μὲ σᾶς, ἂν σᾶς ἴδοῦν νὰ ἐνδύεσθε καθὼς καὶ ἐκεῖναι.

Ὁ πκτήρ σας εἶναι μικρὸς ἔμπορος.

Ἄν λοιπὸν ἐγὼ ἐνδύωμαι καθὼς ἐνδύονται αἱ γυναῖκες τῶν μεγαλεμπόρων, δὲν ἔχουν δίκαιον αἱ γυναῖκες ἐκεῖναι νὰ μὲ περιγελάσουσι, καθὼς περιγελάτε σεῖς αὐτὴν τὴν χωρικὴν;

— Βέβαια, μητέρ μου.

— Καὶ ὅμως σήμερον κατὰ δυστυχίαν δὲν διακρίνεται ἡ πλουσία ἀπὸ τὴν πτωχίαν, ἀλλ' ἂν ἐγνωρίζατε, κοράσιά μου πόσα σκάνδαλα οἰκογενειακὰ

καὶ πόσαι φιλονεικίαι γίνονται ἐξ αἰτίας τῶν λούσων
θὰ ἀπορούσατε.

Γ'.

Ὁ μῦθος.

Ναί, εἶναι γελοία, πολὺ γελοία, ἐξηκολούθησεν ἡ
κυρία Ἑλένη, ἡ γυνή, ἡ ὅποια προσπαθεῖ νὰ φαίνεται
ἀνωτέρα ἀφ' ὅ,τι εἶναι.

Ὁμοιάζει μὲ τὸν βάτραχον τοῦ μύθου.

— Τί πράγμα εἶναι αὐτὸς ὁ βάτραχος τοῦ μύθου ;
ἠρώτησεν ἡ μικρὰ Καλλιόπη.

— Γνωρίζεις αὐτὸν τὸν μῦθον, Χαρίκλεια ; ἠρώτη-
σεν ἡ κυρία Ἑλένη τὴν μεγαλειτέραν θυγατέρα της.

— Μάλιστα, μήτέρ μου.

— Τότε, διηγήσου τὸν σὺ εἰς τὴν ἀδελφὴν σου.

— Εὐχαρίστως, μήτέρ μου.

Καὶ ἡ Χαρίκλεια διηγήθη εἰς τὴν Καλλιόπην τὸν
ἀκόλουθον μῦθον.

Βάτραχος εἰς τὸ λιβάδι

ἀπὸ τὰ θοὰ τερὰ του,

βλέπει βῶδι καὶ ζητεῖ

τὸ χορδρὸν ἀνάστημά του.

Οὐδ' αὐγοῦ δὲν ἔχει ὄγκον
εἰς τὸν ροῦν τοῦ ὄμωσ βάλει,

ὁ κουτόμυαλος νὰ γένη
βῶδι ἴσως καὶ βουβάλι.

Καὶ λοιπὸν τεττόνεται
καὶ λοιπὸν ἀπλόνεται,

κ' εἰς τὸν γείτονά του λέγει
— Πάγω νὰ τὸ ὁμοιάσω ;

— Τρελλὸς εἶσαι !

— Διέ με τώρα·
πλησιάζω νὰ τὸ φθάσω ;

— Τί μὲ ψάλλεις ;

— Ἐπλατύνθη ;
— Ὅτε χόνδρος μιᾶς καλάμης.

— Διέ με πάλλιν ; ἢν μὴ βῶδι
κἂν μοσχάρι δὲν μὲ κάμεις ;

Κί' ἀπ' ἐδῶ πλατύνεται
κί' ἀπ' ἐκεῖ ἐκτείνεται,

κί' ἐνῶ ἔκραζε «τὰ δύο
κέρατα μου, ὦ χαρά !

φύτρωσαν, καὶ ἡ οὐρά μου
ταβρου ἔγεινεν οὐρά.»

"Ἔσκασε καὶ εἰς τὸν πάτον
ἐβυθίσθη τῶν ὑδάτων.

— Ἐνόησες, Καλλιόπη, τί θὰ εἶπῃ αὐτὸς ὁ μῦ-
θος ; ἠρώτησεν ἡ κυρία Ἑλένη.

— Μάλιστα, μητέρα μου.

— Και τὸ πάθημα τοῦ βατράχου, θυγατέρες μου, τὸ παθαίνομεν ἡμεῖς αἱ γυναῖκες.

Καὶ ὁμοῦς ἐνῷ ἡμεῖς ἐξοδεύομεν διὰ μάταια καὶ πολυτελεῖ σπολίδια τόσα χρήματα, πόσα δυστυχῆ πλάσματα ἀποθνήσκουν ἀπὸ τὴν πείναν.

Ἐνῷ ἡμεῖς σκορπίζομεν τὰ χρήματα εἰς τοὺς χοροὺς καὶ τὰς διασκεδάσεις, πόσαι δυστυχεῖς γυναῖκες τοφλόνονται ἀπὸ τὸ ράψιμον καὶ δὲν κερδίζουν οὐδὲ τόσα, ὅσα ταῖς χρειάζονται διὰ ν' ἀγοράσουν τὸν ἐπιούσιον ἄρτον.

Ἔχομεν δὲ καὶ αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα. Πληρόνομεν εἰς τὰς μοδίστρας, ὅσα μᾶς ζητήσουν διὰ τὴν κατασκευὴν ἐνὸς καπέλου, διὰ τὸ ράψιμον ἐνὸς φορέματος καὶ ὅταν μία πτωχὴ κόρη, ἣ ὁποία ἐργάζεται ἡμέραν καὶ νύκτα διὰ νὰ ἐξοικονομήσῃ τὸν ἄρτον τῆς, διὰ νὰ θρέψῃ ἕως τὴν τυφλὴν μητέρα τῆς, τὸν παραλυτικὸν πατέρα τῆς ἢ τὰ ὄρφανὰ μικρὰ ἀδελφάκια τῆς, ὅταν, λέγω, μία τοιαύτη πτωχὴ κόρη μᾶς ζητήσῃ ράψιμον, τὴν διώκωμεν, ἢ καὶ ἂν τῆς δώσωμεν ἐργασίαν, προσπαθοῦμεν εἰς αὐτὴν τὴν πτωχὴν κόρην νὰ ἐφαρμώσωμεν τοὺς κανόνας τῆς οἰκονομίας καὶ νὰ τῆς πληρώσωμεν τὸ ἥμισυ τοῦ κόπου τῆς.

Καὶ ὁμοῦς δὲν εἶναι ἄξιος λύπης, κοράσιά μου, ὁ

πτωχὸς ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ζητεῖ εἰς τὸν δρόμον ἐλεημοσύνην.

Αὐτὸς ἔχει τὴν ζητεῖαν ἐπάγγελμα, τέχνην· σὲ ὑβρίζει ὅταν δὲν τοῦ δώσῃς ἐλεημοσύνην, καὶ φορεῖ ἐπίτηδες φορέματα καταξέσχισμένα καὶ λερωμένα, διὰ νὰ τὸν λυπηθῆς.

Ὅχι, φίλταται θυγατέρες μου, ἄξιος λύπης εἶναι ἐκεῖνος ὁ πτωχὸς, ὁ ὁποῖος προσπαθεῖ μὲ κάθε τρόπον νὰ κρύψῃ τὴν πτωχείαν του.

Ὁ πτωχὸς οὗτος ἐργάζεται ἡμέραν καὶ νύκτα, τυφλόνεται ἀπὸ τὴν ἐργασίαν, ἐλεημοσύνην ὁμοῦς ποτὲ δὲν ζητεῖ.

Ὁ τοιοῦτος πτωχὸς εἶναι ἄξιος λύπης.

Εἰς τὸν πτωχὸν τοῦτον μὴ δίδετε ποτὲ ἐλεημοσύνην· δίδετε ἐργασίαν καὶ προσπαθεῖτε νὰ τοῦ πληρώσετε μὲ γενναιότητα τὸν κόπον του.

Μὴ λυπησθε νὰ πληρώσετε μὲ γενναιότητα τὸ ράψιμον τῆς πτωχῆς χήρας, τῆς ὄρφανῆς κόρης.

Τὰ ὀλίγα χρήματα, μὲ τὰ ὁποῖα πληρόνετε τὸ ράψιμον τῆς χήρας εἶναι τὸ ψωμίον τῶν ὄρφανῶν τέκνων τῆς.

Τὰ χρήματα μὲ τὰ ὁποῖα πληρόνετε τὸ ράψιμον τῆς ὄρφανῆς, τῆς πτωχῆς κόρης, εἶναι τὸ ψωμίον τῶν ἀνηλίκων ἀδελφῶν τῆς, εἶναι ἡ τροφή τῆς υφλῆς μητρὸς τῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Α'.

Ἡ εὐγένεια.

Ποτὲ, κοράσιά μου, ἐξηκολούθησεν ἡ κυρία Ἑλένη, μὴ ζητῆτε νὰ φανῆτε ἀνώτεραι ἀπὸ ὅ,τι εἴσθε.

Ποτὲ μὴ ἐπιθυμῆτε τίτλους εὐγενείας, δόξας, τιμὰς καὶ τὰ τοιαῦτα.

Αὐτὰ τὰ ἐπιθυμοῦν μόνον αἱ στενοκέφαλοι καὶ ἀνόητοι γυναῖκες.

Ἡ εὐγένεια ὑπάρχει εἰς τὴν ψυχὴν καὶ ὄχι εἰς τὸ αἷμα.

Εὐγενὴς εἶναι ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἔχει εὐγενῆ ψυχὴν, εὐγενῆ αἰσθήματα, εὐγενῆ συμπεριφορὰν, καὶ ὄχι γονεῖς ἢ συγγενεῖς εὐγενεῖς.

Ἵποθέσατε ὅτι πρόκειται νὰ ἐκλέξητε μεταξὺ ἐνὸς χωρικοῦ, ὁ ὁποῖος ἔχει καλὴν ψυχὴν, καὶ ἐνὸς εὐγενοῦς, τοῦ ὁποῖου ἡ ψυχὴ εἶναι κακὴ.

Ποῖον προτιμᾶτε ἀπὸ τοὺς δύο;

— Τὸν χωρικὸν, ἀπεκρίθησαν τὰ κοράσια.

— Καὶ τοῦτο πρέπει.

Μήπως ὁ Θεὸς δὲν μᾶς ἐπλασεν ἀπὸ τὸ ἴδιον χῶμα;

Μήπως δὲν εἴμεθα ὅλοι ἀδελφοί, ἀφ' οὗ ὅλοι εἴμεθα τέκνα τοῦ ἰδίου πατρὸς, τοῦ Θεοῦ;

Διὰ τοῦτο εἶναι πολὺ ἀνόητον τὸ κοράσιον ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὑπερηφανεύεται, διότι ἔχει γονεῖς πλουσίους ἢ εὐγενεῖς.

Ἡ εὐγένεια καθὼς βλέπετε εἶναι μία ἀνοησία, τὰ δὲ πλούτη χάνονται.

Διὰ νὰ ἐννοήσητε ὅμως καλλίτερα, κοράσιά μου, πόσον γελοία γίνεται μία γυνὴ, ὅταν ζητῆ ν' ἀποκτήσῃ τίτλους εὐγενείας, θὰ σᾶς διηγηθῶ μίαν ἱστορίαν.

— Πότε μῆτέρ μου; ἠρώτησαν τὰ δύο κοράσια.

— Εἰς τὴν στιγμὴν.

Καὶ ἡ κυρία Ἑλένη ἤρχισε τὴν ἀκόλουθον διήγησιν.

Β'.

Ὁ Πολύκαρπος.

Ὁ γέρων Πολύκαρπος ἦτον ἄνθρωπος καλὸς καὶ τίμιος.

Ἐκατοικοῦσεν εἰς τὰς Ἀθήνας.

Δὲν ἦτο πολὺ πλούσιος, ἔζη ὅμως ἐν ἀνέσει ἀπὸ τὰ εἰσοδήματά του.

(Ἡ ΚΑΛΗ ΜΗΤΗΡ.)

“Ολοι ἐσέβοντο καὶ ἠγάπων τὸν καλὸν αὐτὸν γέροντα καὶ ἦσαν εἰς ἀπορίαν, διατί πάντοτε ἦτο λυπημένος.

“Ἡμεθα γείτονες καὶ μίαν ἡμέραν ἦλθε νὰ με ἐπισκεφθῆ.

— Καλέ μου γείτον, τοῦ εἶπον, μοῦ συγχωρεῖτε νὰ σᾶς κάμω μίαν ἐρώτησιν ἴσως ὀλίγον ἀδιάκριτον ;

— Λέγε, κόρη μου, ἀπήντησεν ὁ γέρων.

— Διατί πάντοτε εἰσθε τόσο μελαγχολικός ; Δόξα τῷ Θεῷ, ἔχετε ἀρκετὴν περιουσίαν, καὶ δὲν στερεῖσθε τίποτε. Πόθεν ἡ τόση λύπη σας ; ἐγὼ τούλάχιστον, καθὼς καὶ ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, σᾶς νομίζω εὐτυχῆ.

“Ο γέρων Πολύκαρπος ἀνεστέναξε καὶ μοῦ ἀπήντησε.

— Καλή μου Κόρη, ἂν ἦτο δυνατὸν ἢ εὐτυχία νὰ φαίνεται εἰς τὸ μέτωπον τῶν ἀνθρώπων, θὰ ἔβλεπες ὅτι πολλοὶ τοὺς ὁποίους νομίζομεν εὐτυχεῖς, εἶναι δυστυχεστάτοι.

“Εγὼ τούλάχιστον εἶμαι πολὺ δυστυχῆς.

— Ἀλλὰ δὲν δύναμαι τούλάχιστον νὰ μάθω τὴν δυστυχίαν σας ; Ἴσως σᾶς παρηγορήσω.

— Ἴδου κόρη μου, τί τρέχει.

Εἶμαι γέρων, πλησιάζω τοὺς ἑβδομήκοντα χρόνους.

“Ο Θεὸς δὲν μοῦ ἔδωκεν υἱόν, ἀλλὰ μόνον δύο θυ-

γατέρας, αἱ ὁποῖαι ἦσαν πολὺ μικραὶ, ὅταν ἀπέθανεν ἡ μακαρῖτις σύζυγός μου.

Μετὰ τὸν θάνατον τῆς συζύγου μου ἀφιερώθην ὅλως διόλου εἰς τὴν ἀνατροφὴν τῶν θυγατέρων μου, ἡ μεγάλη ὅμως ἀγάπη μου ἀντὶ νὰ τὰς ὠφελήσῃ, τὰς ἔβλαψεν.

Εἶναι πολὺ ἀνόητοι ἐκεῖνοι οἱ γονεῖς, οἱ ὁποῖοι δὲν γνωρίζουν πῶς πρέπει ν’ ἀγαποῦν τὰ τέκνα των. Τώρα αἱ θυγατέρες μου κάμνουν ὅ,τι θέλουν· δὲν εἴμπορῶ ν’ ἀρνηθῶ τίποτε πρὸς αὐτάς, καὶ με σύρουν, καθὼς λέγει ὁ λόγος, ἀπὸ τὴν μύτην.

Σᾶς εἶπον ὅτι εἶμαι γέρων, πολὺ γέρων.

Σήμερον ἡ αὔριον δυνατὸν ν’ ἀποθάνω, καὶ τότε τί θὰ γείνουν αἱ δυστυχεῖς θυγατέρες μου μόναι εἰς τὸν κόσμον, χωρὶς ἀδελφόν, χωρὶς συγγενῆ, χωρὶς προστάτην.

— Ἀλλὰ τότε διατί δὲν τὰς ὑπανδρεύετε ; τὸν ἠρώτησα.

“Ο γέρων ἐστέναξε καὶ πάλιν, καὶ ἀπεκρίθη.

— Ἀλλοίμονον ! πολλοὶ καλοὶ νέοι ἐπαρουσιάσθησαν καὶ μοῦ τὰς ἐζήτησαν διὰ γυναῖκας, αὐταὶ ὅμως πάντοτε μοῦ ἀπαντοῦσαν·

— Ἄν παρουσιασθῆ κανένας ἀπὸ μεγάλην οἰκογένειαν, κανένας διπλωμάτης ἢ μεγάλος ἀξιωματικός, ὑπανδρευόμεθα· ἄλλως παρὰ νὰ ὑπανδρευθῶμεν

ἄνθρωπον ἀσήμαντον, προτιμῶμεν καλλίτερον νὰ μείνωμεν γεροντοκόραι.

— Καλὰ, θυγατέρες μου, λέγω ἐγώ, ἀλλὰ ποῖαι εἶσθε σεῖς διὰ νὰ ὑπανδρευθῆτε τοιούτους ἄνδρας;

Ἐγὼ εἶμαι μικρὸς κτηματίας.

Οὔτε οἱ γονεῖς μου ὑπῆρξαν εὐγενεῖς, οὔτε προῖκα μεγάλην σᾶς δίδω.

Τί λοιπὸν θὰ παρακινήσῃ τὸν διπλωμάτην, τὸν εὐγενῆ ἢ τὸν ἀζιωματικὸν νὰ σᾶς λάβῃ συζύγους;

Ἡ εὐγένειά σας ἢ τὰ πλούτη σας;

Αἱ θυγατέρες μου ὅμως ἐπιμένουν πάντοτε εἰς τὴν ἀνόητον αὐτῶν ιδεάν, ἐγὼ δὲ ἐβαρύνθην νὰ τὰς συμβουλεύω καὶ δὲν γνωρίζω τί νὰ κάμω.

Γ'.

Τὸ συμπόσιον.

Ἐζήτησα ἀπὸ τὸν γέροντα τὴν ἀδειαν νὰ συμβουλευσω καὶ ἐγὼ τὰς θυγατέρας του, καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας ὑπῆγα νὰ τὰς ἐπισκεφθῶ.

Ἄφ' οὗ ὠμιλήσαμεν περὶ διαφόρων πραγμάτων ἕκαμα πρὸς αὐτὰς λόγον καὶ περὶ ὑπανδρείας.

— Ἀπορῶ, εἶπον, διατί νέαι ὡς σεῖς μὲ τόσῃν καλὴν ἀνατροφὴν μένουσιν ἀκόμη ἄγαμοι.

— Πολλοὶ μᾶς ἐζήτησαν ἕως τῶρα εἰς γάμον, ἀπήντησαν, ἡμεῖς ὅμως δὲν τοὺς ἠθελήσαμεν.

Ἡμεῖς, καθὼς γνωρίζετε, εἴμεθα νέαι καλοανατεθραμμέναι, νέαι μὲ παιδεῖαν. Καλλίτερα προτιμῶμεν νὰ μὴ ὑπανδρευθῶμεν διόλου, παρὰ νὰ λάβωμεν ὡς σύζυγον πρόστυχον ἄνδρα.

Αἱ νέαι ἔλεγον ὅτι ἦσαν καλοανατεθραμμέναι, ἐξ ἐναντίας ὅμως ἀπὸ τοὺς λόγους των διεκρίνετο ὅτι εἶχον κακὴν ἀνατροφὴν.

— Ἀλλὰ ἐσυλλογίσθητε, ἐξηκολούθησα, τί θὰ γίνετε ὀλομόναχοι εἰς τὸν κόσμον, ὅταν αὖριον ἀποθάνῃ ὁ πατήρ σας, ὁ ὁποῖος εἶναι πολὺ γέρων;

Ἐφιλονεικήσαμεν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ἀρκετὰς ὥρας, ἐπὶ τέλους δὲ μοῦ ὑπεσχέθησαν ὅτι ἂν παρουσιασθῇ κανένας νέος τῆς τάξεώς των, θὰ τὸν λάβουν ὡς σύζυγον.

Μετὰ δύο μῆνας περίπου ὁ γέρων Πολύκαρπος ἔρχεται εἰς τὴν οἰκίαν μου καὶ μοῦ λέγει·

— Καλὴ μου γειτόνισσα, ἔρχομαι νὰ σᾶς ζητήσω μίαν χάριν.

— Ὅποιαν;

— Δύο καλοὶ ἄνθρωποι ζητοῦν νὰ λάβουν τὰς θυγατέρας μου διὰ συζύγους, φοβοῦμαι ὅμως μήπως πάθω πάλιν τὰ ἴδια.

Φοβοῦμαι μήπως καὶ πάλιν αἱ θυγατέρες μου ἀρ-

νηθοῦν, διότι αὐτοὶ οἱ δύο νέοι δὲν εἶναι οὔτε μεγάλοι διπλωμάται οὔτε μεγάλοι ἔμποροι.

— Καὶ τί κάμνουν αὐτοὶ οἱ δύο νέοι;

— Εἶναι κτηματῖαι, ἔχουν ἀρκετὴν περιουσίαν, εἶναι τίμιοι καὶ οἰκονόμοι καὶ εἶμαι βέβαιος ὅτι θὰ ζήσουν καλὰ τὰς οἰκογενείας των.

— Καὶ ποίαν χάριν ζητεῖτε ἀπὸ ἐμέ;

— Αὔριον ἔχω προσκεκλημένους εἰς τὸ γεῦμα αὐτοὺς τοὺς δύο νέους.

Προσκαλῶ καὶ σᾶς, καὶ σᾶς παρακαλῶ νὰ ἔλθητε.

Προβλέπω ὅτι αἱ θυγατέρες μου θὰ ἀρνηθοῦν καὶ πάλιν, καὶ θέλω νὰ σᾶς ἔχω βοηθὸν διὰ νὰ τὰς καταπέσωμεν.

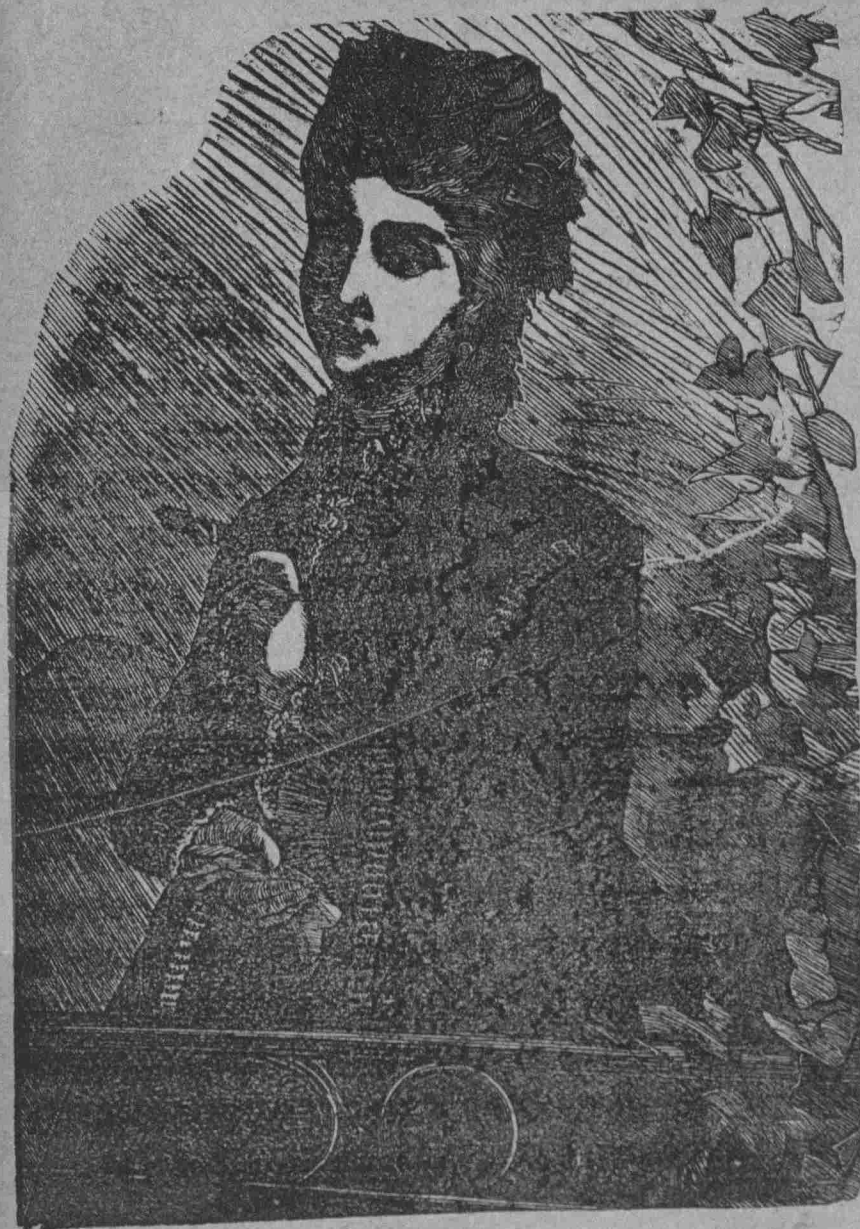
— Εὐχαρίστως, γειτόν μου, εἶπον, αὔριον θὰ γευματίσω εἰς τὴν οἰκίαν σας.

Τὴν ἄλλην ἡμέραν ὑπῆγα εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γειτόνος, αἱ θυγατέρες του ὁμῶς δὲν ἐπαρουσιάσθησαν νὰ μὲ ὑποδεχθοῦν, διότι ἀκόμη ἐστολίζοντο.

Ἵσπερον ἀπὸ ὀλίγον ἦλθεν ὁ γέρον Πολύκαρπος μὲ τοὺς ὑποψηφίους γαμβρούς του, ἀλλ' αἱ θυγατέρες του ἐστολίζοντο πάντοτε.

Χρεωστῶ νὰ σᾶς εἶπω ὅτι οἱ δύο νέοι τοὺς ὁποίους ὁ γείτων εἶχε φέρει εἰς τὴν οἰκίαν του ἦσαν ἄνθρωποι πολὺ καλοί.

Εἶναι ἀληθές ὅτι δὲν ἐφόρουν οὔτε φράκον, οὔτε

Ἡ θυγάτηρ τοῦ Πολυκάρπου.

χειρόκτια, οὔτε ἐνδύματα τοῦ τελευταίου συρμοῦ, τὰ ὁποῖα φορεῖ σήμερον ἡ νεολαία μας, ἀλλὰ τὰ χρεωστεῖ εἰς τὸν ῥάπτην· ἦσαν ὁμως ἐνδεδυμένοι με ἀπλότητα καὶ καθαριότητα.

Ἐπλησίαζεν ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ, ἀλλ' αἱ κυραὶ ἀκόμη ἐνεδύοντο.

Τέλος ἐπαρουσιάσθησαν καὶ ἦσαν ἐνδεδυμένοι με τόσην πολυτέλειαν, ὡσὰν ἐπρόκειτο νὰ ὑποδεχῶσι βασιλεῖς· καθὼς ὁμως εἶδον τοὺς δύο νέους, ἤρχισαν νὰ στραβόνουν τὸ πρόσωπον καὶ νὰ φέρωνται πρὸς αὐτοὺς με ψυχρότητα.

— Τί ἀνόητοι νὰ ἔλθουν χωρὶς φράκον! μοῦ εἶπε κρυφίως ἡ μία κόρη, ὅταν ἐσηκώθημεν νὰ ὑπάγωμεν εἰς τὴν τράπεζαν.

— Τί πρόστυχοι νὰ μὴ φορέσουν χειρόκτια! ἐπρόσθεσεν ἡ ἄλλη.

Τέλος ἐκαθήσαμεν εἰς τὴν τράπεζαν, ὅλοι ὁμως ἦσαν σιωπηλοὶ καὶ σοβαροί.

Αἱ νέαι μόλις ὠμιλοῦσαν, οἱ νέοι ἐσιώπων, εἰς μάτην δὲ ὁ γέρον Πολύκαρπος καὶ ἐγὼ ἐπροσπαθούσαμεν νὰ καταστήσωμεν εὐθυμον τὴν συναναστροφήν.

Οἱ δυστυχεῖς νέοι ἠνόησαν τὰ πάντα, ἐφέρθησαν ὁμως με μεγάλην εὐγένειαν, ἐπροσποιήθησαν ὅτι δὲν παρετήρησαν τὴν ψυχρότητα τῶν θυγατέρων τοῦ

Πολυκάρπου, υπεσχέθησαν ὅτι θὰ ἔρχωνται συχνὰ εἰς τὴν οἰκίαν, ἀπὸ τότε ὁμῶς δὲν ἐφάνησαν πλέον.

Δ'.

Μαρκήσιος καὶ κόμης.

Ἐπέρασαν δύο μῆνες.

Μίαν ἡμέραν ὑπῆγα νὰ ἐπισκεφθῶ τὰς θυγατέρας τοῦ γείτονος καὶ εὔρον εἰς τὴν οἰκίαν των δύο ὠραίους καὶ κομψὰ ἐνδεδυμένους νέους.

— Κυρία Ἐλένη, μοῦ εἶπον αἱ δύο νέαι, σὰς συνιστῶμεν τὸν κόμητα Ραοῦλ καὶ τὸν μαρκήσιον Φλωρέντην.

Ἠπόρησα τί ἐζήτησαν αὐτοὶ οἱ δύο εὐγενεῖς εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ γείτονός μου, οἱ πρόποί των μοὶ ἐφάνησαν κάπως ὑποπτοὶ, ἀλλ' ἐσιώπησα.

Ὁ κόμης καὶ ὁ μαρκήσιος ἦσαν ἐνδεδυμένοι κατὰ τὸν τελευταῖον συρμόν.

Φράκον, χειρόκτια, ὀμματούαλια, ὑψηλὸν καπέλον, παραστήμον, τὰ πάντα ἦσαν ἐν τάξει.

Σωστοὶ εὐγενεῖς.

Ὁ μαρκήσιος καὶ ὁ κόμης τὴν ἡμέραν ἐκείνην

Ἡ θυγάτηρ τοῦ Πολυκάρπου.

ἐγευμάτισαν εἰς τὴν οἰκίαν τοῦ Πολυκάρπου καὶ ἔπειτα συνώδευσαν τὰς κυρίας εἰς τὸν περίπατον.

Τὴν ἐπαύριον μὲ ἐπεσκέφθησαν αἱ θυγατέρες τοῦ Πολυκάρπου καὶ συνέπεσε λόγος περὶ τῶν δύο εὐγενῶν.

— Θέλετε νὰ ὁμιλήσω μὲ εἰλικρίνειαν; εἶπον εἰς τὰς δύο νέας.

— Λέγετε, ἀπεκρίθησαν.

Οἱ εὐγενεῖς σας δὲν μοῦ ἀρέσουν, δὲν τοὺς ἔπιασε τὸ μάτι μου καθὼς λέγουν.

— Ἔχετε ἄδικον, κυρία Ἐλένη, εἶπεν ἡ μεγαλητέρα ἀδελφή, εἶναι εὐγενεῖς, ἔχουν πύργους, λαμπρὰ ὑποστατικά, ὀχήματα, ἵππους· καὶ τόσα ἄλλα.

Ὁ κόμης τρελλαίνεται δι' ἐμὲ καὶ ὁ μαρκήσιος διὰ τὴν ἀδελφὴν μου.

Τί καλὸν νὰ μὲ λέγουν ἐμὲ κυρίαν κόμησσαν καὶ τὴν ἀδελφὴν μου κυρίαν μαρκησίαν.

Πόσον εἴμεθα εὐτυχεῖς!

Πόσον καλὰ ἐκάμαμεν νὰ διώξωμεν τοὺς δύο χυδαίους, τοὺς ὁποίους πρὸ δύο μηνῶν ἤθελε νὰ μᾶς δώσῃ ὁ πατήρ μας διὰ συζύγους.

— Καὶ πότε γίνονται οἱ γάμοι; ἠρώτησα.

— Μετὰ ἓνα μῆνα τὸ πολὺ.

— Ὅταν συλλογίζωμαι, εἶπεν ἡ ἄλλη ἀδελφή, ὅτι ἂν ἠκούαμεν τὸν πατέρα, θὰ ἐνυμφευόμεθα τοὺς

χυδαίους εκείνους, οί ὅποιοι ἦλθαν νὰ μᾶς ἐπισκεφθοῦν χωρὶς φράκον καὶ χωρὶς χειρόκτια.

Τί κακοενδεδυμένοι καὶ κακοαναθραμμένοι ἄνθρωποι !

Πόσον μοῦ ἀρέσουν οἱ εὐγενεῖς !

Εἰς αὐτὰ τί ἠδυναμένην ν' ἀπαντήσω ;

Ἐσιώπησα, ἐταλάνισα τὰς ἀνοήτους νέας καὶ ἀνεχώρησα.

Μίαν ἡμέραν ὁ γέρον Πολύκαρπος μὲ ἐπροσκάλεσε νὰ γευματίσω καὶ πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν του.

Εἶχε προσκεκλημένους καὶ τοὺς δύο εὐγενεῖς γαμβρούς του, τὸν κόμητα καὶ τὸν μαρκήσιον, καὶ ἐπρόκειτο μετὰ τὸ γεῦμα νὰ ὁμιλήσωμεν περὶ τοῦ γάμου.

Πρὶν καθήσωμεν εἰς τὴν τράπεζαν ὁ γέρον μὲ προσεκάλεσεν εἰς ἓν δωμάτιον καὶ μὲ ἠρώτησεν.

— Πῶς εὐρίσκετε, κυρία Ἐλένη, τοὺς μέλλοντας γαμβρούς μου ;

Ἐγὼ ἐσιώπησα.

— Ἐννοῶ τὴν σιωπὴν σας, ἐξηκολούθησεν ὁ γέρον Πολύκαρπος, καὶ ἐγὼ δὲν τοὺς ἀρέσω, καὶ ἐγὼ ἔχω κακὰ προαισθήματα.

Δὲν χωρεῖ ὁ νοῦς μου πῶς δύο εὐγενεῖς συνέπεσε νὰ γνωρίσουν τὰς θυγατέρας μου καὶ πῶς ἐπιμένουν νὰ τὰς νυμφευθοῦν. Διστάζω νὰ δώσω τὴν συγκατάθεσίν

μου εἰς αὐτοὺς τοὺς γάμους καὶ σᾶς ἐπροσκάλεσα διὰ νὰ σᾶς συμβουλευθῶ.

— Ἡ ἰδική μου γνώμη, γειτόν μου, εἶναι νὰ μὴ ταχύνητε τὸν γάμον, ἀλλὰ νὰ ζητήσητε διὰ τοὺς γαμβρούς σας ἀκριβεῖς καὶ λεπτομερεῖς πληροφορίας.

— Αὐτὸ θὰ κάμω καὶ ἐγὼ, κυρία Ἐλένη, αὐτὴ ἦτο καὶ ἡ ἰδική μου γνώμη· ἀλλ' αἱ θυγατέρες μου βιάζονται καὶ μὲ τὴν βίαν των μὲ παραζαλίζουν.

Ἀκολούθως ἐκαθήσαμεν εἰς τὴν τράπεζαν.

Ἐν ᾧ ἐτρώγαμεν, ὁ ὑπηρέτης ἀνήγγειλε μίαν ἐπίσκεψιν.

Ἦρχετο νὰ ἐπισκεφθῇ τὸν γέροντα Πολύκαρπον ὁ εἰς ἀπὸ τοὺς νέους ἐκείνους τοὺς ὁποίους πρὸ δύο μηνῶν ἤθελε νὰ κάμη γαμβρούς του.

— Ἄς ἔλθῃ ἐδῶ, εἶπεν ὁ γέρον, δὲν πειράζει, εἶναι φίλος.

Ὁ νέος ἐμβῆκεν, ἐχαιρέτησεν ὅλους, ἐζήτησε συγχώρησιν διὰ τὴν ἀνησυχίαν, τὴν ὁποίαν ἔδιδε καὶ ἐκάθησεν.

Οἱ δύο ὁμως εὐγενεῖς καθῶς τὸν εἶδον τὰ ἔχασαν.

Ὁ κόμης Ραοῦλ παρ' ὀλίγον νὰ φέρῃ τὸ περούμιον εἰς τὸ ὀμματίον του ἀντὶ νὰ τὸ φέρῃ εἰς τὸ στόμα του, καὶ ὁ μαρκήσιος Φλωρέντης ἐλέρωσε τὸ φράκον του.

— Σᾶς συνιστῶ, εἶπεν ἡ μία ἀπὸ τὰς δύο ἀδελφὰς πρὸς τὸν νεοελθόντα, τοὺς κυρίους.

Εἶναι ὁ κόμης Ραοῦλ καὶ ὁ μαρκήσιος Φλωρέντης.

— Πῶς! εἶπεν ὁ νέος, οἱ κύριοι εἶναι κόμητες καὶ μαρκήσιοι!

— Μάλιστα, κύριε, εἶπον αἱ νέαι μὲ ὑπερηφάνειαν εἶναι ἀρραβωνιαστικοὶ μας.

— Τότε ἐγὼ εἶμαι πολὺ εὐτυχῆς, διότι ἔχω ὑπηρετήν ἕνα κόμητα!

— Κύριε, εἶπον μὲ θυμὸν αἱ δύο ἀδελφαί.

— Μὲ συγχωρεῖτε, κυρίαί μου, ἀλλὰ διατί θυμόνευτε; Δὲν βλέπετε ὅτι ὁ κόμης καὶ ὁ μαρκήσιος ἐκοκκίνησαν καὶ σιωποῦν;

Δὲν ἀστειεύομαι. Μάθετε ὅτι ὁ κόμης σας ὀνομάζεται ὄχι Ραοῦλ, ἀλλὰ Γεώργιος καὶ εἶναι μάγειρός μου, ὁ δὲ μαρκήσιος Φλωρέντης ὀνομάζεται Παναγῆς καὶ εἶναι ὑπηρετῆς τοῦ φίλου μου.

— Κύριε, ἐφώναξαν ὁμοῦ καὶ αἱ δύο ἀδελφαί, μᾶς προσβάλλετε.

— Δὲν προσβάλλω σᾶς, ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς δύο εὐγενεῖς, οἱ ὁποῖοι ἀπορῶ, διατί ἕως τῶρα δὲν μοῦ ἐζήτησαν ἱκανοποίησιν.

Γεώργιε καὶ Παναγῆ, εἶπε τότε ἀποτεινόμενος πρὸς τοὺς δύο ψευδεῖς εὐγενεῖς, φθάνουν αἱ ἀστειότητες. Σᾶς διατάσσω νὰ ὑπάγητε εἰς τὰς ἐργασίας σας,

ἐκτὸς ἐὰν αὐταὶ αἱ κυρίαὶ ἐπιμένουν νὰ σᾶς λάβουν διὰ συζύγους.

Ὁ γέρον Πολύκαρπος ὅταν ἤκουσεν αὐτοὺς τοὺς λόγους ὀλίγον ἔλειψε νὰ λειποθυμήσῃ, αἱ θυγατέρες του ὁμῶς πραγματικῶς ἐλειποθύμησαν καὶ τὰς μετεφέραμεν εἰς τὰ δωμάτιά των.

Ἀπὸ τὴν ἐντροπὴν των πολλὸν καιρὸν δὲν ἐβγήκαν ἀπὸ τὴν οἰκίαν, οἱ δὲ δύο ἐρωμένοι των ἔφυγαν χωρὶς νὰ τολμήσουν καὶ νὰ τὰς ἀποχαιρετήσουν.

— Ἀλλὰ πῶς οἱ δύο ὑπηρετῆται, μήτέρ μου, ἐπροσποιήθησαν τὸν εὐγενῆ;

— Τοὺς παρεκίνησαν οἱ κύριοί των διὰ νὰ ἐκδικηθοῦν τὰς δύο ἀνοήτους νέας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Α'.

Ἡ μυρμηκοφωλεά.

Ἦτο θέρος.

Ὁ ἥλιος ἦτο καυστικός καὶ ἡ ἀτμοσφαῖρα πνιγυρά.

Ὅταν ὁ ἥλιος ἐπλησίαζε νὰ δύσῃ ἡ κυρία Ἑλένη ὑπῆγε μὲ τὰς δύο θυγατέρας της εἰς τὸν περίπατον.

Εἰς τὴν ἐξοχὴν δὲν ὑπῆρχε πλέον πρασινάδα, οἱ δὲ χωρικοὶ, ἀφοῦ ἐθέρισαν τὰ σπαρτά των, κατεγίνοντο νὰ τὰ ἀλωνίσουν.

Ἡ μήτηρ ἐκάθισε πλησίον εἰς μίαν θημωνίαν καὶ ἤρχισε νὰ διηγῆται εἰς τὰς δύο θυγατέρας τῆς πῶς γίνεται καὶ πῶς καθαρίζεται τὸ σιτάρι ἀπὸ τὸ ἄχυρον.

Πλησίον εἰς τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἐκάθηντο ἡ μήτηρ καὶ αἱ δύο θυγατέρες τῆς, ὑπῆρχε μία μυρμηκοφωλεά.

Ἡ μικρὰ Καλλιόπη ὅταν παρετήρησε τὴν μυρμηκοφωλεάν, ἐφώναξε·

— Χαρίκλεια, Χαρίκλεια, ἔλα νὰ ἰδῆς.

— Τί νὰ ἰδῶ, ἀδελφὴ μου; ἠρώτησεν ἡ Χαρίκλεια.

— Μύρμηκες! τί πολλοὶ μύρμηκες!

Τὰ δύο κοράσια παρετήρουν τοὺς μύρμηκας μὲ περιέργειαν.

Εἰς τὴν μυρμηκοφωλεάν ὑπῆρχε μεγάλη κίνησις.

Χιλιάδες μύρμηκες ἐπηγαινοήρχοντο.

Ὅσοι ἐπήγαιναν εἰς τὴν φωλεάν ἔσυρον μαζῆ των ἓν σιτάριον, ἓν χορταράκι, ἢ ἄλλο τι.

Ὅσοι ἔφευγαν δὲν ἐκρατοῦσαν τίποτε.

— Ποῦ τὸ πηγαίνουν αὐτὸ τὸ σιτάρι οἱ μύρμηκες, μήτηρ μου; ἠρώτησεν ἡ Καλλιόπη.

— Τὸ πηγαίνουν, κόρη μου, εἰς τὴν φωλεάν των.

— Καὶ τί τὸ κάμουν ἐκεῖ;

— Τὸ τρώγουν.

Ὅταν ἔλθῃ ὁ χειμὼν καὶ πίπτει βροχὴ καὶ χιῶν, οἱ μύρμηκες δὲν εἰμποροῦν νὰ ἐκβοῦν ἀπὸ τὴν φωλεάν των, τότε τρώγουν τὸ σιτάρι, τὸ ὁποῖον τώρα μαζεύουν καὶ δὲν ἀποθνήσκουν ἀπὸ τὴν πείναν.

Βλέπετε, κοράσιά μου, πόσον αὐτὰ τὰ ἔντομα εἶναι προβλεπτικά!

Πόσον ἀγαποῦν τὴν οἰκονομίαν!

Οἰκονομοῦν τὸ καλοκαίρι, διὰ νὰ ἔχουν τὸν χειμῶνα.

Ἄλλ' ἄρά γε ἡμεῖς οἱ ἄνθρωποι ὁμοιάζομεν τοὺς μύρμηκας εἰς τὴν προκοπὴν καὶ τὴν οἰκονομίαν;

— Διὰ τοὺς μύρμηκας, μήτηρ μου, εἶπεν ἡ Καλλιόπη, ὑπάρχει ἓνας ὠραῖος μῦθος. Τὸν ἐμάθαμεν ἐφέτος εἰς τὸ σχολεῖον.

— Καὶ τί λέγει, Καλλιόπη μου, αὐτὸς ὁ μῦθος; δύνασαι νὰ μᾶς τὸν διηγηθῆς;

— Εὐχαρίστως, μήτηρ μου.

Καὶ ἡ μικρὰ Καλλιόπη ἤρχισε νὰ διηγῆται τὸν ἐξῆς μῦθον.

Ο ΖΙΖΗΚΑΣ ΚΑΙ Ο ΜΥΡΜΗΧ.

Καλοκαίρι καὶ ἄνοιξι

Ὅσφ ἦσαν τὰ λουλούδια,

Ὁ τρελλός ὁ Ζίζηκας

τὴν περνοῦσε μὲ τραγούδια.

Τὰ λουλούδια πέρασαν,

Ἦλθαν χιόνια ἦλθαν πάγοι.

Καὶ πειρᾶ ὁ Ζίζηκας,

καὶ δὲν ἔχει τί νὰ φάγη.

Ἔρχετ' εἰς τὸν γείτονα,

τὸ προβλεπτικὸν μυρμηκί,

καὶ ζητεῖ βοήθειαν

ἓνα σπόρον ἢ σκουλήκι.

Τὸ μυρμηκί ἐκθαμβοῦ

ἔρωτᾷ—Καλέ μου γείτονα,

δὲν μοῦ λές τί ἔκαμνες,

καλοκαῖρι ὄσφ ἦτον ;

Τραγουδοῦσα, φίλε μου,

ὄσφ ἦτο καλὴ ὥρα . . .

—Τραγουδοῦσε ; εὐγέ σου !

Χοροπήδα λοιπὸν τώρα.

— Ἐτελείωσεν ὁ μῦθος Καλλιόπῃ μου ; ἠρώτησεν ἡ κυρία Ἑλένη.

— Ναι, μητέρα μου.

— Ἐγὼ ὁμως νομίζω ὅτι ὑπάρχει ἀκόμη κάτι.

— Ἄ ! ναι, ναι, ὑπάρχει ἀκόμη εἰς τὸ τέλος ἓνας μικρὸς στίχος.

— Καὶ ἐνθυμείσαι τί λέγει αὐτὸς ὁ στίχος ;

— Μάλιστα, μητέρα μου, λέγει·

Τί ὁ μῦθος ἐννοεῖ,

κί ὁ τυφλὸς αὐτὸς τὸ βλέπει,

Μάζευ' ὅταν ἤμπορῆς,

γὰρ νὰ ἔχῃς ὅταν πρέπη.

— Ναι, θυγατέρες μου, πολὺ καλὰ τὸ λέγει αὐτὸς ὁ μῦθος.

Πρέπει νὰ ἐργαζώμεθα ὅταν ἡμεῖθα νέοι διὰ νὰ ἔχωμεν νὰ ζῶμεν ὅταν γηρατώμεν.

Ἐπειδὴ ὅ,τι εἶναι ἡ ἀνοιξὶς διὰ τὸν μύρμηκα εἶναι ἡ νεότης διὰ τὸν ἄνθρωπον.

Καὶ ὅ,τι εἶναι ὁ χειμὼν διὰ τοὺς μύρμηκας, εἶναι διὰ τὸν ἄνθρωπον τὰ γηρατεῖα.

Ὁ ὀκνηρὸς ἄνθρωπος ὁμοιάζει τὸν ζίζηκα, καὶ ὁ προκομμένος τὸν μύρμηκα.

Σεῖς, θυγατέρες μου, ποῖον ἠθέλετε νὰ ὁμοιάζητε, τοὺς μύρμηκας ἢ τὸν ζίζηκα ;

— Τοὺς μύρμηκας, εἶπον καὶ τὰ δύο κοράσια.

— Ἐγὼ δὲ θὰ σᾶς διηγηθῶ μίαν ἱστορίαν, ἡ ὁποία πολὺ ὁμοιάζει μὲ τὸν μῦθον, τὸν ὁποῖον διηγήθη ἡ Καλλιόπῃ.

Καὶ ἡ κυρία Ἑλένη ἤρχισε νὰ διηγῆται εἰς τὰς δύο θυγατέρας τῆς τὴν ἀκόλουθον ἱστορίαν.

Β'.

Αἱ δύο φίλαι.

Εἰς τὴν Ἰταλίαν, εἰς μίαν πόλιν, ἐζοῦσαν δύο ὄρφαναί !

Αἱ δύο αὐταὶ ὄρφαναὶ δὲν εἶχαν οὔτε πατέρα, οὔτε μητέρα, οὔτε ἀδελφόν, οὔτε συγγενῆ.

Ἦσαν εἰς τὸν κόσμον ὀλομόναχοι.

Δι' αὐτὸ ἠγαπῶντο πολὺ περισσότερον παρὰ ἂν ἦσαν ἀδελφαί, καὶ ὅσοι δὲν τὰς ἐγνώριζαν, ἐνόμιζαν ὅτι ἦσαν δύο ἀδελφαί.

Ὄνομάζοντο ἡ μία Μαρία καὶ ἡ ἄλλη Ἑλένη καὶ ἐζοῦσαν μὲ τὸ ράψιμον.

Εἶχον ὅμως χαρακτῆρα πολὺ διαφορετικόν.

Ἡ Μαρία ἠγάπα πολὺ τὴν ἐργασίαν.

Ἀπ' ἐναντίας ἡ Ἑλένη τότε μόνον ἦτον εὐτυχῆς, ὅταν δὲν εἰργάζετο.

Ἡ Μαρία εἰργάζετο καὶ τὰς κυριακὰς καὶ τὰς ἑορτὰς ἀκόμη.

Ἡ Ἑλένη ἐξ ἐναντίας καὶ τὴν παραμικροτέραν ἑορ-

τὴν εὔρισκε πρόφασιν διὰ νὰ μὴν ἐργασθῆ, καὶ ἐθύμονε μὲ τὴν Μαρία διότι εἰργάζετο.

— Ἄλλ' εἶναι ἁμαρτία, φίλη μου, τῆς ἔλεγε, νὰ ἐργάζησαι τὰς ἑορτὰς.

— Ἀπατᾶσαι, Ἑλένη, δὲν εἶναι διόλου ἁμαρτία.

Θὰ ἦτον ἁμαρτία, ἂν εἶχαμεν τοὺς γονεῖς μας ἢ τοὺς συγγενεῖς μας, ἀλλ' ἀπ' οὐ εἴμεθα ὄρφαναί, πρέπει νὰ ἐργαζώμεθα ἀκατάπαυστα διὰ νὰ οἰκονομήσωμεν ὀλίγα χρήματα.

— Καὶ τί θὰ τὰ κάμω τὰ χρήματα; ἀπεκρίνετο ἡ Ἑλένη, ἐγὼ εὐχαριστοῦμαι νὰ κερδίζω τόσα μόνον, ὅσα μὲ φθάνουν διὰ νὰ ζῶ. Τί θὰ τὰ κάμω τὰ περισσότερα; ἐκτὸς τούτου τὰς ἑορτὰς προτιμῶ νὰ διασκεδάζω παρὰ νὰ ἐργάζωμαι. Θὰ διεσκέδαζα μάλιστα καὶ τὰς καθημερινὰς, ἂν δὲν εἶχα ἀνάγκη νὰ ἐξοικονομήσω τὴν τροφήν μου.

— Ἄλλ' ἂν ἀσθενήσης, φίλη μου, τῆς ἔλεγεν ἡ Μαρία, διότι εἴμεθα ἄνθρωποι, τότε πῶς θὰ ζήσης;

Ἄν, ὃ μὴ γένοιτο, χάσης τὴν ὄρασίν σου;

Ἄν τώρα, ὅπου εἶσαι νέα, δὲν οἰκονομήσης ὀλίγα χρήματα, τί θὰ κάμης καὶ πῶς θὰ ζήσης, ὅταν γηράσης καὶ δὲν δύνασαι πλέον νὰ ἐργάζησαι;

Ἡ Ἑλένη ὅμως διόλου δὲν ἤκουε τὰς φρονίμους συμβουλὰς τῆς φίλης τῆς.

Ειργάζετο μόνον διὰ νὰ οἰκονομῇ τὰ πρὸς τὸ ζῆν, καὶ τὸν ἄλλον καιρὸν διεσκέδαζε.

Ἡ Μαρία ἐξ ἐναντίας εἰργάζετο ἀδιάκοπα, εἰργάζετο ἡμέραν καὶ νύκτα, καὶ κατώρθωσεν ἕνεκα τῆς πολλῆς ἐργασίας καὶ τῆς μεγάλης οἰκονομίας της νὰ συνάξῃ ὀλίγον χρηματικόν.

Ὅλοι οἱ γείτονες ἠγάπων τὴν Μαρίαν διὰ τὴν ἐργατικότητα καὶ τὴν οἰκονομίαν της, καὶ τέλος τὴν ἐζήτησε διὰ σύζυγον εἰς νέος ἀπὸ καλὴν οἰκογένειαν.

Ἡ Μαρία λοιπὸν ἐνυμφεύθη, ἀνεχώρησε μὲ τὸν σύζυγόν της δι' ἄλλην πόλιν, καὶ ἐπὶ ἀρκετὸν καιρὸν δὲν ἠδυνήθη νὰ μάθῃ τί ἀπέγεινεν ἡ φίλη της.

Γ'.

Ἡ ἐπαῖτις.

Ἐπέρασαν πέντε ἔτη.

Εἰς μάτην ἡ Μαρία ἠρώτα, εἰς μάτην ἐζήταζε· δὲν ἠδυνήθη νὰ μάθῃ τί ἀπέγεινεν ἡ φίλη της.

Μίαν ἡμέραν ἐβγήκε μὲ τὸν σύζυγόν της εἰς τὸν περίπατον.

Εἰς τὸν δρόμον μία πτωχὴ ἐζήτηε ἐλεημοσύνην.

Ἡ πτωχὴ αὐτὴ ἐφόρει ξεσχισμένα φορέματα καὶ ἐκινούσε τὴν συμπάθειαν τῶν διαβατῶν.

Ἡ Μαρία ὅταν ἐπέρασεν πλησίον ἀπὸ τὴν πτωχὴν, ἐστάθη καὶ τῆς ἔδωκεν ὀλίγα χρήματα.

— Εὐχαριστῶ, καλὴ μου κυρία, εἶπεν ἡ ἐπαῖτις, ὁ Θεὸς νὰ σοῦ τὰ ἀνταποδώσῃ.

Ὁ τόνος τῆς φωνῆς τῆς πτωχῆς συνεκίνησε τὴν Μαρίαν.

Ἐσκυψε, τὴν παρετήρησεν εἰς τὸ πρόσωπον καὶ ἐφώναξεν.

— Ἐλένη, φίλη μου, σὺ εἰς τοιαύτην κατάστασιν!

Ἄλλ' ἡ δυστυχῆς Ἐλένη ἀντὶ ν' ἀποκριθῆ ἔκρυψε τὸ πρόσωπόν της μὲ τὰς χεῖράς της καὶ ἤρχισε νὰ κλαίῃ ὡς μικρὸν παιδίον.

Ἡ Μαρία δὲν ἠθέλησε νὰ ἐρωτήσῃ τὴν Ἐλένην περισσότερον, διότι ἐστάθησαν ὀλόγυρα περίεργοι οἱ διαβάται καὶ ἠρώτων τί τρέχει, ἀλλ' ἔλαβε τὴν Ἐλένην εἰς τὴν οἰκίαν της καὶ ἐκεῖ τὴν ἠρώτησε πῶς κατήντησεν εἰς τόσῃν δυστυχίαν.

— Μὴ ἐρωτᾷς, Μαρία, εἶπεν ἡ ἐπαῖτις μὲ ἐντροπὴν, μοῦ συνέβη ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον πάντοτε μοῦ προέλεγες.

Ἄφ' ὅτου ὑπανδρεύθης, ἔμεινα μόνη.

Πάντοτε δὲν ἠγάπων τὴν ἐργασίαν, ἀλλ' ὅταν σὲ ἔχασα καὶ δὲν εἶχα πλέον κανένα νὰ μὲ συμβουλευῇ, δὲν εἰργαζόμην διόλου.

Εἷς νέος μὲ ὑπεσχέθη νὰ μὲ λάβῃ διὰ σύζυγον, ἐγὼ δὲ τὸ ἐπίστευσα καὶ μὲ ἔτρεφεν αὐτός.

Ἵστερον ὅμως ἀπὸ ὀλίγον καιρὸν ὁ νέος αὐτὸς μὲ ἄφησεν, αἱ γυναῖκες αἱ ὁποῖαι ἄλλοτε μᾶς ἐίδαν ἐργασίαν, δὲν ἤθελον πλέον οὔτε κἂν νὰ μὲ ἰδοῦν, καὶ τότε κατήντησα νὰ ζητῶ ἐλεημοσύνην ἀπὸ τοὺς διαβάτας.

Κοιμοῦμαι τὰς περισσοτέρας φορές νηστική, διότι σπανίως οἱ ἄνθρωποι μὲ ἐλεοῦν, καὶ τόσον ἐβαρύνθη τὴν ζωὴν μου, ὥστε παρακαλῶ νύκτα καὶ ἡμέραν τὸν θάνατον νὰ μὲ σηκώσῃ ἀπὸ τὸν κόσμον.

— Καὶ τί ἀπέγεινεν ἡ Ἑλένη, μητὲρ μου; ἠρώτησαν τὰ κοράσια, ἐξηκολούθει νὰ ζητῇ ἐλεημοσύνην;

— Ὅχι, κόραι μου, διότι ἡ Μαρία τὴν ἐκράτησεν εἰς τὴν οἰκίαν της, τῆς εὗρεν ἐργασίαν, καὶ ἀπὸ τότε ἡ Ἑλένη ἔγεινεν οἰκονόμος καὶ ἐργατική, διότι ἐγνώρισεν τί πρᾶγμα εἶναι ἡ δυστυχία.

Ἐπειδὴ δὲ πρόκειται λόγος περὶ οἰκονομίας, ἀκούσατε, κοράσιά μου, καὶ ἐντυπώσατε καλῶς εἰς τὸ μνημονικὸν σας αὐτὰς τὰς συμβουλὰς.

Θὰ γείνεται καὶ σεῖς μίαν ἡμέραν οἰκοδέσποιναί.

Θὰ διευθύνετε καὶ σεῖς οἰκογένειαν καὶ οἰκίαν μίαν ἡμέραν, καθὼς σήμερον κάμνω ἐγώ.

Μὴ ἐξοδεύετε ὅμως ποτὲ τὰ χρήματά σας εἰς πράγματα πολυτελεῖ, ἀλλὰ φροντίζετε μόνον διὰ τὰ

ἀναγκαῖα. Μὴ ἀγοράζετε ποτὲ τὰ πράγματα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα σᾶς ἀρέσκουν, ἀγοράζετε μόνον ὅσα σᾶς χρειάζονται.

Ὅταν δὲ ἀγοράζετε τίποτε, μὴ ἐντρέπεσθὲ ποτε νὰ τὸ συμφωνήτε.

Μὲ τοῦτο δὲν ἐννοῶ νὰ δίδετε τιμὴν πολὺ κατωτέραν ἀπὸ ὅσον τὸ πρᾶγμα ἀξίζει· ἀλλὰ καὶ ποτὲ νὰ μὴ δίδητε διὰ μιᾶς τὴν τιμὴν, τὴν ὁποῖαν οἱ ἔμποροι σᾶς ζητοῦν.

Προσέχετε δὲ πολὺ εἰς τὰ ἐξοδά σας.

Ἵπάρχουν γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι πηγαίνουν εἰς τὰ ἐμπορικὰ καταστήματα χάριν διασκεδάσεως καὶ ἐκεῖ ἀγοράζουν, χωρὶς νὰ ἔχουν ἀνάγκην, κορδέλας, δαντέλας καὶ τόσα ἄλλα μικρολογήματα.

Ἄν ὅμως ἐβάζαν κατὰ μέρος τὰ χρήματα αὐτὰ, θὰ ἔβλεπον ὅτι εἰς ἓν ἔτος σχηματίζουν σημαντικὸν χρηματικὸν ποσόν, καὶ αὐτὸ τὸ χρηματικὸν ποσόν φθάνει διὰ νὰ ζήσουν πολλοὶ πτωχοὶ καὶ δυστυχεῖς οἰκογένειαι.

Ἵπάρχουν γυναῖκες, αἱ ὁποῖαι ἐνοικιάζουν ὀχήματα, ὅχι διότι ἔχουν ἀνάγκην νὰ ὑπάγουν εἰς τὸν περίπατον ἢ εἰς τὴν ἐξοχὴν, ἀλλὰ διὰ νὰ κάμουν ἐπίδειξιν.

Καὶ ὅμως ἂν αὐταὶ αἱ γυναῖκες ἐίδαν εἰς μίαν πτωχὴν οἰκογένειαν τὸ χρηματικὸν ποσόν, τὸ ὁποῖον

δίδουν εἰς τὴν ἄμαξαν, χάριν μόνον ἐπιδείξεως, τὸ ποσὸν αὐτὸ θὰ ἔφθανεν, ὥστε ἡ πτωχὴ αὕτη οἰκογένεια νὰ ζήσῃ ὀλόκληρον ἑβδομάδα, ἴσως μάλιστα καὶ περισσότερον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Ἡ Πυρκαϊά.

Ἦτο μεσάνυκτα.

Ὅλοι εἰς τὴν οἰκίαν ἐκοιμῶντο.

Αἰφνης ἠκούσθησαν εἰς τὸν δρόμον φωναί.

Πυρκαϊά! πυρκαϊά!

Καὶ συγχρόνως κόσμος πολὺς ἐπηγαινοήρχετο.

Ἦτο θόρυβος τρομερός.

Ἡ κυρία Ἑλένη ἐξύπνησεν ἀπὸ τὰς φωνάς, καθὼς δὲ ἤκουσεν ὅτι ἐκεῖ πλησίον εἶναι πυρκαϊά, ἐξύπνησε καὶ τὰς δύο θυγατέρας τῆς καὶ εἶπε πρὸς αὐτάς νὰ ἐνδυθοῦν διὰ νὰ ἦναι ἑτοιμαὶ διὰ κάθε περίστασιν.

Εὐτυχῶς οἱ πυροσβέσται κατῶρθωσαν νὰ σβέσωσι τὴν πυρκαϊάν καὶ ἐκάη μία μόνον οἰκία, ἐκείνη, ἀπὸ τὴν ὁποίαν τὸ πῦρ εἶχεν ἐβγῆ.

— Πῶς ἔγεινεν αὕτη ἡ πυρκαϊά μητέρα μου; ἠρώτησαν τὴν κυρίαν Ἑλένην αἱ δύο θυγατέρες τῆς.

— Ἀπὸ τὴν ἀπροσεξίαν μιᾶς οἰκοδεσποίνης.

— Καὶ πῶς τοῦτο;

— Θὰ σᾶς τὸ εἰπῶ ἀμέσως.

Συλλογισθεῖτε ὁμῶς, κοράσιά μου, πόσον δυσάρεστους συνεπείας δύναται νὰ ἔχῃ ἡ ἀπροσεξία μιᾶς γυναικός.

Εὐτυχῶς ἐκάη μία μόνον οἰκία, ἠδύναντο ὁμῶς νὰ καοῦν πενήκοντα καὶ ἑκατὸν ἴσως οἰκίαι.

Ἠδύναντο νὰ δυστυχῆσουν πενήκοντα ἢ ἑκατὸν οἰκογένειαι.

Καὶ τοῦτο διατί;

Διότι ὑπῆρξεν ἀπρόσεκτος μία γυνή.

— Ἀλλὰ ποία ὑπῆρξεν ἡ ἀπροσεξία αὐτῆς τῆς γυναικός; ἠρώτησαν καὶ πάλιν τὰ δύο κοράσια.

— Ἐλησμόνησεν ἐπὶ ὀλόκληρον ἔτος νὰ καθάρισῃ τὴν καπνοδόχον τῆς ἐστίας τοῦ μαγειρίου τῆς.

— Καὶ ἡ πυρκαϊά ἐβγῆκεν ἀπὸ τὴν καπνοδόχον;

— Μάλιστα, κοράσιά μου.

— Ἀλλὰ πῶς εἶναι δυνατὸν νὰ καῖ ἡ καπνοδόχος;

— Ἴδου πῶς, εἶπεν ἡ κυρία Ἑλένη.

Ἀπὸ τὸν καπνὸν σχηματίζεται μέσα εἰς τὴν καπνοδόχον ἡ λεγομένη καπνιά, ὅταν δὲ συναχθῇ πολλή καπνιά, τότε αὕτη καίεται ὡς τὸ ξύλον.

Εἰς τὴν οἰκίαν λοιπὸν, ἣ ὁποία ἐκάη ὑπῆρχε πλύσις.

Ἡ ὑπηρέτρια, ἣ ὁποία ἐπρόκειτο νὰ πλύνῃ τὰ ἀσπρόρρουχα, ἐσηκώθη τὰ μεσάνυκτα καὶ ἤναψε φωτίαν.

Δυστυχῶς ἡ ἀκαθάριστος καπνοδόχος ἤρχισε νὰ καίηται, ἣ φωτία διεδόθη εἰς ὄλην τὴν οἰκίαν, καὶ τῶρα ἀπὸ τὴν ἀπροσεξίαν τῆς μητρὸς ὀλόκληρος οἰκογένεια ἐγεῖνε δυστυχῆς.

Καὶ τοῦτο γνωρίζετε διατί;

— Ὅχι, μῆτέρ μου.

— Διότι αὐτὴ ἡ οἰκοδέσποινα ἦτον ἀγράμματος.

— Καὶ τί θὰ συνέβαινε, μῆτέρ μου, ἂν ἐγνώριζε γράμματα.

— Θὰ ἀνεγίνωσκεν εἰς τὸ τυχὸν βιβλίον τὴν συμβουλὴν, ὅτι πρέπει κάθε τρεῖς μῆνας νὰ καθαρίζεται ἡ καπνοδόχος τοῦ μαγειρείου, καὶ μίαν φορὰν τὸν χρόνον, εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ χειμῶνος, νὰ καθαρίζωνται αἱ καπνοδόχοι τῶν θερμαστρῶν.

Ἡ πυρκαϊὰ αὐτὴ, κοράσιά μου, ἄς σᾶς χρησιμεύσῃ ὡς μάθημα, ὅταν γείνηται καὶ σεῖς οἰκοδέσποιναί.

Ἐκτὸς τούτου ἡ ὑπηρέτρια, ἂν ἐγνώριζεν, ἠδύνατο καὶ νὰ προλάβῃ τὴν πυρκαϊάν.

— Καὶ πῶς, μῆτέρ μου;

— Ὄταν ἤρχισε νὰ καίηται ἡ καπνοδόχος τοῦ μαγειρείου, ἔπρεπε νὰ κλείσῃ καλὰ τὴν θύραν καὶ τὰ παράθυρα διὰ νὰ ἐμποδίσῃ τὸ ρεῦμα τοῦ ἀέρος.

Ἐπειτα ἐχρεώσται νὰ ρίψῃ εἰς τὴν γωνίαν ἄλας τῆς θαλάσσης, ἢ ἄνθος τοῦ θειαφίου, καὶ ἔπειτα νὰ κλείσῃ τὸ στόμα τῆς ἐστίας μὲ ἐν σκέπασμα, ἐπάνω δὲ ἀπὸ τὸ σκέπασμα νὰ ἀπλώσῃ καὶ ἄλλα σκεπάσματα, βρεγμένα μὲ νερόν.

Τότε τὸ θειάφι ἢ τὸ ἄλας, καιόμενα εἰς τὴν φωτίαν, ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ ρίπτουν ἀπὸ τὴν καπνοδόχον τὴν καπνίαν καὶ ἀμέσως σβύνεται ἡ πυρκαϊά.

Κατὰ τὸν ἴδιον τρόπον σβύνεται καὶ ἡ πυρκαϊὰ, ὅταν ἀρχίσῃ νὰ καίηται ἡ καπνοδόχος τῶν θερμαστρῶν.

Ἐπίσης σβύνεται ἡ πυρκαϊὰ, ὅταν μέσα εἰς τὴν καπνοδόχον ἀδειάσωμεν ὄπλον, τουφέκιον ἢ πιστόλιον· τοῦτο ὅμως εἶναι ὑπόθεσις τῶν ἀνδρῶν, διότι βέβαια ἡμεῖς αἱ γυναῖκες δὲν γνωρίζομεν νὰ μεταχειριζώμεθα ὄπλα.

— Καὶ εἰς ποῖον βιβλίον, μῆτέρ μου, ἀναφέρονται αὐταὶ αἱ καλαὶ συμβουλαί; ἠρώτησαν τὰ δύο κοράσια τὴν κυρίαν Ἐλένην.

— Εἰς τὸ βιβλίον τῆς οἰκιακῆς οἰκονομίας, τὸ ὁποῖον χρεωστεῖτε ν' ἀναγινώσκητε μὲ προσοχὴν.

Εἰς αὐτὸ θὰ ἀπαντήσητε πολλὰ ὠφέλιμα καὶ καλὰ πράγματα, τὰ ὅποια πρέπει νὰ γνωρίζη κάθε γυνή, κάθε οἰκοδέσποινα.

— Θέλετε, μητέρα μου, νὰ μᾶς δώσητε αὐτὸ τὸ βιβλίον;

— Ἴδου αὐτὸ, κοράσιά μου, ἀναγνώσατέ το ὅμως μὲ προσοχήν.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΟΙΚΙΑΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ.

Τὸ ἑσπέρας τὰ δύο κοράσια ἀπεσύρθησαν ἑνωρὶς εἰς τὸ δωμάτιόν των καὶ ἤρχισαν νὰ ἀναγινώσκουν μὲ προσοχήν τὸ βιβλίον, τὸ ὅποιον ἔδωκε πρὸς αὐτὰ ἡ μήτηρ των.

Πραγματικῶς, εἰς τὸ βιβλίον αὐτὸ ὑπῆρχον πολλὰ καὶ καλὰ συμβουλαὶ τὰς ὁποίας χρεωστεῖ νὰ γνωρίζη πᾶσα καλὴ οἰκοδέσποινα.

Ἴδου δὲ αὐταὶ αἱ συμβουλαί.

Ταύτας δίδει μία καλὴ μήτηρ πρὸς τὴν θυγατέρα της.

Α'.

Καθαριότης καὶ τάξις.

Φιλτάτη μου Ἀθηναῖ.

Χθὲς ὑπῆγα εἰς τὴν ἐξοχὴν.

Ὑπῆγα νὰ ἐπισκεφθῶ τὰ ὑποστατικά μας.

Ἐκουράσθην καὶ ἐμβῆκα εἰς τὴν καλύβην μιᾶς χωρικῆς διὰ νὰ ἀναπαυθῶ.

Βέβαια δὲν εἶναι πλούσιος ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος κατοικεῖ μέσα εἰς μίαν καλύβην.

Ἡ χωρική δὲν ἦτο βέβαια πλουσία.

Ἡ καλύβη της, ἂν καὶ μικρὰ, ἦτο ὅμως πολὺ καθαρά· καὶ, καθὼς λέγουν, ἔλαμπεν ἀπὸ τὴν καθαριότητα.

Κάθε πρᾶγμα εὐρίσκετο εἰς τὴν θέσιν του.

Ἡ καλὴ χωρική μὲ ἐδέχθη μὲ μεγάλην εὐγένειαν, μὲ προσεκάλεσε νὰ καθήσω διὰ νὰ ξεκουρασθῶ, καὶ ὕστερον ἀπὸ ὀλίγα λεπτὰ ἐγείναμεν φίλαι.

Ἦτο μεσημέριον, ἡ δὲ χωρική μου εἶπεν.

— Εἶναι ἡ ὥρα τοῦ φαγητοῦ.

Ὑποθέτω ὅτι ἡ κυρία δὲν ἔφαγεν ἀκόμη. Εἶμαι πτωχὴ χωρική καὶ δὲν γνωρίζω ἂν ἡ κυρία καταδέχεται νὰ προγευματίσῃ μαζί μου.

Ἄν μου κάμῃ αὐτὴν τὴν τιμὴν, θὰ τὸ θεωρήσω ὡς εὐτυχίαν.

Ὁ τρόπος τῆς χωρικῆς μὲ ὑπεχρέωσεν.

Ἐδέχθην λοιπὸν εὐχαρίστως τὴν πρόσκλησίν της καὶ ἐκαθήσαμεν εἰς τὴν τράπεζαν.

Β'.

Τάξις καὶ καθαριότης.

(Συνέχεια).

Τὰ φαγητὰ δὲν ἦσαν πολλὰ καὶ διάφορα.

Ἦτόν ἐν καὶ μόνον.

Ψητὸν κρέας καὶ περιπλέον ὠραῖον τυρίον.

Δὲν δύνασαι ὅμως νὰ φαντασθῆς, φιλτάτη μου Ἀθηναῖ, μὲ πόσῃ ὄρεξιν ἔφαγα.

Καὶ εἰξεύρεις διατί;

— Διότι ἡ τράπεζα ἦτο καθαρωτάτη.

Διότι τὸ τραπέζομάνδουλον ἦτο καθαρώτατον.

Διότι ὅλα τὰ μαχαίρια, τὰ περόνια, τὰ κοχλιάρια, τὰ πινάκια, τὰ ποτήρια, διότι, λέγω, ὅλα ἔλαμπαν ἀπὸ τὴν καθαριότητα.

Ὑστερον ἀπὸ τὸ φαγητὸν ἐπεσκέφθην τὸ μικρὸν μαγειρεῖον τῆς χωρικῆς.

Και ἐκεῖ ὑπῆρχεν ἡ ἰδία καθαριότης.

Και ἐκεῖ οἱ λέβητες (τεντζερέδες) ἦσαν καθαρώτατοι.

Συνεχάρην τὴν χωρικὴν διὰ τὴν καθαριότητά της, ἐκείνη δὲ μοῦ ἀπήντησε.

— Νὰ σᾶς εἰπῶ, καλὴ μου κυρία.

Δὲν ἔχω χρήματα ν' ἀγοράσω καλλίτερα ἐπιπλα, ἀλλὰ διὰ νὰ ἔχω τὴν καλύβην μου καθαρὰν, δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη χρηματικῆς.

Δὲν δύνασθε βέβαια νὰ μὲ κατηγορήσετε διότι δὲν ἔχω πολυτελῆ ἐπιπλα, ἀλλ' ἂν ἰδῆτε τὴν καλύβην μου ἀκάθαρτον, θὰ ἔχετε ὅλα τὰ δίκαιά σας νὰ μὲ κατηγορήσετε.

Ἐπειτα αὐτὸ εἶναι τὸ χρέος μας νὰ προσέχωμεν νὰ ἡμεθα τακτικαὶ οἰκονόμοι καὶ καθαροί.

Κατὰ τοῦτο τοῦλάχιστον δυνάμεθα καὶ ἡμεῖς νὰ ὁμοιάζωμεν τοὺς πλουσίους.

Πολὺ μοῦ ἤρσαν αἱ σκέψεις αὐταὶ τῆς χωρικῆς ἀφ' οὗ δὲ τὴν εὐχαρίστησα διὰ τὴν καλὴν ὑποδοχὴν της, ἐπέστρεψα εἰς τὴν πόλιν.

Γ'.

Ἀκαθαρσία καὶ ἀκαταστασία.

Εἰς τὴν πόλιν εἶχον χρέος νὰ κάμω μίαν ἐπίσκεψιν εἰς μίαν γειτονικὴν οἰκογένειαν.

Ἡ οἰκογένεια αὐτὴ ἐκατοικοῦσεν ὄχι πλέον εἰς καλύβην, ἀλλὰ εἰς ὠραίαν καὶ μεγάλην οἰκίαν μὲ εὐρύχωρα δωμάτια.

Καὶ ὅμως, Ἀθηναῖ μου, προτιμῶ χιλιάκις τὴν καλύβην τῆς χωρικῆς ἀπὸ τὴν μεγάλην οἰκίαν τῆς γειτονίσσης.

Καὶ διατί τοῦτο;

Διότι εἰς τὴν οἰκίαν αὐτὴν ὑπῆρχεν ἀκαταστασία καὶ ἀκαθαρσία.

Ἀληθές ὅτι ὑπῆρχον εἰς τὴν οἰκίαν αὐτὴν πολυτελῆ ἐπιπλα, αὐτὰ ὅμως τὰ ἐπιπλα ἦσαν κατασκομισμένα καὶ εἰς ἀταξίαν.

Κάνεν πρᾶγμα δὲν εὐρίσκετο εἰς τὴν θέσιν του.

Τὰ πατώματα ἦσαν ἀσκούπιστα, τὰ ὑάλια τῶν παραθύρων ἀκαθάριστα, οἱ τοῖχοι τῶν δωματίων ἦσαν σκονισμένοι καὶ περιπλέον αἱ θυγατέρες τῆς οἰκοδεσποίνης ἐφοροῦσαν φορέματα λερωμένα.

Καὶ ὅμως πολλάκις τὰς εἶδον τὰς ἐορτὰς εἰς τὸν περίπατον νὰ φοροῦν ἐνδύματα πολυτελέστατα.

SISMANOGLIO
MIGAKO

Ἐνθυμήθην καὶ πάλιν τὸ ἀπλοῦν καὶ πτωχόν, ἀλλὰ καθαρὸν φόρεμα τῆς χωρικῆς, τὴν τάξιν καὶ τὴν καθαριότητα τῆς οἰκίας της, τὸ ἀπλοῦν ἀλλὰ καθαρὸν καὶ ὀρεκτικὸν γεῦμά της καὶ εἶπον κατ' ἑμαυτήν.

— Πόσον ἐν τούτοις εἶναι εὐκόλον αὐτὴ ἡ οἰκία, ἢ ὅποια ὁμοιάζει πρὸς κόλασιν, νὰ γείνη παράδεισος.

Καὶ τί ἀπαιτεῖται δι' αὐτό ;

Ὀλίγη καλὴ θέλησις.

Πόσον χάνουν αὐταὶ αἱ γυναῖκες μὲ τὴν ἀκαταστασίαν, τὴν ἀταξίαν καὶ τὴν ἀκαθαρίαν των !

Ἵστερον ἀπὸ ὀλίγον μου ἔφεραν γλυκὸ καὶ καφέ, ἀλλὰ τὰ ποτήρια δὲν ἦσαν καθαρὰ, τὰ κοχλιάρια δὲν ἦσαν ὑαλιστερά καὶ ἐπροσποιήθην ὅτι δὲν πίνω ποτὲ καφέ οὔτε τρώγω γλυκὸν διὰ νὰ ἀποφύγω αὐτὴν τὴν ἀηδίαν.

Καὶ ὅμως μὲ πόσῃν εὐχαρίστησιν ἐδέχθην τὸ πρόγευμα τῆς χωρικῆς !

Ἄν ἐγνώριζαν αἱ οἰκοδέσποιναὶ καὶ κυρίως αἱ νέαι ὅτι ὁ κόσμος σχηματίζει περὶ αὐτῶν καλὴν ἰδέαν ἀπὸ τὴν καθαριότητα καὶ εὐταξίαν τῆς οἰκίας των, ἤθελον προσπαθῆσαι μὲ κάθε τρόπον νὰ ἦναι τακτικαὶ καὶ καθαραί.

Δ'.

Τάξις ἐν γένει.

Μὴ νομίσῃς ὅμως, Ἀθηναῖ μου, ὅτι μὲ τὴν λέξιν τάξις ἐννοῶ μόνον τοῦτο·

Νὰ εὐρίσκωνται πάντοτε εἰς τὴν θέσιν των τὰ ἐπιπλα καὶ ὅλα τὰ πράγματα τῆς οἰκίας.

Ὁχι.

Τοῦτο εἶναι τὸ μηχανικὸν λεγόμενον μέρος τῆς τάξεως.

Ἐκτὸς τούτου χρεωστοῦμεν αἱ γυναῖκες νὰ ἦμεθα τακτικαὶ εἰς τοὺς τρόπους μας, εἰς τὰς ιδέας μας, εἰς τὸν χαρακτῆρά μας εἰς τὴν συμπεριφορὰν μας, εἰς τοὺς λόγους μας, καὶ ἐν γένει εἰς ὅλας τὰς πράξεις τῆς ζωῆς μας.

Χρεωστοῦμεν νὰ ἔχωμεν ὠρισμένας καὶ τακτοποιημένας τὰς ὥρας τῆς ἐργασίας μας, τὰς ὥρας τῆς ἀναπαύσεώς μας, τὰς ὥρας τοῦ περιπάτου μας, τὰς ὥρας τοῦ γεύματος, τὰς ὥρας τοῦ δείπνου, τὰς ὥρας κατὰ τὰς ὁποίας πρέπει νὰ κοιμώμεθα, τὰς ὥρας κατὰ τὰς ὁποίας ἐξυπνώμεν καὶ τὰ λοιπά.

Ἴσως μοῦ κάμῃς τὴν παρατήρησιν, ὅτι τοῦτο λέγεται ἀκρίβεια.

Ἄλλὰ καὶ ἡ ἀκρίβεια αὐτῆ, Ἀθηνᾶ μου, ἀποτελεῖ μέρος τῆς τάξεως.

Χρεωστοῦμεν, ὅταν διατάσσωμεν τοὺς ὑπηρέτας μας, νὰ μὴ δίδωμεν πρὸς αὐτοὺς τῶρα μίαν διαταγὴν καὶ μετὰ πέντε λεπτὰ ἄλλην ἐναντίαν τῆς πρώτης, διότι τοιοῦτοτρόπως τοὺς παραζαλίζομεν.

Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὴν καθαριότητα, σημείωσον, κόρη μου, ὅτι αὐτὴ ὠφελεῖ πολὺ τὸ σῶμα, καὶ συντείνει μεγάλως εἰς τὴν ὑγείαν.

Δι' αὐτὸ, ἂν θέλωμεν νὰ ἤμεθα ὑγιεῖς, χρεωστοῦμεν·

Νὰ λούωμεν τακτικὰ τὸ σῶμά μας.

Ν' ἀλλάσσωμεν συχνὰ ἀσπρόρρουχα.

Νὰ νίπτωμεν τὸ πρόσωπον καὶ τὰς χεῖράς μας.

Νὰ κτενίζώμεθα τακτικὰ, καὶ τὰ τοιαῦτα.

Οἱ ἄνθρωποι ἔχουν, Ἀθηνᾶ μου, τὴν ἀκόλουθον ιδέαν·

Ὅτι εἰς σῶμα ἀκάθαρτον κατοικεῖ ψυχὴ κακὴ καὶ ἀκάθαρτος.

Ἄρκει νὰ ἰδοῦν οἱ ἄνθρωποι μίαν ἀκάθαρτον γυναῖκα, διὰ νὰ σχηματίσουν κακὴν ιδέαν περὶ τῆς ψυχῆς τῆς, περὶ τοῦ χαρακτήρος τῆς καὶ ἐν γένει περὶ τῆς διαγωγῆς τῆς.

Χρεωστοῦμεν ἐπίσης νὰ σκουπίζωμεν τακτικὰ καθ' ἑκάστην ἡμέραν τὰ δωμάτιά μας, νὰ καθαρί-

ζῶμεν τὰ ἐπιπλα τῆς οἰκίας μας, νὰ βουρτσίζωμεν τὰ ἐνδύματά μας καὶ τὰ τοιαῦτα.

Ε'.

Οἰκονομία.

Ἡ οἰκονομία, Ἀθηνᾶ μου εἶναι μεγάλη ἀρετὴ διὰ μίαν γυναῖκα καὶ κυρίως διὰ μίαν οἰκοδέσποιαν.

Εἰς τὸ κεφάλαιον τῆς οἰκονομίας αἱ γυναῖκες χρεωστοῦμεν νὰ ἔχωμεν πάντοτε ὡς παράδειγμα τὸν μύρμηκα καὶ τὴν μέλισσαν.

Ἀφ' οὗ καὶ αὐτὰ τὰ μικρότερα ἕντομα συνάξουν τὸ καλοκαίριον τὴν τροφήν των διὰ νὰ τὴν ἔχουν τὸν χειμῶνα, ἐννοεῖται ὅτι χρεωστοῦμεν πολὺ περισσότερον νὰ κάμνωμεν τοῦτο ἡμεῖς, τὰ λογικὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ.

Ὅταν εἰς μίαν οἰκίαν δὲν ὑπάρχη οἰκονομία, γνωρίζεις, Ἀθηνᾶ μου, τί θὰ συμβῇ εἰς αὐτήν;

Θὰ ἐξοδευθοῦν περισσότερα χρήματα ἀπὸ ὅσα κερδίζει ὁ οἰκοδεσπότης.

Θὰ ἀναγκασθῇ τότε ὁ οἰκοδεσπότης νὰ δανείζεται, διότι τὰ κέρδη του δὲν τὸν φθάνουν, θὰ ἀναγκασθῇ νὰ

πληρόνη τόκους, και τότε μιαν ήμέραν θα τον έπι-
σκεφθῆ ή δυστυχία.

Και διατί τοῦτο ;

Διότι ή σύζυγός του δεν είναι οίκονόμος.

Διά τοῦτο ή φρόνιμος οικόδεσποινα χρεωστέϊ να
μην έξοδεύη ποτέ τά χρήματα εις μάτην.

Ν' αγοράζη μόνον όσα πράγματα χρειάζεται και
όχι όσα τῆς άρέσκουν.

Να μη ρίπτη ποτέ τά χρήματά της διά πράγμα-
τα πολυτελή, έκτός αν ό σύζυγός της ἦναι πλού-
σιος.

Άλλά και αν υποθέσωμεν ότι ό σύζυγος μιᾶς γυ-
ναικός είναι πλουσιώτατος, αντί να έξοδεύση τόσα
χρήματα διά πολυτελή και πολυποίκιλα φορέματα,
δεν είναι προτιμότερον να βοηθήση τήν πεινωσαν χή-
ραν και να ένδύση τά γυμνά όρφανά ;

Χρεωστοῦμεν αι γυναίκες να ἦμεθα οίκονόμοι όχι
μόνον εις τά χρήματα, αλλά και εις τον χρόνον.

Σημείωσον δε, Άθηνᾶ μου, ότι ή οικονομία τοῦ
χρόνου είναι πολύ σπουδαία, και διά τοῦτο οι Άγγλοι
έχουν τήν παροιμίαν·

« Ό χρόνος είναι νόμισμα »

Διά τοῦτο ή καλή οικόδεσποινα χρεωστέϊ·

Να μην έξοδεύη ποτέ διά μιαν εργασία περισσό-
τερον καιρόν, ἢ όσος χρειάζεται·

Και να τακτοποιῆ τον καιρόν της εις τοιοῦτον τρό-
πον, ώστε να εύρίσκη καιρόν διά πάσαν εργασίαν.

Μια καλή οικόδεσποινα δεν άφίνει τίποτε να χα-
θῆ από τά πράγματα εκείνα, τά όποια είναι δυνατόν
να χρησιμεύσουν εις άλλους.

Έν έπιπλον, παραδείγματος χάριν, είναι παλαιόν.

Άντι να το καύση δύναται να το δώση εις μιαν
πτωχῆν οικογένειαν.

Έν φόρεμα είναι πλέον εις αὐτήν άχρηστον.

Άς συλλογισθῆ ότι χιλιάδες χῆραι και όρφανά
έντρέπονται να έκβοῦν εις τον δρόμον, διότι δεν έχουν
φόρεμα να φορέσουν, ας επιδιορθώση το φόρεμα αὐτό
όσον δύναται καλλίτερον, και ας το χαρίση εις εν από
τά δυστυχῆ αὐτά πλάσματα.

Τέλος ή καλή οικόδεσποινα αντί να συναίξη πράγ-
ματα άχρηστα χάριν οικονομίας, χρεωστέϊ να διδῆ
αὐτά εις ανθρώπους πτωχοτέρους, να προσέχη όμως
να προσφέρη τά πράγματα αὐτά με τοιοῦνον τρόπον,
ώστε να μην έξευτελίξη και πικραίνῆ εκείνους, εις
τοῦς όποίους τά προσφέρει.

ΣΤ'.

Συμπεριφορά.

Ἡ καλή οἰκοδέσποινα, φιλτάτη μου Ἀθηνᾶ, ἔχει χρέος νὰ φροντίζῃ διὰ τὴν τάξιν καὶ τὴν ἡσυχίαν τῆς οἰκογενείας της.

Ἄν ὁ σύζυγος μένη εἰς τὴν οἰκίαν, ἡ οἰκοδέσποινα χρεωστεῖ νὰ φροντίζῃ, ὥστε νὰ μὴ τὸν ἀνησυχοῦν.

Χρεωστεῖ νὰ διατάσῃ, ὥστε νὰ μὴν ἐγγίξῃ κανεὶς τὰ βιβλία του καὶ ἐν γένει τὸ γραφεῖόν του.

Νὰ προλαμβάνῃ ταραχὰς, φωνὰς, ἀνησυχίας καὶ δάκρυα τῶν παιδίων, καὶ νὰ προσέχῃ ὥστε τὰ παιδιά, ὅταν ὁ πατήρ των εὐρίσκεται εἰς τὴν οἰκίαν, νὰ ἦναι ἐνδεδυμένα, κτενισμένα καὶ πλυμένα.

Τέλος ἡ καλή οἰκοδέσποινα χρεωστεῖ, ἂν ὁ σύζυγός της ἐργάζεται εἰς τὴν οἰκίαν, νὰ προλαμβάνῃ καὶ νὰ ἐμποδίζῃ ὅ,τι δύναται ν' ἀνησυχῆσῃ ἢ νὰ διακόψῃ τὴν ἐργασίαν του.

Ἄν πάλιν ὁ σύζυγος ἐργάζεται ἐκτὸς τῆς οἰκίας, ἡ οἰκοδέσποινα χρεωστεῖ·

Νὰ φροντίζῃ ὥστε τὸ φαγητὸν νὰ ἦναι ἔτοιμον ὅταν ὁ σύζυγός της ἐπιστρέψῃ εἰς τὴν οἰκίαν καὶ κατὰ τὴν ὥραν ἐκείνην ν' ἀποφεύγῃ τὰς ἐπιπλήξεις

καὶ τὰς παρατηρήσεις πρὸς τοὺς ὑπηρέτας, διότι αὐταὶ αἱ παρατηρήσεις ἐρεθίζουν τοὺς ὑπηρέτας καὶ παραλύουν τὴν ὑπηρεσίαν.

Καθ' ἐκάστην ἀκούομεν, φιλτάτη μου θύγατερ, ὅτι τὸ δεῖνα ἀνδρόγυνον δὲν ζῆ καλῶς, ὅτι ὁ σύζυγος ἐκεῖνος ἀφῆκε τὴν σύζυγον καὶ τὰ τέκνα του, ὅτι ἄλλος ἠτύχοιαισθη καὶ τὰ τοιαῦτα.

Γνωρίζεις ποῖος εἶναι αἷτιος ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὄλων αὐτῶν τῶν σκανδάλων;

Ἡ γυνή, πάντοτε ἡ γυνή.

Καὶ διατί;

Διότι, ἂν ἡ γυνή ἦναι φρόνιμος, ὁ δὲ σύζυγός της εἶναι τέρας κακίας καὶ μοχθηρίας, ἡ γυνή δύναται νὰ διορθώσῃ τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ ἐλαττώματα τοῦ συζύγου της μὲ τὸν καλὸν χαρακτῆρά της καὶ τὴν εὐγενῆ συμπεριφορὰν της.

Ἄν ὁμοῦς ἡ γυνή τύχῃ νὰ ἦναι κακὴ, ἀπερίσκεπτος, θυμώδης, φιλόνηκος καὶ τὰ τοιαῦτα, τότε καὶ ἄγγελος ἂν ἦνε ὁ σύζυγός της, ἡ γυνή διὰ τῆς κακῆς συμπεριφορᾶς της θὰ τὸν ἀναγκάσῃ νὰ γείνη διάβολος.

Πραγματικῶς, ὑπόθεσις, Ἀθηνᾶ μου, γυναῖκα ἀκατάστατον, δύστροπον, φιλόνηκον.

Ἰπὸθεσις ἀφ' ἐτέρου ὅτι ὁ σύζυγός της τοιαύτης γυναικὸς εἶναι ἄγγελος, ἔχει χαρακτῆρα πρᾶον, εἶναι ἄκακος ὡς ἀρνίον.

Ὅσον πρῶτος καὶ ἄκακος καὶ ἂν ἦναι ὁ σύζυγος, δὲν δύναται βέβαια νὰ ὑποφέρῃ τὸν τοιοῦτον χαρακτῆρα τῆς συζύγου του, δὲν δύναται νὰ μένῃ διόλου εἰς τὴν οἰκίαν, διότι ἡ οἰκία του ἀντὶ νὰ τοῦ φαίνεται παράδεισος, τοῦ φαίνεται κόλασις, ἀρχίζει τότε νὰ ζητῇ τὰς διασκεδάσεις, τοὺς περιπάτους, τὰ θέατρα, τὰ καφενεῖα ἢ καὶ τὰ καπηλεῖα διὰ νὰ λησμονήσῃ τὰς οἰκογενειακὰς λύπας του, καὶ τέλος κατὰ τὸν τρόπον αὐτὸν καταστρέφονται αἱ οἰκογένειαι, εἰς τὰς ὁποίας δὲν ὑπάρχει συνεννόησις μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικός.

Συμβαίνει πάλιν πολλάκις ὥστε ὁ σύζυγος νὰ μὴ ἦναι κακός, ἀλλὰ νὰ ἔχῃ δύστροπον χαρακτῆρα.

Τότε ἡ φρόνιμος γυνὴ χρεωστεῖ νὰ φέρεται πρὸς τὸν σύζυγόν της πάντοτε μὲ σέβας καὶ ὄχι νὰ φιλονεικῇ μαζίῃ του ἢ νὰ τὸν ἐπιπλήττῃ ἐνώπιον τῶν τέκνων της καὶ τῶν ὑπηρετῶν της, διότι τότε καὶ τὰ τέκνα δὲν σέβονται πλέον τὸν πατέρα των καὶ οἱ ὑπηρέται θ' ἀρχίσουν νὰ περιφρονοῦν τὸν κύριόν των.

Ζ'.

Τὸ βρέφος.

Ἡ ὑγιεινότερα καὶ ἡ πλέον ὠφέλιμος τροφή διὰ τὸ βρέφος, Ἀθηνᾶ μου, εἶναι τὸ γάλα τῆς μητρός του.

Τοῦτο κηρύττουν καθ' ἐκάστην ὅλοι τοῦ κόσμου οἱ ἰατροί· καὶ ὅμως ὑπάρχουν μητέρες, αἱ ὁποῖαι ἀποφεύγουν νὰ θηλάσουν αἱ ἴδιαι τὰ τέκνα των καὶ μισθόνουν δι' αὐτὰ τροφούς (παραμάννας).

Καὶ βέβαια δὲν δυνάμεθα νὰ κατηγορήσωμεν τὴν δυστυχῆ ἐκείνην μητέρα, ἡ ὁποία ἂν καὶ ἐπιθυμῇ, δὲν δύναται ὅμως νὰ θηλάσῃ τὸ τέκνον της, διότι τὴν ἐμποδίζουν οἱ ἰατροί, διότι εἶναι ἀδυνάτου κράσεως, διότι δὲν ἔχει γάλα, διότι εἶναι φιλάσθενος, διὰ λόγους ὁμοίους σχεδὸν μὲ ὅσους σοὶ εἶπον.

Ἡ μήτηρ ὅμως ἐκείνη, ἡ ὁποία δὲν θηλάζει τὸ τέκνον της, ὄχι διὰ κανένα ἄλλον λόγον, ἀλλὰ μόνον διὰ νὰ μὴ χάσῃ τὴν ἡσυχίαν της, τὰς διασκεδάσεις της, τὸν ὕπνον της, τοὺς περιπάτους της, τὴν καλλονὴν της, ἡ μήτηρ, λέγω, ἐκείνη, ἡ ὁποία δὲν θηλάζει τὸ τέκνον της δι' ἓνα ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς λόγους, αὐτὴ ἡ μήτηρ ὁμοιάζει ὄχι πλέον ἀνθρώπον ἀλλὰ θηρίον.

Ἡ μήτηρ ἐμπιστεύεται τὸ τέκνον τῆς εἰς τροφὸν, δηλαδή εἰς τὴν τυχοῦσαν γυναῖκα, εἰς γυναῖκα ξένην, εἰς γυναῖκα μισθωτήν.

Ἡ γυνὴ ὅμως αὐτῆ, ἡ ὁποία θηλάζει διὰ νὰ πληρωθῆ, ἡ ὁποία δὲν ἔχει τὴν παραμικρὰν στοργὴν διὰ τὸ βρέφος, δύναται ποτε νὰ τὸ περιποιηθῆ, καθὼς ἤθελε τὸ περιποιηθῆ ἡ μήτηρ του;

Διὰ νὰ ἦναι τὸ βρέφος ὑγιὲς καὶ εὐρωστον πρέπει νὰ θηλάζη γάλα καθαρὸν.

Διὰ τοῦτο αἱ μητέρες φροντίζουν νὰ ἦναι καθαρὰ ἡ τροφῆ των, ὥστε νὰ ἦναι καὶ τὸ γάλα αὐτῶν καθαρὸν.

Ἀλλὰ ἐνδιαφέρεται ἡ τροφὸς ἂν τὸ ξένον βρέφος γείνη ὑγιὲς ἢ φιλάσθενον;

Αὐτὴ ἐν μόνον ἔχει συμφέρον νὰ πληρωθῆ, νὰ πληρωθῆ καλῶς, νὰ κερδήσῃ χρήματα καὶ τίποτε περισσότερο.

Διὰ τοῦτο βλέπομεν ὅτι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον εἶναι εὐρωστα καὶ ὑγιῆ τὰ παιδία ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα θηλάζουν αἱ μητέρες των, ἐν ᾧ εἶναι φιλάσθενα, ἀδύνατα, κατὰχλωμα καὶ καχεκτικὰ τὰ παιδία, ὅσα θηλάζουν αἱ τροφοί.

Δὲν ἔχεις ἰδέαν, Ἀθηνᾶ μου, δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῆς πόσα δυστυχήματα συμβαίνουν εἰς τὰ μικρὰ παιδία ἀπὸ τὰς τροφούς.

Ὁ υἱὸς τοῦ γείτονός μας γνωρίζεις διατί εἶναι χωλός;

Δὲν ἐγεννήθη χωλός, ἀλλὰ τὸν ἔρριψε κάτω ἡ τροφὸς του ὅταν ἦτον ἀκόμη βρέφος, καὶ ἀπὸ τότε ἔμεινε χωλός.

Δὲν ἐγεννήθη ραχιτικὴ ἡ θυγάτηρ τῆς φίλης μου Ἀνθῆς.

Ἐγεννε ραχιτικὴ ἀπὸ τὴν ἀπροσεξίαν τῆς τροφῆς της.

Γνωρίζεις τὸν νέον ἐκεῖνον, ὁ ὁποῖος ἔχει τοὺς πόδας στραβούς;

Λυπεῖται δι' αὐτὸ τὸ ἐλάττωμα, καίεται ἡ ψυχὴ του, καὶ ὅμως δὲν ἐγεννήθη μὲ πόδας στραβούς, ἀλλὰ πταίει εἰς τοῦτο ἡ σκληρὰ μήτηρ του.

Πταίει ἡ μήτηρ του, διότι οἱ πόδες του ἐστράβωσαν ἀπὸ τὸ κακὸν σπαργάνωμα, τὸ ὁποῖον τοῦ ἔκαμνεν ἡ τροφὸς του, τὸ σπαργάνωμα δὲ τοῦτο δὲν θὰ ἐγένετο ἂν ἡ μήτηρ του ἦτο πλέον προσεκτικὴ.

Ἄλλο παιδίον εἶναι κατὰχλωμον.

Εἰξεύρεις διατί ἔχει τὸ χρῶμα τοῦτο;

Διότι ἡ τροφὸς του διὰ νὰ μὴν τὴν ἐξυπνᾷ καὶ τὴν ἀνησυχῆ τὴν νύκτα, τὸ ἐπότιζε ναρκωτικὰ ποτὰ, τὰ ποτὰ δὲ αὐτὰ καὶ τὴν ὑγείαν καταστρέφουν καὶ τὰς διανοητικὰς δυνάμεις τοῦ παιδίου ἐξασθενίζουν.

Διὰ τοῦτο, φίλτάτη μου, τὸ ἐπαναλαμβάνω, δὲν

εἶναι γυνὴ ἀλλὰ ἄγριον θηρίον ἢ μήτηρ ἐκείνη, ἢ ὅποια, ἐνῶ εἶναι ὑγιῆς, δὲν θηλάζει τὸ τέκνον τῆς ἢ ἰδία, ἀλλὰ τὸ ἐμπιστεύεται εἰς γυναῖκα ἄγνωστον, εἰς τυχοῦσαν γυναῖκα, εἰς γυναῖκα ξένην, τέλος εἰς γυναῖκα μισθωτήν.

Ἄλλὰ καὶ ἂν ποτε ἡ μήτηρ ἔνεκα τῆς ὑγείας τῆς ἀναγκασθῆ νὰ κάμῃ τὸ τοιοῦτο, χρεωστῆ τὸ θήλασμα μόνον τοῦ τέκνου τῆς ν' ἀφίνη εἰς τὴν τροφὸν καὶ τίποτε περισσότερον.

Η'.

Ἀνατροφή τῶν τέκνων.

Ἔχεις καθήκον, Ἀθηνᾶ μου, νὰ καταβάλλῃς μεγάλην προσοχὴν εἰς τὴν ἀνατροφήν τῶν τέκνων σου.

Ἀπὸ τὰ χρέη, τὰ ὅποια ἔχει μία γυνὴ εἰς τὸν κόσμον, τοῦτο εἶναι τὸ σπουδαιότερον.

Ἡ καλὴ μήτηρ χρεωστῆ νὰ καλλιεργῇ τὸν νοῦν τῶν τέκνων τῆς καὶ νὰ μορφόνῃ τὴν καρδίαν των εἰς τὸν τρόπον τοιοῦτον, ὥστε νὰ γίνωνται ἢ χαρὰ καὶ τὸ στόλισμα τῆς οἰκογενείας.

Πολλαὶ μητέρες χαιδεύουν καθ' ὑπερβολὴν τὰ τέκνα των καὶ ἄλλαι πάλιν ἀδιαφοροῦν ὅλως διόλου

δι' αὐτά. Καὶ αἱ πρῶται ὅμως καὶ αἱ δευτέραι καταστρέφουν τὰ παιδιὰ των.

Ἡ μήτηρ, ἢ ὅποια ἐπιθυμεῖ ν' ἀναθρέψῃ καλὰ παιδιὰ, χρεωστῆ νὰ ἦναι προσεκτικὴ εἰς ὅ,τι λέγει καὶ εἰς ὅ,τι κάμνει, διότι τὰ παιδιὰ μιμοῦνται ὅ,τι βλέπουν καὶ ἐντυπώνουν εἰς τὸ τρυφερὸν μνημονικόν των ὅ,τι ἀκούουν.

Διὰ τοῦτο μία καλὴ μήτηρ χρεωστῆ ν' ἀπομακρύνῃ τὰ παιδιὰ τῆς ἀπὸ τοὺς ὑπηρέτας, οἱ ὅποιοι εἶναι ἀπρόσεκτοι εἰς τοὺς λόγους καὶ τὰς πράξεις των, καὶ νὰ ἐμπιστεῖται αὐτὰ εἰς καλὰς παιδαγωγούς.

Οἱ ὑπηρέται ἔχουν περιπλέον καὶ τὴν ἐξῆς κακὴν συνήθειαν.

Διηγοῦνται εἰς τὰ παιδιὰ ἀνοήτους ἱστορίας διὰ νυκτερινὰ φαντάσματα καὶ τοιουτοτρόπως τὰ κάμνουν δειλά.

Ἡ καλὴ μήτηρ, Ἀθηνᾶ μου, δὲν πρέπει νὰ διδάσκη τὴν ἀρετὴν εἰς τὰ παιδιὰ τῆς μόνον μὲ λόγους, ἀλλὰ χρεωστῆ νὰ συνοδεύῃ τοὺς λόγους τῆς καὶ μὲ ἔργα.

Ἐπίσης δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἔχη μεταξὺ τῶν παιδίων τῆς διακρίσεις, ν' ἀγαπᾷ παραδείγματος χάριν τὸ ἐν περισσότερον ἀπὸ τὸ ἄλλο, διότι αἱ τοιαῦται προτιμήσεις ὄχι μόνον λυποῦν τὰ παιδιὰ,

ἀλλὰ καὶ γίνονται ἀφορμὴ νὰ γεννᾶται εἰς τὰς τρυφεράς ψυχὰς των τὸ αἶσθημα τῆς ζήλοτυπίας, τὸ ὁποῖον τέλος καταντᾷ εἰς φθόνον καὶ ἔχει μεταξὺ ἀδελφῶν δυσάρεστα ἀποτελέσματα.

Θ'.

Ἑπηρέται.

Εὐχομαι, Ἀθηνᾶ μου, νὰ ἦσαι πάντοτε εἰς θέσιν νὰ διατηρῆς ὑπηρέτας.

Διὰ νὰ ἦναι δὲ οἱ ὑπηρέται σου ἐργατικοί, οἰκονόμοι καὶ τακτικοί, πρέπει σὺ ἡ ἴδια νὰ δίδῃς πρὸς αὐτοὺς τὸ παράδειγμα τῆς δραστηριότητος, τῆς τάξεως καὶ τῆς οἰκονομίας.

Ἡ σπάταλος οἰκοδέσποινα ἀδύνατον νὰ ἔχη ὑπηρέτας οἰκονόμους.

Ἡ ὀκνηρὰ οἰκοδέσποινα ποτὲ δὲν δύναται νὰ ἔχη ὑπηρέτας ἐργατικούς.

Ἀδύνατον νὰ ἦναι τακτικοί οἱ ὑπηρέται, ὅταν ἡ οἰκοδέσποινα ἦναι ἀκατάστατος.

Ἡ καλὴ οἰκοδέσποινα χρεωστὴ νὰ διδάσκη μὲ καλὸν τρόπον τοὺς ὑπηρέτας τῆς, καὶ νὰ φέρηται πρὸς αὐτοὺς μὲ τρόπον τοιοῦτον, ὥστε οὔτε νὰ τὴν

φοβῶνται, οὔτε νὰ τὴν ἀψηφοῦν, ἀλλὰ νὰ τὴν σέβωνται.

Εἶναι ὅμως κακὸν πράγμα νὰ δίδῃ πολὺ θάρρος καὶ νὰ ἐξοικειώνεται μὲ τοὺς ὑπηρέτας τῆς, διότι ὅταν ὁ ὑπηρέτης καὶ ἡ ὑπηρέτρια ἐξοικειωθῇ πολὺ μὲ τὴν κυρίαν τῆς δὲν ὑπακούει πλέον εἰς αὐτήν.

Ἡ οἰκοδέσποινα χρεωστὴ, ἅμα παραλάβῃ ἓνα ὑπηρέτην, νὰ δεικνύῃ πρὸς αὐτὸν τὴν ἐργασίαν τὴν ὁποίαν θὰ κάμνῃ καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ νὰ παρατηρῇ πάντοτε ἂν ἐκτελῶνται ἀκριβῶς αἱ διαταγαί τῆς.

Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἀποβάλλῃ τοὺς ὑπηρέτας τῆς διὰ τὴν παραμικρὰν αἰτίαν, διότι τότε δυσκόλως εὐρίσκει ἄλλους· οὔτε νὰ τοὺς στέλλῃ εἰς τὸ νοσοκομεῖον καθὼς ἀσθενήσουν ἐκτὸς ἐὰν προσεβλήθησαν ἀπὸ ἀσθένειαν κολλητικὴν.

Ἡ καλὴ οἰκοδέσποινα ἐπίσης δὲν ὑβρίζει ποτὲ, ἀλλὰ συμβουλεύει τοὺς ὑπηρέτας τῆς.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ.

ΥΓΙΕΙΝΗ.

Χρεωστῶ, Ἀθηνᾶ μου, νὰ σοὶ εἶπω καὶ ὀλίγας συμβουλὰς περὶ ὑγιεινῆς, τὰς ὁποίας πρέπει νὰ γνωρίζουν ὅλοι αἱ οἰκοδέσποιναι.

Α'.

Καθαριότης.

Ἐκτὸς τῆς καθαριότητος τῆς οἰκίας, τῶν δωματίων, τῶν ἐπιπλῶν καὶ λοιπῶν εἶναι πολὺ ἀναγκαία καὶ ἡ καθαριότης τοῦ σώματος.

Αὕτῃ ὠφελεῖ πολὺ τὴν ὑγείαν.

Διὰ τοῦτο χρεωστοῦμεν ν'ἀλλάσωμεν συνεχῶς τὰ φορέματά μας καὶ ἰδίως τὰ ἀσπρόβρουχα καὶ νὰ

πλύνωμεν με κρύον νερόν τὸ ἄνω μέρος τοῦ σώματος μας.

Ἡ ψυχρολουσία ἔχει τὰ ἀκόλουθα ἀποτελέσματα.

Ἐνδυναμόνει τὸ σῶμά μας, κάμνει ταχυτέραν τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματός μας καὶ μᾶς προφυλάσσει ἀπὸ τὰ συχνὰ κρυολογήματα.

Ὅταν δὲν συνειθίζωμεν νὰ πλύνωμεν με κρύον νερόν τὰ ἄνω μέρη τοῦ σώματός μας ἢ παραμικρὰ μεταβολὴ τῆς ἀτμοσφαιράς μᾶς προσβάλλει καὶ μᾶς ρίπτει εἰς τὴν κλίνην.

Ἐνῶ, ἂν συνειθίσωμεν τὴν ψυχρολουσίαν, θεραπευόμεθα εὐκόλως καὶ ἂν ἀκόμη κρυολογήσωμεν.

Β.

Ἐνδύματα.

Θὰ σοὶ δώσω, Ἀθηνᾶ μου, ὡς πρὸς τὴν ἐνδυμασίαν μίαν μητρικὴν συμβουλήν, καὶ θὰ σὲ παρακαλέσω νὰ ἐνθυμηῆσαι πάντοτε αὐτὴν τὴν συμβουλήν.

Μὴ φορέσης ποτὲ στηθόδεσμον (κορσέν).

Δὲν δύνασαι νὰ φαντασθῆς πόσον αὐτὸ τὸ φόρεμα βλάπτει τὴν ὑγείαν.

Ὁ στηθόδεσμος, ἐπειδὴ στενοχωρεῖ τὸ σῶμα, ἐμποδίζει νὰ γίνεταί ἐλευθέρᾳ ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματος, δυσκολεύει τὴν ἀναπνοήν μας, δὲν μᾶς ἀφίνει νὰ χωνεύσωμεν τὸ φαγητόν, πολλαὶ δὲ γυναικες ἐξ αἰτίας τοῦ στηθόδεσμου προσεβλήθησαν ἀπὸ μαρασμόν ἢ καὶ ἔγειναν ἐπὶ τέλους φθισικαί.

Καθ' ὅσον δὲ ἀφορᾷ τὰ ἄλλα ἐνδύματα, αὐτὰ πρέπει νὰ ἦναι ἀνάλογα μετὰ τὴν ἐποχὴν.

Τὰ πολὺ θερμὰ φορέματα μὴ νομίσης ὅτι ὠφελοῦν.

Ἄπ' ἐναντίας βλάπτουν.

Ἐπάρχει ἰδέα ὅτι τὰ πολὺ θερμὰ φορέματα προφυλάσσουν ἀπὸ τὸ ψῦχος, καὶ ὅμως ἡ ἰδέα αὕτη εἶναι πολὺ ἐσφαλμένη.

Ὅσον περισσότερο θερμὰ φορέματα μεταχειρίζεσθε τις, τόσῳ κρυώνει καὶ περισσότερο.

Ἄν ποτε συνειθῆσης τὴν φλανέλλαν, δὲν πρέπει νὰ τὴν φορῆς καὶ τὸν χειμῶνα καὶ τὸ καλοκαίριον.

Τὸ καλοκαίριον, ἅμα ἀρχίσουν αἱ πολλαὶ ζέσται, εἶναι καλὸν ν' ἀφαιρῆς τὴν φλανέλλαν σου.

Πρόσεχε μὴ φορῆς ποτὲ βρεγμένα ἢ ὑγρὰ ἐνδύματα, διότι ἀπὸ αὐτὰ συνήθως γεννῶνται οἱ ρευματισμοί.

Ἄν βραχοῦν τὰ ὑποδήματά σου, ἄλλασέ τα ἀμέσως, πρόσεχε δὲ εἰς τὸ ἐξῆς.

Νὰ ἔχῃς πάντοτε θερμούς τοὺς πόδας σου καὶ κρύαν τὴν κεφαλὴν σου.

Γ'.

Λουτρόν.

"Όταν ἐμβαίνῃς εἰς τὸ λουτρόν, δὲν πρέπει ποτὲ νὰ ἔχῃς φορτωμένον τὸν στόμαχόν σου.

"Αν τὸ λουτρόν ἦναι ζεστόν, πρέπει νὰ τὸ λάβῃς τοῦλάχιστον τρεῖς ὥρας ὕστερον ἀπὸ τὸ φαγητόν, ἂν δὲ ἦναι κρύον, πρέπει νὰ περάσουν τέσσαραι ἕως πέντε ὥραι.

"Όταν κάμνῃς θαλάσσια λουτρά, ἐνθυμοῦ τὰς ἀκολούθους συμβουλὰς.

Μὴν ἔμβαινε ποτὲ εἰς τὴν θάλασσαν ἐὰν ἦσαι κουρασμένη, ἰδρωμένη ἢ ἐὰν αἰσθάνεσαι τὴν παραμικρὰν ἀδιαθεσίαν.

Πρὶν ἔμβῃς εἰς τὴν θάλασσαν, βρέχε πρῶτον καλὰ μὲ νερόν τὴν κεφαλὴν σου, διὰ νὰ ἀποφύγῃς τὴν κεφαλαλγίαν.

"Εμβαινε δὲ εἰς τὸ νερόν διὰ μιᾶς μὲ ὀρμὴν, καὶ ὄχι ὀλίγον κατ' ὀλίγον.

Μέσα δὲ εἰς τὸ λουτρόν δὲν πρέπει νὰ μένῃς ἀκίνητος, ἀλλὰ νὰ κινῆσαι ἀκατάπαυστα καὶ ὕστερον ἀπὸ τὸ λουτρόν πρέπει νὰ περιπατῆς διὰ νὰ ἐπαναφέρῃς εἰς τὸ σῶμά σου τὴν θερμότητά του.

Δ'.

Κτυπήματα.

Τὸ καλλίτερον ἰατρικόν διὰ τὸ κτύπημα εἶναι τὸ ψυχρὸν νερόν.

"Αμα λοιπὸν κτυπήσῃ κανέν παιδίον σου, δὲν ἔχεις παρὰ νὰ θέσῃς ἐπάνω εἰς τὸ κτύπημα πανίον βρεγμένον μὲ κρύον νερόν.

Ἄλλ' ἂν τὸ κτύπημα δὲν ἦναι ἀπλοῦς μώλωψ, ἀλλ' ἔγεινεν εἰς τὴν κεφαλὴν, εἰς τὴν σπονδυλικὴν στήλην (ράχοκκαλον), εἰς τὸν στόμαχον, εἰς τὸ στῆθος ἢ εἰς τὴν κοιλίαν, καὶ ἀπὸ αὐτὸ τὸ κτύπημα προκύψῃ γενικὴ ἀδιαθεσία, τότε χρεωστεῖς νὰ προσκαλέσῃς ἀμέσως ἰατρόν.

Ε΄.

Δάγκαμα.

Εἶναι πολὺ ἐπικίνδυνον τὸ δάγκαμα κυνὸς λυσσα-
σμένου.

Εὐχομαι νὰ μὴ συμβῆ τοῦτο εἰς κανένα ἄνθρωπον,
ἀλλ' ἂν ποτε συμβῆ, ἡ οἰκοδέσποινα χρεωστεῖ νὰ λά-
βῃ τὰ ἀκόλουθα μέτρα.

Νὰ δέσῃ δυνατὰ καὶ σφιγκτὰ μὲ μίαν κορδέλλαν
τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἔγεινε τὸ δάγκαμα.

Μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν τὸ δηλητηριασμένον αἷμα, τὸ
ὁποῖον εὐρίσκεται εἰς τὴν πληγὴν, ἐμποδίζεται καὶ
δὲν δύναται νὰ κυκλοφορήσῃ καὶ νὰ φθάσῃ εἰς τὴν
καρδίαν.

Διότι ὅταν τὸ αἷμα αὐτὸ κυκλοφορήσῃ ἐλευθέρως
καὶ φθάσῃ εἰς τὴν καρδίαν, τότε ἡ θεραπεία εἶναι ἐν-
τελῶς ἀδύνατος.

Δὲν ἀρκεῖ ὅμως μόνον τὸ δέσιμον.

Αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει ὅλως διόλου τὴν κυκλοφορίαν
τοῦ αἵματος.

Ἄλλὰ χρεωστεῖ ἡ οἰκοδέσποινα νὰ πλύνῃ τὸ δαγ-
κασθὲν μέρος μὲ πολὺ ὕδωρ καὶ περιπλέον νὰ κτυπήσῃ
ἐπάνω εἰς αὐτὸ μίαν βεντοῦζαν.

Ἐννοεῖται ὅτι ἅμα συμβῆ τὸ δυστύχημα τοῦτο

πρέπει νὰ προσκληθῆ ἰατρός, ἕως ὅτου ὁμοῦς
νὰ ἔλθῃ, ἡ οἰκοδέσποινα χρεωστεῖ νὰ κάμῃ ὅσα σοὶ
εἶπον ἕως τῶρα.

Ἄν πάλιν ἴδωμεν ὅτι δὲν ἔρχεται γρήγορα ὁ ἰα-
τρός, τότε καυτηριάζομεν μὲ καυμένον σίδηρον ἢ μὲ
νιτρικὸν ἄργυρον τὴν πληγὴν, καὶ διὰ νὰ κατα-
πραῦνωμεν τὸν ἀσθενῆ, τοῦ δίδομεν νὰ πῖνῃ νερὸν μὲ
ζάχαριν.

ΣΤ΄.

Κόψιμον.

Πολὺ συχνὰ τὰ παιδιά κόπτουν τὰς χεῖράς των,
διότι μεταχειρίζονται μαχαίρια καὶ τὰ τοιαῦτα.

Τὸ κόψιμον ἰατρεύεται μὲ κρῦον ὕδιον· ἂν ὁμοῦς
ἦναι βαθύ, τότε βάζομεν ἐπάνω εἰς αὐτὸ πανία βρεγ-
μένα εἰς καθαρὸν ὕδωρ ἢ καὶ εἰς διαλελυμένον πάγον
καὶ ἀλλάσσομεν τὰ πανία κάθε πέντε λεπτά.

Ζ΄.

Καύσιμον.

Ὅταν τὸ καύσιμον δὲν ἦναι σπουδαῖον, ἰατρεύεται

μέ κρύον ὕδωρ, τὸ ὁποῖον βάζομεν ἐπάνω εἰς τὸ μέρος, ὅπου ἔγεινε τὸ καύσιμον.

Τὸ καύσιμον ἐπίσης ἰατρεύετε καὶ με ψημένα γαιώμηλα (πατάτας).

Ὅταν ἀπὸ τὸ καύσιμον σχηματισθοῦν φυσαλίδες (φοῦσκαι), ὅχι ὅμως μικραὶ, ἀλλὰ κάπως μεγάλαι, τότε τρυποῦμεν αὐτάς με προσοχὴν εἰς δύο ἢ τρία μέρη διὰ νὰ χυθῆ τὸ νερὸν, τὸ ὁποῖον εὑρίσκεται μέσα εἰς αὐτάς.

Η'.

Κέντημα.

Ἄν μᾶς κεντήσῃ μέλισσα ἢ σφήκα, πρέπει νὰ βάλωμεν ἀμέσως ἐπάνω εἰς τὸ κέντημα ἀμμωνίαν ἀνακατωμένην με πολὺ νερόν.

Ἄν ὅμως κεντηθῶμεν ἀπὸ βελόνην, ἀπὸ καρφίτσαν ἢ ἀπὸ ἀκάνθι, τότε ἀφίνομεν νὰ τρέξῃ ὀλίγον αἷμα.

Ὅταν τὸ μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ἐκεντήθημεν, πρησθῆ ἢ φλογισθῆ, βάζομεν ἐπάνω εἰς αὐτὸ κατάπλασμα ἀπὸ λιναρόσπορον ἢ καὶ ψωμίον βρασμένον με γάλα.

Θ'.

Λειποθυμία.

Γνωρίζεις, Ἄθηνᾶ μου, πόθεν προέρχεται ἡ λειποθυμία;

Ἡ κυκλοφορία τοῦ αἵματός μας διακόπτεται πρὸς ὦραν, ἐπίσης δὲ διακόπτεται καὶ ἡ ἀναπνοή.

Πολλοὶ ἄνθρωποι καὶ ἰδίως γυναῖκες λειποθυμοῦν συχνά, ἡ λειποθυμία δὲ εἶναι ἐπικίνδυνος, ἂν δὲν προφθάσωμεν νὰ φέρωμεν τὸν πάσχοντα εἰς τὸν ἑαυτόν του.

Διὰ νὰ συνέλθῃ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν λειποθυμίαν, πρέπει πρῶτον πάντων νὰ ἔχῃ ἀέρα.

Ἐπειτα τὸν ραντίζομεν με νερόν καὶ τοῦ δίδομεν νὰ ὀσφρανθῆ ἀμμωνιακόν, ὀξειδίου ἢ ἄλλο τι.

Δυναμέθα ἐπίσης νὰ γαργαλίσωμεν τὴν μύτην του με πτερόν.

Ι'.

Δηλητηρίασις.

Πιστεύω πολλάκις νὰ ἤκουσες, Ἄθηνᾶ μου, ὅτι ἄνθρωποι δηλητηριάζονται ἀπὸ τὸ φαγητόν.

Τοῦτο γίνεται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Ὅταν αἱ χυτραὶ (τεντζερέδες) ἦναι ἀγάνωτοι καὶ ἀφήσωμεν μέσα εἰς αὐτὰς φαγητὸν παχὺ ἢ ὀξυνόν, τότε τὸ φαγητὸν αὐτὸ δηλητηριάζεται, δηλητηριάζεται δὲ καὶ ἐκεῖνος, ὁ ὁποῖος ἤθελε τὸ φάγει.

Ἐὰν τὰ συμπτώματα τῆς δηλητηριάσεως παρουσιασθοῦν ἀμέσως μετὰ τὸ φαγητὸν, ἕως ὅτου ἔλθῃ ὁ ἰατρός, πρέπει νὰ κατορθώσωμεν νὰ ἐμέσῃ ὁ δηλητηριασθεὶς.

Ἐννοεῖται ὅμως ὅτι χρεωστοῦμεν ἀφεύκτως καὶ ἀμέσως νὰ προσκαλέσωμεν τὸν ἰατρόν.

Δυνάμεθα δὲ νὰ κάμωμεν τὸν δηλητηριασθέντα νὰ ἐμέσῃ, ἐὰν τὸν ποτίσωμεν χλιαρὸν νερὸν ἀνακατωμένον μὲ μέλι.

Ἄν τὸ ποτὸν αὐτὸ δὲν προκαλέσῃ ἐμετὸν, τότε γαργαλίζομεν μὲ τὸν δάκτυλον ἢ μὲ πτερόν τὴν ἐπιγλωττίδα (γλωσσοδέτην), καὶ ὁ γαργαλισμὸς αὐτὸς δύναται νὰ φέρῃ ἐμετὸν.

Ἐὰν ὅμως τὰ συμπτώματα τῆς δηλητηριάσεως παρουσιασθοῦν πολλὴν ὥραν ὕστερον ἀπὸ τὸ φαγητὸν, ὅταν πλέον τὰ φαγητὰ εὐρίσκωνται εἰς τὸν στόμαχον ἢ εἰς τὰ ἔντερα, τότε εἶναι ἀκόμη ἀναγκαιότερον νὰ προσκαλέσωμεν τὸν ἰατρόν.

Χρεωστοῦμεν ὅμως ἕως ὅτου ἔλθῃ ὁ ἰατρός, νὰ δώσωμεν εἰς τὸν δηλητηριασθέντα νὰ πῖῃ πολὺ νερόν.

Δυνάμεθα ὡσαύτως νὰ μεταχειρισθῶμεν κλύσματα μὲ μαλάχην (μολόχαν) ἢ ἔλαιον (λάδι) καὶ νὰ βάζωμεν ἐπάνω εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ δηλητηριασθέντος καταπλάσματα.

ΙΑ'.

Ἄσφυξία.

Ἡ ἄσφυξία προέρχεται κυρίως ἀπὸ τὰ κάρβουνα, διὰ τοῦτο ἀπαιτεῖται νὰ καταβάλλῃ ἡ οἰκοδέσποινα μεγάλην προσοχὴν εἰς τὸ ἀναμμα τῶν μαγκαλίων.

Καθ' ἐκάστην ἀκούομεν νὰ συμβαίνωσι δυστυχήματα ἀπὸ τὴν ἀπροσεξίαν αὐτὴν.

Πολλοὶ ἄνθρωποι ἐκοιμήθησαν τὸ ἑσπέρας εὐθυμοὶ καὶ ἀμέριμοι· ἐκοιμήθησαν ὅμως τὸν αἰώνιον ὕπνον, διότι εἶχαν τὴν ἀπερισκεψίαν καὶ τὴν ἀνοησίαν νὰ κοιμηθοῦν ἔχοντες εἰς τὸ ὄωμάτιόν των μαγκάλιον τοῦ ὁποίου τὰ κάρβουνα δὲν ἦσαν καλῶς ἀναμμένα.

Ὅταν πάθῃ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ ἄσφυξίαν, πρώτη φροντίς μας πρέπει νὰ ἦναι νὰ τὸν μεταφέρωμεν εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα, δηλαδή εἰς τὸν κῆπον, εἰς τὴν αὐλὴν ἢ εἰς κανὲν τοιοῦτον μέρος.

Ἐάν ὅμως δὲν ὑπάρχη οὔτε κήπος, οὔτε αὐλή, τότε ἀνοίγομεν τὰς θύρας καὶ τὰ παράθυρα τοῦ δωματίου διὰ νὰ σχηματισθῆ ῥεῦμα ἀέρος, καὶ ἔπειτα ἐκδύομεν τὸν πάσχοντα ἀπὸ ἀσφυξίαν, τὸν καθίζομεν ἐπάνω εἰς τὴν κλίνην του ἢ ἐπάνω εἰς μίαν καθέκλαν, καὶ βρέχομεν τὴν κεφαλὴν του καὶ τὸ στήθος του ἢ καὶ ὅλον του τὸ σῶμα μὲ κρύον νερόν.

Ἐπίσης τρίβομεν τὰς χεῖράς του καὶ τοὺς πόδας του διὰ νὰ ἐπαναφέρωμεν τὴν κυκλοφορίαν τοῦ αἵματος, καὶ βάζομεν ἐπάνω εἰς τὴν καρδίαν σιναπισμούς.

Ὅταν ὁ ἀσθενὴς ἔλθῃ εἰς τὸν ἑαυτόν του, τοῦ δίδομεν νὰ πῆ ὀλίγας σταλαγματίας νεροῦ μὲ ὀξειδιον καὶ τὸν βάλλομεν νὰ πλαγιάσῃ εἰς τὴν κλίνην του, προσέχομεν ὅμως μὴ τοῦ ἔλθῃ καὶ πάλιν ἡ ἀσφυξία.

IB'.

Βδέλλαι.

Τὰς βδέλλας τὰς θέτει πάντοτε ὁ νοσοκόμος ἢ ὁ κουρεὺς· ὑπάρχουν ὅμως καὶ περιστάσεις κατὰ τὰς ὁποίας δὲν δυνάμεθα νὰ προσκαλέσωμεν οὔτε τὸν ἕνα οὔτε τὸν ἄλλον.

Εἰς τὰς περιστάσεις αὐτὰς χρεωστεῖ νὰ ἐκτελέ-

σῆ χρέη νοσοκόμου ἢ οἰκοδέσποινα, χρεωστεῖ νὰ θέσῃ τὰς βδέλλας ἢ ἰδία καὶ τότε κάμνει τὰ ἑξῆς.

Πρῶτον ρίπτει τὰς βδέλλας μέσα εἰς μίαν λεκάνην μὲ κρύον νερόν καὶ τὰς ἀφίνει ὀλίγα λεπτὰ μέσα εἰς αὐτὴν τὴν λεκάνην διὰ νὰ δροσισθοῦν.

Ἐπειτα ἐκβάλλει τὰς βδέλλας ἀπὸ τὴν λεκάνην μίαν πρὸς μίαν καὶ τὰς βάζει μέσα εἰς ἕν εὐκαιρον βωκάλιον διὰ νὰ ἀφαιρεθῆ ἡ ὑγρασία των.

Ἐπειδὴ δὲ αἱ βδέλλαι ἔχουν μεγάλην εὐαισθησίαν καὶ ἀποφεύγουν πᾶσαν ὀσμὴν καὶ κυρίως τὴν ὀσμὴν τοῦ ἰδρώτος καὶ τοῦ ρύπου (λέρας) τοῦ σώματος, διὰ τοῦτο χρεωστοῦμεν πρῶτον νὰ πλύνωμεν καλά μὲ χλιαρὸν νερόν τὸ μέρος, εἰς τὸ ὁποῖον ἔχομεν σκοπὸν νὰ προσκολλήσωμεν τὰς βδέλλας.

Ἐπειτα βάζομεν αὐτὰς μέσα εἰς ἕν ποτήριον, προσκολλῶμεν τὸ ποτήριον εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον διέταξεν ὁ ἰατρός, καὶ τὸ ἀποσύρομεν, ὅταν βεβαιωθῶμεν ὅτι αἱ βδέλλαι ἐδάγκασαν.

Ὅταν αἱ βδέλλαι χορτάσουν ἀπὸ αἷμα, πίπτουν μόναι των.

Ἐάν θέλωμεν νὰ τὰς μεταχειρισθῶμεν καὶ πάλιν, τότε τὰς ρίπτομεν εἰς μέρος εἰς τὸ ὁποῖον ὑπάρχει ἄλας ἢ στάκτη.

Ἐκεῖ αἱ βδέλλαι ἐκβάλλουν τὸ αἷμα τὸ ὁποῖον ἐφρόφησαν, ἡμεῖς δὲ τὰς βάζομεν εἰς ἕν βωκάλιον μὲ

νερόν, ἀλλάσσομεν τὸ νερόν κάθε ἡμέραν καὶ τότε δυνάμεθα ὑστερον ἀπὸ ὀλίγας ἡμέρας νὰ τὰς μεταχειρισθῶμεν καὶ πάλιν.

Ὅταν θέλωμεν νὰ τρέξη πολὺ αἷμα ἀπὸ τὸ δάγκαμα τῶν βδελλῶν, τότε πλύνομεν τὰ δαγκάματα κάθε πέντε λεπτά μὲ χλιαρὸν νερόν, ἢ βάζομεν ἐπάνω εἰς αὐτὰ καταπλάσματα ἀπὸ λιναρόσπορον, αὐτὰ δὲ τὰ καταπλάσματα τὰ ἀλλάσσομεν κάθε 5 λεπτά.

Ὅταν πάλιν θέλωμεν νὰ κρατήσωμεν τὸ αἷμα σπογγίζομεν τὰ δαγκάματα τῶν βδελλῶν καὶ βάζομεν ἐπάνω εἰς αὐτὰ μικρὰ καὶ μαλακὰ κομμάτια ὕσκας, τὰ ὁποῖα σκεπάζομεν μὲ ἓν πανίον καὶ τὰ δένομεν μὲ ἄλλο πανίον μεγαλείτερον.

Ἄν μὲ τὸν τρόπον αὐτὸν τὸ αἷμα δὲν σταματήσῃ, τότε λύομεν τὸ δέσιμον μὲ προσοχήν, ἀλλάσσομεν τὴν ὕσκαν καὶ πατοῦμεν ἐπὶ ὀλίγα λεπτά τὴν πληγὴν μὲ τὸν δάκτυλον.

Πολλὰς φορές εἰς τὸ μέρος τῶν βδελλῶν, ὅταν τὰ δαγκάματα κλείουν, αἰσθανόμεθα ἀνυπόφορον φαγοῦραν.

Ἡ φαγοῦρα αὕτη παύει ἂν κτυπήσωμεν ἀσπράδι αὐγοῦ, τὸ ἀνακατώσωμεν μὲ ὀλίγον ἔλαιον (λάδι) καὶ μὲ τὸ μίγμα αὐτὸ ἀλείψομεν μὲ πτερόν ἢ μὲ μαλακὸν πανίον τὰ δαγκάματα.

ΙΓ'.

Βεντούζαι.

Τὰς βεντούζας τὰς μεταχειρίζομεθα, ὅταν θέλωμεν νὰ φέρωμεν τὸ αἷμα εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο εἰς τὸ ὁποῖον αἰσθανόμεθα πόνον.

Αἱ βεντούζαι εἶναι δύο εἰδῶν ξηραὶ καὶ χαρακταί. Διὰ νὰ βάλλωμεν δὲ βεντούζας κάμνομεν τὰ ἀκόλουθα.

Μέσα εἰς ἓν ποτήριον βάζομεν ὀλίγον βαμβάκι καὶ τὸ βαμβάκι αὐτὸ τὸ καίομεν.

Ἐπειτα κολλῶμεν ἀμέσως, ἐνῶ τὸ βαμβάκι καίεται ἀκόμη, τὰ χεῖλη τοῦ ποτηρίου εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον θέλομεν νὰ βάλωμεν τὴν βεντούζαν.

Ἡ θερμότης, ἢ ὁποία γίνεται ἀπὸ τὸ βαμβάκι τὸ ὁποῖον καίεται, ἀραιώνει τὸν ἀέρα, ὁ ὁποῖος εὐρίσκεται μέσα εἰς τὸ ποτήριον.

Τότε ὁ ἐξωτερικὸς ἀὴρ πιέζει τὰ ὀλόγυρα τοῦ ποτηρίου μέρη καὶ βιάζει τὸ αἷμα νὰ τρέξη μὲ ὀρμὴν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται μέσα εἰς τὸ ποτήριον.

Αὕτη λέγεται ξηρὰ βεντούζα.

Διὰ νὰ ἐκβάλωμεν δὲ τὸ ποτήριον, πατοῦμεν μὲ

τὰ δάκτυλά μας προσεκτικὰ τὰς σάρκας αἱ ὁποῖαι εἶναι ὀλόγυρα, καὶ τότε τὸ ποτήριον πίπτει.

Καθόσον δ' ἀφορᾷ τὰς χαρακτὰς βεντούζας, αὐτὰς βάζομεν κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Προσκολλῶμεν τὸ ποτήριον, καθὼς κάμνομεν διὰ τὴν ξηρὰν βεντούζαν, καὶ ὅταν ἐκβάλωμεν τὸ ποτήριον, τότε χαράσσαμεν μὲ ἓν ξυράφιον τὸ μέρος ἐκεῖνο τοῦ κρέατος, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται μέσα εἰς τὸ ποτήριον.

Τραβοῦμεν ἔπειτα εἰς τὸ ἴδιον μέρος μίαν ἄλλην βεντούζαν μὲ τὸν ἴδιον τρόπον, δηλαδὴ κολλῶμεν καὶ πάλιν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο τὰ χεῖλη τοῦ ποτηρίου, ἀφοῦ καύσωμεν μέσα βαμβάκι, καὶ σηκόνομεν τὸ ποτήριον τότε μόνον, ὅταν παύσῃ νὰ τρέχῃ τὸ αἷμα ἀπὸ τὰ χαράγματα, τὰ ὁποῖα ἐκάμαμεν μὲ τὸ ξυράφιον.

Διὰ νὰ βάλωμεν ὁμῶς χαρακτὰς βεντούζας, πρέπει νὰ ἔχωμεν πάντοτε τὴν ἀδείαν τοῦ ἰατροῦ.

ΙΔ'.

Καταπλάσματα.

Τὰ καταπλάσματα τὰ κατασκευάζομεν μὲ λιναρόσπορον, τὸν ὁποῖον βράζομεν εἰς καθαρὸν νερόν.

Καταπλάσματα γίνονται ἢ μὲ μολόχας ἢ μὲ ψωμίον βρασμένον μὲ γάλα, ὁ λιναρόσπορος ὁμῶς εἶναι προτιμώτερος.

Τὰ καταπλάσματα οὔτε πολὺ ξηρὰ πρέπει νὰ ἦναι, οὔτε πολλὴν ὑγρασίαν πάλιν πρέπει νὰ ἔχουν.

Τὰ ἐτοιμάζομεν δὲ μέσα εἰς λεπτὸν παννὸν καὶ πρέπει νὰ προσέξωμεν νὰ ἦναι ἀνάλογα μὲ τὸ μέρος ἐκεῖνο, εἰς τὸ ὁποῖον πρόκειται νὰ τεθοῦν.

Τὰ καταπλάσματα δὲν πρέπει ποτὲ νὰ μείνουν ἐπάνω εἰς τὸ σῶμα τοῦ ἀσθενοῦς περισσότερον ἀπὸ τρεῖς ὥρας, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ διάστημα αὐτὸ διὰ νὰ ἦναι τὸ κατάπλασμα ὅσον τὸ δυνατὸν ζεστὸν, τὸ σκεπάζομεν μὲ φλανέλλαν.

Εἶναι μεγάλη ἀνάγκη νὰ σκεπάζωμεν μὲ φλανέλλαν τὸ κατάπλασμα, διότι, ἂν αὐτὸ κρυώσῃ, τότε ἀντὶ νὰ ὠφελήσῃ τὸν ἀσθενῆ ἐξ ἐναντίας τὸν βλάπτει.

ΙΕ΄.

Συναπισμοί.

Οί συναπισμοί χρησιμεύουν διὰ νὰ καταβιβάξουν τὸ αἷμα ἀπὸ τὴν κεφαλὴν εἰς τὰ ἄκρα τοῦ σώματος.

Τοὺς συναπισμοὺς τοὺς θέτομεν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κάτω ἀπὸ τοὺς πόδας, εἰς τὰς κνήμας, εἰς τὰς χεῖρας, ἐνίοτε δὲ καὶ ὀπίσω ἀπὸ τὸν λαιμὸν εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο, τὸ ὁποῖον ὀνομάζομεν αὐχένα.

Οἱ συναπισμοὶ ἐτοιμάζονται κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Ἀνακατόνομεν σινάπι μὲ ξεῖδι, βάζομεν αὐτὸ μέσα εἰς λεπτὸν πανίον, προσκολλῶμεν τὸν συναπισμὸν εἰς τὸ δέρμα τοῦ ἀσθενοῦς καὶ τὸν ἀφίνομεν ἐκεῖ, ἕως ὅτου ἡ ἐπίδερμις νὰ κοκκινήσῃ.

ΙΣΤ΄.

Βεζικάντια (ἐκδόρια).

Τὰ βεζικάντια χρεωστοῦμεν νὰ τὰ θέτωμεν ἀκρι-

βῶς εἰς τὴν θέσιν ἐκείνην, εἰς τὴν ὁποίαν μᾶς διατάσσει ὁ ἰατρός.

Ὅταν θέσωμεν τὸ βεζικάντιον εἰς ἓν μέρος, ὑστερον ἀπὸ ὀλίγας ὥρας εἰς τὸ μέρος ἐκεῖνο σχηματίζεται μία μικρὰ φυσκαλίδα.

Ἄφ' οὗ σχηματισθῇ αὐτὴ ἡ φυσκαλίδα, τότε ἀφαιροῦμεν μὲ ἐπιτηδειότητα τὸ βεζικάντι καὶ κόπταμεν μὲ κοπτερόν ψαλίδιον τὴν φυσκαλίδα.

Τὸ νερὸν, τὸ ὁποῖον εὐρίσκεται μέσα εἰς αὐτὴν χύνεται τότε καὶ βάζομεν ἐπάνω εἰς αὐτὴν φύλλον σεύτλου.

Τὸ φύλλον αὐτὸ δένομεν ἐλαφρὰ, ἀλλὰ ἀσφαλῶς, διὰ νὰ μὴ γείνη κόμβος ἐπάνω εἰς τὴν πληγὴν.

Ἀκολουθῶς ἀλλάσσομεν τὴν πληγὴν τακτικὰ πρῶτ' καὶ ἑσπέρας, ἂν δὲ ἦναι ἀνάγκη καὶ συχνότερα, καὶ ἐξακολουθοῦμεν τὸ ἄλλαγμα, ἕως ὅτου νὰ κλείσῃ ἡ πληγὴ.

Η ΚΑΛΗ ΜΗΤΗΡ.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

ΠΡΑΚΤΙΚΑΙ ΓΝΩΣΕΙΣ.

Ἐκτὸς ἐκείνων, τὰ ὁποῖα σοῦ εἶπον ἕως τῶρα, φιλτάτη μου Ἀθηνᾶ, ἡ καλὴ οἰκοδέσποινα ἔχει χρέος νὰ γνωρίζῃ καὶ πολλὰ ἄλλα πράγματα, τὰ ὁποῖα εἶναι πολὺ ἀναγκαῖα διὰ τὴν διεύθυνσιν μιᾶς οἰκίας.

Τὰ πράγματα ταῦτα συγκεφαλαιοῦνται εἰς τὰ ἀκόλουθα.

1.

Καφές.

Εἶναι καλὸς ὁ καφές ἐκεῖνος, τοῦ ὁποῖου οἱ σπόροι εἶναι στρογγυλοὶ καὶ πράσινοι.

Ἐάν εἰς τὸν καφὲν ὑπάρχουν καὶ σπόροι μαῦροι, τότε ὁ καφὲς αὐτὸς δὲν εἶναι καλῆς ποιότητος.

Ὁ καβουρδισμένος καφὲς πρέπει νὰ ἔχη χρῶμα ξανθόν.

Ἐάν ὁ καφὲς, ὅταν καβουρδισθῆ, ἔχη χρῶμα μαῦρον, τοῦτο σημαίνει ὅτι εἰς τὸ καβούρδισμα ἐκάη, καὶ ὅταν τὸν ψήνωμεν, θὰ ἔχη γεῦσιν πικράν.

Ὅταν καβουρδίζωμεν τὸν καφὲν, δὲν πρέπει νὰ τὸν ἐκθέτωμεν ἀμέσως εἰς τὸ ρεῦμα τοῦ ἀέρος, ἐνῶ ἀκόμη εἶναι θερμὸς, διότι τότε χάνεται ἡ εὐωδία του καὶ ἡ γεῦσις του.

Διὰ τοῦτο πρέπει, ὅταν καβουρδίζωμεν τὸν καφὲν, νὰ τὸν ἀλέθωμεν ἀμέσως, καὶ ἔπειτα νὰ τὸν κλείωμεν ἐπιμελῶς μέσα εἰς ἓν δοχεῖον.

2.

Κρέας.

Ἀπὸ τὰ διάφορα εἶδη τοῦ κρέατος οἰκονομικώτερον εἶναι τὸ βωδινόν, διότι εἶναι παχὺ, ἐπομένως ἀφοῦ κάμωμεν ἀπὸ αὐτὸ καλὸν ζωμὸν, τρώγομεν ἔπειτα καὶ τὸ κρέας, ἀφοῦ τὸ μαγειρεύσωμεν μὲ χόρτα ἢ μὲ ἄλλο τι.

Ἐχομεν χρέος νὰ ἤμεθα πολὺ προσηκτικαί, ὅταν ἐκλέγωμεν καὶ ἀγοράζωμεν κρέας.

Κυρίως τὸ κρέας πρέπει νὰ ἦναι νωπὸν, νὰ μὴ ἔχη πολλὰ κόκκαλα ἢ νεῦρα, ἀλλὰ καὶ τὰ ὀλίγα κόκκαλα τὰ ὁποῖα ἔχει, πρέπει νὰ ἦναι μὲ μυελόν.

3.

Χάλκινα σκεύη.

Τὰ χάλκινα σκεύη τοῦ μαγειρίου, δηλαδὴ τεντζερέδες ἔκαστα καὶ τὰ παρόμοια, πρέπει νὰ πλύνωνται πολὺ καλὰ καὶ νὰ σπογγίζωνται ἔπειτα μὲ προσοχὴν διὰ νὰ μὴ μένη εἰς αὐτὰ διόλου ὑγρασία.

Πρέπει δὲ οἱ τεντζερέδες νὰ γανόνωνται τακτικὰ κάθε δύο μῆνας, διότι, ἂν δὲν γείνη τοῦτο κινδυνεύομεν νὰ φαρμακευθῶμεν ἀπὸ τὰ φαγητά.

4.

Πινάκια.

Διὰ νὰ μὴν ἔχουν τὰ πινάκια (πιάτα) μυρωδιάν

φαγητοῦ, πρέπει νὰ τὰ πλύνωμεν καλὰ πρῶτον μὲ ζεστὸν νερὸν καὶ ἔπειτα μὲ ψυχρὸν.

Ἀκολούθως τὰ σπογγίζομεν καλὰ μὲ τὸ χειρόμακτρον· αὐτὸ ὅμως τὸ ἀλλάσσομεν συχνὰ διὰ νὰ μὴ μεταδίδῃ ἀποφορὰν εἰς τὰ πινάκια.

5.

Ποτήρια.

Τὰ ποτήρια πλύνονται ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον μὲ κρύον νερὸν, κάποτε ὅμως τὰ πλύνομεν καὶ μὲ ζεστὸν.

Ὅταν ὅμως τὰ πλύνωμεν μὲ ζεστὸν, χρεωστοῦμεν νὰ προσέχωμεν πολὺ, διότι τὸ ὑαλίον σπάνει εὐκόλως, ὅταν ἀπὸ τὸ κρύον νερὸν τὸ βάλωμεν ἀμέσως εἰς ζεστὸν, καθὼς ἐπίσης σπάνει καὶ ὅταν ἀπὸ τὸ ζεστὸν νερὸν τὸ βουτήσωμεν ἀμέσως εἰς τὸ κρύον.

6.

Μαχαιροπείρουνα.

Δὲν πρέπει ποτὲ νὰ βυθίζωμεν εἰς ζεστὸν νερὸν τὰ μαχαιροπείρουνα ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχουν λαβὴν ἀπὸ

ἐλεφαντοκόκκαλον ἢ ἄλλο κόκκαλον ὁποιονδήποτε, διότι τότε ἡ λαβὴ μεταβάλλει τὸ χρῶμά της.

Ἄλλὰ καὶ τὰ μαχαιροπείρουνα, τὰ ὁποῖα εἶναι ἀπὸ ἄλλο μίγμα, δὲν πρέπει νὰ τὰ βυθίζωμεν εἰς ζεστὸν νερὸν, διότι τότε ἡ λαβὴ ξεκολλᾷ ἢ ξεχωρίζεται ἀπὸ τὴν λεπίδα.

Καθαρίζομεν λοιπὸν τὰ μαχαιροπείρουνα κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον·

Τὴν λεπίδα τὴν καθαρίζομεν μὲ στακτόνερον, καθ' ὅσον δὲ ἀποβλέπει τὴν λαβὴν, αὐτὴν τὴν σπογγίζομεν καλῶς μὲ τὸ χειρόμακτρον.

7.

Κοχλιάρια.

Τὰ κοχλιάρια καθὼς καὶ τὰ μαχαιροπείρουνα χάνουν τὴν στιλπνότητά των, ὅταν τὰ ἀφήσωμεν εἰς μέρος ὑγρὸν, ἢ εἰς μέρος τὸ ὁποῖον ἐτηγανίσαμεν αὐγά, ἢ μέσα εἰς ὀξείδιον.

Ὅταν δὲ αὐτὰ χάσουν τὴν στιλπνότητά των, τότε τὰ τρίβομεν μὲ κοπανισμένην καπνιὰν καὶ μὲ ἕν κομματίον δερματίνου χειροκτίου ἕως ὅτου νὰ ἔξα-

λειφθοῦν αἱ κηλίδες, καὶ ἔπειτα τὰ πλύνομεν ἀμέσως
μὲ ζεστὸν νερόν.

8.

Καπνοδόχοι.

Χρεωστοῦμεν, διὰ νὰ προλαμβάνωμεν τὸ τρομερὸν
δυστύχημα τῆς πυρκαϊᾶς, νὰ καθαρίζωμεν κάθε τρεῖς
μῆνας τὰς καπνοδόχους τοῦ μαγειρείου μας.

Καθ' ὅσον δὲ ἀποβλέπει τὰς καπνοδόχους τῶν θερ-
μαστρῶν, αὐτὰς πρέπει νὰ τὰς καθαρίζωμεν πάντοτε
εἰς τὴν ἀρχὴν τοῦ χειμῶνος.

9.

Κλίται.

Αἱ κλίται ἀπὸ ξύλον καρυδιᾶς ἢ ἄλλο τι, εἶναι πο-
λυτελέστεραι· προτιμότερον ὅμως καὶ μάλιστα διὰ
τὰ θερμὰ κλίματα εἶναι αἱ σιδηραῖ, διότι αὐταὶ καὶ
εὐκολώτερα μετακομίζονται, καὶ ἀπὸ τὰς κόριζα κα-
θαρίζονται εὐκολώτερα.

10.

Στρώματα.

Προτιμότερα διὰ τὰς κλίνας εἶναι τὰ ἀχύρινα
στρώματα ἀπὸ τὰ τρίχινα καὶ τὰ μάλλινα.

Τὰ ἀχυροστρώματα εἶναι ὑγιεινότερα· ἂν δὲ ἔχουν
τὸ ἐλάττωμα ὅτι εἶναι σκληρὰ, τὸ ἴδιον θὰ συμβῆ
μετ' ὀλίγον διὰ τὰ μάλλινα καὶ τὰ τρίχινα, διότι καὶ
αὐτὰ κατακάθηνται καὶ γίνονται πολὺ σκληρότερα
ἀπὸ τὰ ἀχύρινα.

11.

Προσκεφάλαια.

Βλάπτονται πολὺ ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι πάσχουν ἀπὸ
πονοκέφαλον ἔαν κοιμῶνται εἰς προσκεφάλαια ἀπὸ
πούπουλον.

Διὰ τοὺς τοιοῦτους τὰ μάλλινα προσκεφάλαια εἶ-
ναι πολὺ προτιμότερα ὡς ὑγιεινότερα.

12.

Σινδόλαι.

Τὸ ἀκριβὸν πράγμα, λέγομεν πολλαίσις, εἶναι καὶ

οικονομικώτερον. Τοῦτο ἀκριβῶς συμβαίνει διὰ τὰ σινδόνια τῆς κλίνης.

Ὅταν πρόκηται ν' ἀγοράσωμεν σινδόνια, πρέπει νὰ προτιμῶμεν τὰ λινᾶ ἂν καὶ πολὺ ἀκριβώτερα, διότι αὐτὰ διακοῦν πολὺ περισσότερον καιρὸν καὶ ἐπομένως εἶναι καὶ οἰκονομικώτερα, ἐνῶ τὰ βαμβακερὰ φθείρονται γρήγορα.

13.

Σκεπάσματα.

Ὅ,τι εἶπομεν διὰ τὰ σινδόνια, ἐφαρμόζεται, Ἀθηνᾶ μου, καὶ διὰ τὰ σκεπάσματα.

Ἵπάρχουν σκεπάσματα τῆς κλίνης μάλλινα καλῆς ποιότητος, καὶ ἄλλα ὡσαύτως μάλλινα, ἀλλὰ πολὺ κατωτέρας ποιότητος.

Σὺ ὅμως ὅταν προτίθῃσαι ν' ἀγοράσῃς σκεπάσματα μάλλινα, προτίμα πάντοτε τὰ τῆς καλῆς ποιότητος, τὰ ὅποια εἶναι μαλακά, ἐλαφρὰ συγχρόνως δὲ καὶ θερμὰ.

Ἐνῶ τὰ κατωτέρας ποιότητος εἶναι βαρέα, σκληρὰ, συγχρόνως δὲ δὲν θερμαίνουσι καὶ διόλου.

Γνωρίζεις, Ἀθηνᾶ μου, ὅτι ἡ βότρυδα καταστρέ-

φει τὰ μάλλινα ὑφάσματα, ὅταν δὲν τὰ μεταχειρίζομεθα, ἀλλὰ τὰ φυλάττωμεν εἰς μέρος τι.

Διὰ νὰ προφυλάξωμεν λοιπὸν τὸ καλοκαίριον τὰ μάλλινα σκεπάσματα ἀπὸ τὴν βότρυδα κάμνομεν τοῦτο.

Τὰ βάζομεν μεταξύ τῶν στρωμάτων τῆς κλίνης εἰς τὴν ὁποίαν κοιμώμεθα, καὶ τὰ στρέφομεν καὶ αὐτὰ κάθε πρωὶ μαζῆ μετὰ τὰ στρώματα.

Τὰ προφυλάττομεν ἀπὸ τὴν βότρυδα καὶ κατὰ τὸν ἀκόλουθον τρόπον.

Τὰ τυλίσσομεν μέσα εἰς νεοπλυμένον σινδόνιον, καὶ ἔπειτα ράπτομεν τὸ σινδόνιον εἰς τοιοῦτον τρόπον, ὥστε νὰ μὴ μείνῃ κάμμία ἄκρα ἔξω διὰ νὰ τὴν φάγῃ ἡ βότρυδα.

Διὰ περισσοτέραν προφύλαξιν βάζομεν ἀνάμεσα εἰς τὰ σκεπάσματα καὶ ὀλίγον καπνὸν ἢ πιπέρι.

14.

Ἐφαπλώματα.

Δὲν εἶναι ὑγιεινὸν νὰ ράπτωμεν μαζῆ μετὰ τὰ ἐφαπλώματα καὶ τὰ σινδόνια, τὸ ὅποιον ἐντοσοῦται συνειθίζουσι πολὺ αἱ γυναῖκες.

Δὲν εἶναι δὲ ὑγιεινὸν, διότι κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον ὁ καθαρὸς ἀήρ δὲν δύναται νὰ εἰσέλθῃ, περιπλέον δὲ μένει μεταξὺ τοῦ ἐφαπλώματος καὶ τοῦ σινδονίου κατὰ τὸ διάστημα δεκαπέντε ἡμερῶν, ἕως ὅτου ν' ἀλλάξωμεν σινδόνιον, καὶ ἡ θερμότης τοῦ σώματός μας καθὼς καὶ οἱ φύλλοι καὶ τὰ τοιαῦτα.

Εἶναι ὑγιεινὸν καθὼς σηκονόμεθα ἀπὸ τὴν κλίνην, νὰ μὴ στρώνωμεν ἀμέσως τὰ ἐφαπλώματα, τὰ στρώματα, τὰ σινδόνια, τὰ σκεπάσματα, καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ νὰ τὰ ἐκθέτωμεν καθ' ἑκάστην ἡμέραν εἰς τὸν ἥλιον καὶ εἰς τὸν καθαρὸν ἀέρα.

15.

Κόρις.

Ἄμα φανοῦν αὐτὰ τὰ ἔντομα, πρέπει νὰ προσπαθήσωμεν νὰ τὰ καταστρέψωμεν μὲ ὅποιονδῆποτε τρόπον.

Καταστρέφονται δὲ μὲ σαπουνάδα ἀπὸ ζεστὸν νερόν.

Καταλληλοτέρα ἐποχὴ διὰ νὰ καστρέψωμεν τὰς κόριζας, εἶναι ὁ Αὐγούστος καὶ ὁ Σεπτέμβριος,

διότι κατ' αὐτὴν τὴν ἐποχὴν μαζῇ μὲ τὰς κόριζας καταστρέφονται καὶ τὰ αὐγά των.

16.

Ψύλλοι.

Ὁ μόνος τρόπος διὰ νὰ καταστρέψωμεν αὐτὰ τὰ ἔντομα εἶναι ἡ καθαριότης καὶ τὸ σφουγκάρισμα.

17.

Ποντικοί.

Ὁ μεγαλείτερος ἐχθρὸς τῶν ποντικῶν εἶναι ὁ γάτος.

Διὰ τοῦτο πρέπει νὰ ὑπάρχῃ γάτος εἰς κάθε οἰκογένειαν.

Τὰ ἄλλα μέσα διὰ νὰ καταστρέψωμεν τοὺς ποντικούς, εἶναι προσωρινὰ καὶ δὲν ὠφελοῦν.

18.

Ἐπιπλα.

Καθαρίζομεν τὰ ἐπιπλα, τὰ ὁποῖα εἶναι κατε-

σκευασμένα από καρυδόξυλον, με άλοιφήν από κηρίον ἢ τὰ τρίβομεν με έλάδιον και τεμάχιον φλανέλλας.

19.

Μάρμαρα.

Πρέπει να προσέχωμεν να μη χυθῆ έπάνω εις τὰ μάρμαρα ζωμός λεμωνίου, διότι τότε γίνεται στίγμα (λεκές), τὸ ὁποῖον είναι αδύνατον να καθαρισθῆ.

Διά να διατηρήσουν τὰ μάρμαρα τὴν στιλπνότητά των, τὰ τρίβομεν κάποτε με λεπτήν φλανέλλαν και ὀλίγον έλαιον, και έπειτα τὰ σπογγίζομεν καλά διά να μη μείνη διόλου έπάνω εις αὐτὰ τὸ έλαιον.

20.

Τάπητες (χαλία).

Πρέπει τὸ καλοκαίριον να σηκώνωμεν από τὰ δωμάτια τὰ χαλία.

Καθώς δε σηκώσωμεν αὐτὰ, χρεωστοῦμεν να τὰ

περιτυλίξωμεν με πανίον βαμβακερόν, ἀφοῦ πρῶτον σκορπίσωμεν μεταξύ των πιπέρι ἢ φύλλα καπνοῦ.

Τοιουτοτρόπως τυλιγμένα τὰ βάζομεν εις κἀνέν ὑπόγειον και έν γένει εις μέρος ὀροσερόν.

21.

Πατώματα.

Όταν εις τὸ πάτωμα γείνη λεκές, πρέπει άμέσως να τὸν αφαιρέσωμεν με στάχτην, με κιμωλίαν (τεμπεσίρι) ἢ με πηλὸν ἀναλελυμένον εις ὀξειδιον και ὕστερον από ὀλίγας ὥρας να τὸν καθαρίσωμεν.

Όταν δε σπογγαρίζονται τὰ πατώματα, πρέπει να προσέχωμεν να μη χύνωμεν εις αὐτὰ πολὺ νερόν, διότι αὐτὸ φθείρει τὴν οἰκίαν και καταστρέφει τὴν στέγην τῶν κατωτέρων πατωμάτων.

22.

Ξυλική.

Τὴν ξυλικὴν τὴν πλύνομεν με ζεστὴν σαπωνά-

δαν, με σφυγγάριον ἢ με μαλακὸν πανίον, καὶ ἀφ' οὗ
τὴν πλύνωμεν, τὴν σπογγίζομεν ἀμέσως.

23.

Καθρέπται καὶ ὑαλία.

Καθαρίζομεν τοὺς καθρέπτας καὶ τὰ ὑαλία καὶ τὰ
κάμνομεν στιλπνά, ἐὰν τὰ ἀλείψωμεν μετέμπεσφι
ἀναλυμένον εἰς νερόν, ἢ με λουλάκι.

Ἐπειτα σπογγίζομεν τοὺς καθρέπτας με μαλακὸν
πανίον διὰ νὰ μὴ φθείρηται ἡ στιλπνότης των, ὅταν
δὲ τοὺς πλύνωμεν, πρέπει νὰ προσέξωμεν μήπως ἡ
ὕγρασία πειράξῃ τὰ χρυσώματά των.

ΤΕΛΟΣ.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ Σελ. 5

ΜΕΡΟΣ Α΄.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Α΄. Ἡ Ἄνοιξις	» 7
Β΄. Ἡ Χιών	» 8
Γ΄. Τὰ πτηνὰ	» 10
Δ΄. Τὸ σωκακόπαιδον	» 11
Ε΄. Ἡ ἀγορὰ τῶν πτηνῶν	» 16
ΣΤ΄. Τὰ χρήματα	» 18
Ζ΄. Ἡ ἐλευθερία	» 21

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Α΄. Ἡ μικρὰ ἀδελφή	» 25
Β΄. Εἷς τόπος διὰ κάθε πρᾶγμα	» 27
Γ΄. Ἡ τάξις	» 29
Δ΄. Ἡ τάξις (συνέχεια)	» 32

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΡΙΤΟΝ.

Α΄. Ἡ ἐξοχή	» 38
Β΄. Ἡ σκληρὰ μήτηρ	» 40
Γ΄. Ἡ θυμώδης Ἀμαλία	» 43
Δ΄. Τὸ στρατήγημα	» 47
Ε΄. Ἡ ἐπιστολή	» 52

SISMANOGLIO
MEGARO

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ.

Α'. Ἡ πλύστρα	Σελ. 55
Β'. Ἡ γυνή καὶ τὰ στολίδια	» 57
Γ'. Ὁ μῦθος	» 60

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ.

Α'. Ἡ εὐγένεια	» 64
Β'. Ὁ Πολύκαρπος	» 65
Γ'. Τὸ συμπόσιον	» 68
Δ'. Μαρκήσιος καὶ Κόμης	» 74

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΚΤΟΝ.

Α'. Ἡ μυρμηκοφωλέα	» 81
Β'. Ὁ Ζίζηκας καὶ ὁ Μύρμηξ	» 84
Γ'. Αἱ δύο φίλοι	» 86
Δ'. Ἡ ἐπαίτις	» 88

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ.

Α'. Ἡ πυρκαϊά	» 92
-------------------------	------

ΜΕΡΟΣ Β'.

Οἰκιακὴ Οἰκονομία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

Α'. Καθαριότης καὶ τάξις	» 98
Β'. Τάξις καὶ καθαριότης (συνέχεια).	» 99
Γ'. Ἀκαθαρσία καὶ ἀκαταστασία	» 101
Δ'. Τάξις ἐν γένει	» 101
Ε'. Οἰκονομία	» 103
ΣΤ'. Συμπεριφορά	» 108
Ζ'. Τὸ βρέφος	» 111

Η'. Ἀνατροφή τῶν τέκνων	» 114
Θ'. Ὑπηρέται	» 115

ΜΕΡΟΣ Γ'.

Ἠγειρινή.

Α'. Καθαριότης	» 118
Β'. Ἐνδύματα	» 120
Γ'. Λουτρόν	» 122
Δ'. Κτυπήματα	» 123
Ε'. Δάγκαμα	» 124
ΣΤ'. Κόψιμον	» 125
Ζ'. Καύσιμον	» 125
Η'. Κέντημα	» 116
Θ'. Λειποθυμία	» 127
Ι'. Δηλητηρίασις	» 117
ΙΑ'. Ἀσφυξία	» 129
ΙΒ'. Βδέλλαι	» 130
ΙΓ'. Βεντούζαι	» 133
ΙΔ'. Καταπλάσματα	» 134
ΙΕ'. Συναπισμοί	» 135
ΙΣΤ'. Βεζικάντια (ἐκδόρια)	» 136

ΜΕΡΟΣ Δ'.

Πρακτικαὶ Γνώσεις.

1. Καφές	» 139
2. Κρέας	» 140
3. Χάλκινα σκεύη	» 143

4. Πινάκια	» 141
5. Ποτήρια	» 142
6. Μαχαιροπίρουνα	» 143
7. Κοχλιάρια	» 144
8. Καπνοδόχοι	» 145
9. Κλίνας	» 145
12. Σινδόναι	» 145
13. Σκεπάσματα	» 146
14. Έφαπλώματα	» 149
15. Κόρεις	» 148
16. Ψύλλοι	» 149
17. Ποντικοί	» 149
18. Έπιπλα	» 149
19. Μάρμαρα	» 150
20. Τάπητες (χαλία)	» 150
21. Πατώματα	» 151
22. Ξυλκή	» 151
23. Καθρέπται καὶ θαλία	» 154
